PODLJUBELJ – *Tržičani so odlično organizirali tudi letošnjo že deveto prireditev v moto krosu na svetovni ravni. Nad 15.000 gledalcev je videlo na delu res najboljše motokrosiste v kategoriji do 125 ccm in v kategoriji do 250 ccm Avstrijce in Jugoslovane. Ti so se potegovali za najboljša mesta za Pokal Karavank. Veliko nagrado Jugoslavije je dobil z odličnima vožnjama Belgijec Harry Everts. Tokrat se gledalci niso izkazali. Vse preveč je bilo nesreč. Nekateri neodgovorni gledalci so med vožnjo prečkali progo. – Foto: D. Humer*

ZA VSAKDANJO RABO...

Leto XXXIV. Številka 39

GLAS

Kranj, torek, 26. 5. 1981

Cena: 7 din

Izdajatelji: občinska konferenca SZDL Tržič, Kranj, Radovljica, Škofja Loka – Izdaja Časopisno podjetje Kranj – Glavni urednik Igor Šlavec – Odgovorni urednik v. d. Jože Košnjek

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Slovesno na Brniku

V prazničnemu vzdušju na Brniku v petek je malo pripomogel tudi prijeten nastop učencev osnovne šole Davorina Jenka iz Cerkelj.

Brnik – Z izredno lepo proslavo v petek, 22. maja, delavci Aerodroma Ljubljana počastili 40-letnico organiziranega odpora pri nas, dan mladosti in dan mladosti. Zbranim je govoril predsednik mladinske organizacije Aerodroma Marjan Tri-. Poseben poudarek je dal praznovanju letalcev. 21. maj je bil na ukaz tovariša Tita že leta 1947 imenovan za dan letalstva, v spomin na dva borca – pilota, Rudija Ča- in Franja Kluza, ki sta se junija 1942. s svojima avionoma pridružila partizanskim silam v Pri-. Že leto kasneje smo dobili partizansko letalsko enoto. V slovesnosti na Brniku sta dva dolgoletna delavca Aerodroma dobila tudi visoki državni red z redom dela s srebrnim vencem sta bila odlikovana Zorka in Dolfe Selič.

Bila pa je petkova slovesnost tudi v tem, da se je kolektiv Aerodroma poslovil od svojega dolgoletnega direktorja tovariša Severja. Štirinajst let je vodil njihovo delovno organizacijo. Tovariš Sever pa je med temeljne cilje razvoja letalskega prometa v Sloveniji, v kateri naj bi se letališče Ljubljana najhitreje in najmočneje vključilo v domači in mednarodni tovorni in potniški promet. Bil je pobudnik novih predpisov v republiškem merilu za vso letališko dejavnost. 1972. je skupno s sodelavci ustvaril izredno pomemben dokument – Koncept srednjeročnega razvoja letališke mreže v SR Sloveniji, ki je poleg moderniziranja obstoječih letališč in širjenja mreže novih letališč nakazal tudi izgradnjo terciarnih letališč za sprejem letal po vsej domovini, tudi v krajih z zakotnih predelih. Z ustanovitvijo Samoupravne interesne skupnosti za letališko dejavnost v lanskem pomladi, bodo ti smeli načrti postali tudi uresničljivi.

Veliko je v teh letih pridobilo naše letališče: zgrajena je bila nova potniška stavba, novo sklad- in podaljšanje vzletno-pristajalne steze na 3300 metrov, najsodobneje so opremili cargo, poskrbeli za varnost potnikov, tovora in letal, prvi v Jugoslaviji so rekonstruirali vzletno pristajalne steze in modernizirali svetlobne in navigacijske naprave v II. kategorijo, z njihovo pomočjo se je osamosvojilo letališče Pula. In še bi lahko naštevali.

Tovariš Sever odhaja z Brnika, toda ostaja v našem letalstvu. Njegov kolektiv in slovensko gospodarstvo je prepričano, da se bo še naprej tako vneto zavzemal za njegov napredek.

D. Dolenc

Revolucionarna zgodovina Gorenjske na enem mestu

Kranj – V Sloveniji so bila te dni regijska posvetovanja o našem zgodovinopisju, ki jih je organizirala zgodovinska komisija pri CK ZKS. Prav s posvetom v Kranju je bil krog teh posvetovanj zaključen.

Še enkrat je bilo kritično ugotovljeno, da se sicer na Gorenjskem zgodovina piše zelo intenzivno, je pa še vedno premajhna povezanost med Gorenjskim muzejem, družbenopolitičnimi organizacijami in pisci. Še vedno pri pisanju naše revolucionarne zgodovine sodeluje premalo mladih.

Najprej moramo kadrovsko okrepiti Gorenjski muzej v Kranju, ki je prvi poklican za sistematsko obdelavo te naše polpretekle zgodovine. Kot je poudarila na posvetu članica federacije Lidija Šentjurc, ne moremo več amatersko proučevati naše revolucije. Kadrovsko moramo okrepiti ustanove, ki so dolžne zbirati ta gradiva, stopiti pa moramo tudi pred delavske svete tovarn, kjer je bilo delavsko gibanje najmočnejše, da zadolžé ljudi, ki bi se določen čas ukvarjali samo s proučevanjem naše zgodovine. Najmočnejša povezava predvojnih in medvojnih komunistov ter skojevcev je bila prav v tovarnah. Ali pa bi zainteresirali sindikalne organizacije, da ustanovijo svoje zgodovinske komisije in prično globlje proučevati razvoj delavskega in partijskega gibanja v njihovi sredini. Tako bi prišli lahko do novih, popolnejših podatkov. Vendar, gradivo je treba zbirati pod eno streho, po enotni metodologiji.

Zgodovinska komisija MS ZKS za Gorenjsko je na tem posvetu dobila nalogo, da določi center, kjer naj bi se to gradivo zbiralo. Tak center bi bil lahko tudi muzej revolucije Gorenjske. Da bo delo lažje in hitrejše, so predlagali razširitev komisije, sprejeli so pa tudi pobudo tovarišice Šentjurčeve, da se povežejo z združenim delom, ki bi jim lahko največ pomagalo k čistejši sliki dela partije in SKOJ-a. Sklenjeno je bilo tudi, da mora vsaj do 9. januarja 1982, ko bo s praznovanjem 40-letnice dražgoške bitke zaključeno praznovanje 40-letnice vstaje na Gorenjskem, iziti brošura Ivana Jana o revolucionarnem gibanju in dogodkih na Gorenjskem med narodnoosvobodilno borbo.

D. Dolenec

Na nedavni razširjeni seji zgodovinske komisije Medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko, ki sta se ga udeležila tudi Lidija Šentjurc in Ivan Križnar, je bila poudarjena nujnost širšega in hitrejšega zbiranja podatkov revolucionarnega gibanja. Foto: D. Dolenc

Manj za zidove, več za opremo

Periodični obračuni so pokazali, da se investicijska vlaganja gorenjskega gospodarstva umirjajo oziroma celo upadajo in vsiljuje se že vprašanje nadaljnjega razvoja. Na zmanjšanje investiranja na eni strani vpliva selektivno odobravanje investicijskih kreditov, ki je v skladu s srednjeročnimi usmeritvami razvoja Gorenjske in po drugi strani pomanjkanje kvalitetnih investicijskih programov, ki bi omogočali spremembo sestave gospodarstva. V prvem letošnjem četrtletju je gorenjsko gospodarstvo investiralo v osnovna sredstva komaj tri četrtine lanske vsote.

Povsem drugačni pa so podatki o novo prijavljenih investicijah. Letos je bilo prijavljenih 36 investicij s predračunsko vrednostjo, ki je višja od milijona, kar je za 9 več kot lani. Skupna predračunska vrednost investicij je dobrih 517 milijonov dinarjev. To je za 77 odstotkov več kot lani v prvih mesecih. Predračunska vrednost investicij se je povečala v vseh občinah, razen v Škofji Loki, kjer je bilo letos prijavljenih za več kot polovico manj naložb. Največ je predračunska vrednost prijavljenih investicij porasla na Jesenicah in to kar za dvanajstkrat. Povečanje gre predvsem na račun investicij v Železarni, ki lani ni prijavila nobene nove investicije. V škofjeloški občini se število naložb sicer ni zmanjšalo, zelo pa se je zmanjšala njihova vrednost. Večje naložbe je prijavila le Dom-oprema Železniki in sicer v predračunski vrednosti 10,2 milijona dinarjev, medtem ko so vse druge občutno nižje.

Napredek je viden pri sestavi investicij. Še lani je bilo namreč skoraj tri četrtine sredstev vloženih v gradbene objekte, v opremo pa le 11,7 odstotka. Letos pa je namenjenih za opremo že 38,5 odstotka in le dobra polovica sredstev za zidove. Največ bodo v opremo vlagali v občini Tržič. Tovarna obutve Peko ima prijavljeni dve naložbi v prodajalne, kjer je gradbenih del malo, Bombažna predilnica in tkalnica pa nakup novih strojev, kar po vrednosti predstavlja 70 odstotkov naložb. V škofjeloški občini pa so vse investicje namenjene gradnji novih proizvodnih prostorov.

Izredno spodbuden je tudi podatek, da bodo investitorji naložbe plačali v glavnem s svojim denarjem. Računajo le na slabih 20 odstotkov kreditov.

L. Bogataj

Novo dejanje sovraštva

Globoko nas je ogorčilo nedeljsko sporočilo iz glavnega mesta sosednje Ljudske republike Albanije, da so v soboto zvečer, v trenutku proslave v počastitev 25. maja, neznanci vrgli dve bombi na balkon našega veleposlaništva v Tirani. Eksploziji sta povzročili gmotno razdejanje, udeleženci proslave z osebjem veleposlaništva vred pa so na srečo ostali nepoškodovani.

Dejanje, kakršno se je zgodilo v Tirani, ima očiten sovražni značaj in ne prispeva k dobrososedskemu sodelovanju med dvema državama. To so predstavniki našega veleposlaništva v Tirani in zveznega sekretariata za zunanje zadeve odkrito povedali predstavnikom Albanije in terjali popolno zaščito naših predstavnikov v Albaniji. Napad je kršitev nedotakljivosti in varnosti diplomatskih predstavništev, obenem pa tudi pravokacija, saj je morala miniti na primer poldruga ura, da so organi albanske varnosti prispeli na kraj dejanja!

Dan Iskre Železniki

Zaradi velikega zanimanja bodo v soboto, 30. maja, od 10.30 do 13. ure v novi Iskrini tovarni v Železnikih odprli vrata javnosti. Obiskovalci si bodo lahko pod strokovnim vodstvom ogledali nove proizvodne prostore in tehnologijo.

PO JUGOSLAVIJI

V novo šolo

Ob dnevu mladosti so v Idriji odprli novo šolo. Hkrati so proslavili 400-letnico obstoja in razvoja osnovnega šolstva v tem rudarskem mestu. Šolarji so novo šolo težko pričakovali, saj so do sedaj imeli pouk v sto let stari stavbi. Nova šola, ki je bila zgrajena s pomočjo občinskega samoprispevka ima prek 3000 kvadratnih metrov učilnic in drugih prostorov.

Kulturni dan koroških Slovencev

Konec preteklega tedna se je na širšem celovškem območju zvrstilo več prireditev, na katerih so svojo bogato kulturno dejavnost predstavili koroški Slovenci iz Pliberka, Železne Kaple, Doberle vasi in drugih slovenskih krajev onstran meje. Nastopilo je več kot 350 članov kulturnoprosvetnih organizacij.

Kurirčkova pošta še potuje

Osemnajst dni so pionirji treh revirskih občin nosili kurirčkovo pošto po poteh partizanskih kurirjev in borcev, mimo javk in partizanskih domačij ter vasi. V soboto so jo izročili vrstnikom v občini Domžale. Potem je potovala še po grosupeljski občini.

Proslava v Prekmurju

Blizu deset tisoč ljudi se je zbralo na proslavi pred osnovno šolo »Daneta Šumenjaka« v Murski Soboti. Proslava je bila posvečena 40-letnici vstaje jugoslovanskih narodov in ustanovitve OF. Slavnostni govornik je bil član CK ZKJ Jože Smole. Ni naključje, je dejal, da so bili vsi dosedanji nacionalistični pojavi v Jugoslaviji vedno posledica premajhne razvitosti socialističnih samoupravnih odnosov, nerazvite demokracije, birokratskega obnašanja in odločanja v ozkih krogih. Vse to izrabljajo v svetu sile, ki želijo škodovati ugledu Jugoslavije, jo kompromitirati in jo tudi razbiti. Nobenega dvoma ni, da so se te sile že dlje časa pripravljale izkoristiti nacionalizem na Kosovu, da bi kar najbolj škodovale Jugoslaviji.

Popit odpotoval v Mongolijo

V Ulan Bator je odpotoval član predsedstva CK ZKJ in predsednik CK ZKS France Popit, ki vodi delegacijo zveze komunistov Jugoslavije na 18. kongresu mongolske ljudske revolucionarne partije.

Obujanje tradicij

Vsakoletno srečanje borcev Briško-beneškega odreda in divizije italijanskih partizanov Garibaldi natisone ter domačinov z obeh strani meje je bilo v nedeljo pri Peternelu v Goriških Brdih. Maja, pred 37 leti je 8 tisoč nemških vojakov hotelo v Goriških Brdih zadušiti narodnoosvobodilno gibanje. Borci Briško-beneškega odreda so jim v junaškem boju te namene preprečili. Okupator se je zato kruto maščeval nad prebivalstvom. V domačijo pri Peternelu so zaprli 20 otrok, starcev in žena ter dva ujeta borca in jih žive zažgali. V vasi Cerovo pa so ustrelili 10 talcev.

Kranj – *V četrtek, 21. maja, je v Kranj prispela delegacija sindikalnih delavcev iz pobratenega italijanskega mesta Rivoli. Gostje, ki so bili večina iz prosvetarskih vrst, so si v štirih dneh bivanja na Gorenjskem ogledali Iskro in njen šolski center, osnovno šolo na Planini, tovarno Sava, sprejel pa jih je tudi predsednik skupščine občine Kranj Stane Božič. Najbolj jih je seveda zanimala naša samoupravna ureditev v šolah, finansiranje, zaposlovanje mladih in pa tudi naše usmerjeno izobraževanje. Gostje so obiskali tudi Preddvor, Begunje, Kropo in partizanske Dražgoše.* – *Foto: D. Dolenc*

Ivan Jan šestdesetletnik

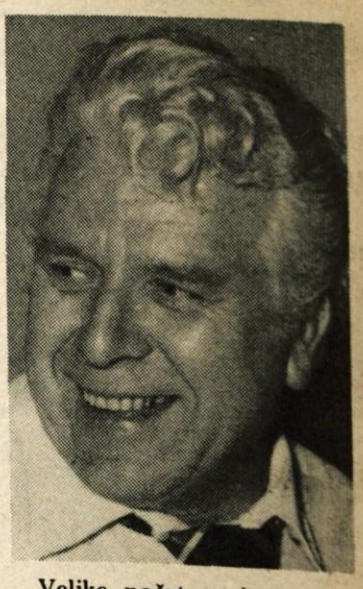

Nikoli mu jih ne bi prisodil šestdeset. Pri vsej tej življenski sili, ki jo ima v sebi in ki jo razdaja na vse strani. Niti beli lasje ne izdajajo njegovih let. Pa vendar . . .

Ivan Jan-Srečko, znani slovenski partizanski pisatelj je bil rojen prav na dan mladosti 25. maja 1921 na Bledu v kovaški družini. Na železarskih Jesenicah, kamor je prišel jeseni 1939, se je navzel upornega duha. Po okupaciji je bil sprva aktivist na terenu, potem je bil borec Gorenjskega odreda na Pokljuki, pa spet politični delavec v jeseniškem okrožju. Od septembra 1944 in do konca vojne pa je bil v Kokrškem odredu in v sestavu XIV. divizije. Po vojni je ostal v JLA, 1955. pa je bil demobiliziran in je sedaj kot podpolkovnik in vojaški invalid upokojen.

Vendar Srečko ni ostal križem rok. Ves se je predal proučevanju partizanske borbe in narodnoosvobodilnega gibanja na Gorenjskem. Od 1956. dalje objavlja daljše in krajše prispevke po raznih revijah in časopisih, izšlo pa je tudi več njegovih knjig: 1956. je izšel njegov prvenec »Med gorenjskimi partizani«, leta 1961 »Dražgoše« in »Izpolnjena beseda«, dve leti kasneje zbirka črtic »Skozi zasede« in 1969. »Mrtvi ne lažejo«. Uredil pa je tudi obsežen zbornik »Boj pod Triglavom«. V vsem tem času, blizu dvajset let, je urejal tudi radijsko oddajo »Še pomnite, tovariši«. 1975. je izšla njegova razširjena in dodelana »Dražgoška bitka«, lani pa njegovo doslej najobsežnejše delo »Kokrški odred«.

Velike načrte pri pisanju ima tudi za naprej. Zdaj pripravlja tretjo izdajo »Dražgoške bitke«, ki ji bo dodanih kakšnih sto novih strani. Izšlo bo pa to delo letos tudi v srbohrvaščini in tako bodo legendarne Dražgoše prišle v celoten jugoslovanski prostor. Že letos bo začel pisati monografijo Gorenjskega odreda, pripravlja pa tudi novele, namenjene posebej mladini.

»Ujetnik vsega tega sem«, pravi o svojem pisanju. **»Vendar to moje pisanje ni namenjeno samemu sebi. Želel bi, da se iz »Dražgoške bitke«, iz »Kokrškega odreda« in od drugod mladi navzamejo tovarištva, boja s slabostjo, vztrajnosti, prilagajanja težkim razmerам, ljubezni do domovine in konec koncev, da spoznajo, da ni tako težke situacije, iz katere pravi ljudje ne bi našli izhoda. To je pouk mojega pisanja.«**

D. Dolenc

Gorenjska pred kongresom samoupravljalcev

Odborniško odločanje ovira

Tržič – Krajevna skupnost Bistrica pri Tržiču je pred tretjim kongresom samoupravljalcev pripravila tematsko razpravo o delovanju delegatskega sistema v krajevni skupnosti in nanjo povabila tudi predstavnike nekaterih drugih tržiških in gorenjskih krajevnih skupnosti.

Razprava je pokazala, da so težave povsod približno enake. Nekoliko drugačne so morda le v manjših krajih, kjer je dela prav toliko kot v velikih, ljudi, pripravljenih delati, pa manj. Po drugi strani pa je to tudi neke vrste prednost. Ljudje so v manjših krajevnih skupnostih tesneje povezani, žulijo jih isti problemi in so zato kot delegati običajno tudi bolj delavni.

V Bistrici se delegati za zbor krajevnih skupnosti skupščine občine redno sestajajo. Gradivo poglobljeno pretresejo in so na sejah tudi aktivni. Za posebne delegacije za interesne skupnosti, žal, tega ne bi mogli reči, zlasti ne za tiste, v katerih delegati niso dovolj interesno usmerjeni.

Posebne delegacije so preveč ločene od dogajanja v krajevni skupnosti. Povezava z organi krajevne skupnosti in z družbenopolitičnimi organizacijami še vedno predstavlja rakovo rano. Zato delegati v interesnih skupnostih največkrat molčijo ali nastopajo po starem, kot odborniki. V Bistrici menijo, da je slabost rešljiva. Čeprav kopičenje funkcij ni priporočljivo, bi delegati za posamezna področja vendarle morali dobiti vidnejše mesto v krajevni skupnosti. Najbolje bi bilo, če bi bili vključeni v delo skupščine krajevne skupnosti, saj bi tako spoznavali probleme in jih prenašali naprej.

V delegatski sistem krajevne skupnosti je še premalo vraščeno tudi združeno delo. Sindikalne organizacije se zapirajo vase in običajno ne vidijo prek tovarniških plotov.

Ob volitvah prihodnje leto bo vsekakor treba posvetiti največ pozornosti izbiri delgatov in v delegatsko odločanje vključiti čim več krajanov, tudi prek zborov stanovalcev in hišnih svetov. Sistem samoupravljanja terja nenehno dograjevanje, iskanje boljših rešitev. Tretji kongres samoupravljalcev bi zato moral spregovoriti tudi o denarju, ki ga krajevne skupnosti potrebujejo in ki še vedno prihaja predvsem iz občinskih virov. Zainteresiranost ljudi se bo vsekakor povečala, če se bo kraj razvijal, napredoval.

H. Jelovčan

Francozi pridejo junija

Tržič – Med prvomajskimi prazniki je pobrateno francosko mesto Ste Marie aux Mines v Alzaciji obiskalo 52 Tržičanov. Njihova uradna delegacija je to priložnost izkoristila tudi za dogovor o povratnem obisku Francozov v Tržiču od 5. do 8. junija. V grobem so že poznane vse iztočnice, ki bodo Tržičane vodile pri načrtovanju obiska.

V sklop pobratenja – letos mineva petnajst let od podpisa listine o pobratenju – bo junijski obisk francoskih gostov vnesel nov element. Tržičani bodo namreč pripravili vsebinska srečanja na štirih pomembnih področjih; uradni delegaciji se bosta pogovarjali o našem političnem sistemu, delovanju delegatskega in skupščinskega sistema, o nalogah občinske uprave in delu družbenopolitičnih organizacij. Predstavniki občinskega sveta zveze sindikatov Tržič se bodo z zastopniki treh sindikalnih organizacij iz francoskega mesta pogovarjali o nalogah zveze sindikatov v sistemu socialističnega samoupravljanja, obiskali pa bodo tudi enega od tržiških delovnih kolektivov. Delegacija francoskih šolskih delavcev se bo srečala s predstavniki tržiških osnovnih šol in občinske izobraževalne skupnosti, tema pogovorov pa bo naš izobraževalni sistem, usmerjeno izobraževanje in uresničevanje ciljev socialističnega samoupravljanja skozi proces vzgoje in izobraževanja. Še najbolj v duhu dosedanjih klasičnih družabnih stikov bodo srečanja mladine, zlasti Mladinskega gledališča Tržič z mladimi iz Francije.

-my

Teden odprtega vrtca v Kranju

Ob praznovanju dneva mladosti bo v VVZ Kranj organiziral v 17 vrtcih »Teden odprtega vrtca«, ki bo trajal od 25.–29. maja 1981. Namen akcije je seznaniti starše in druge občane z delom v vzgojnovarstveni organizaciji ter vključiti v razne vzgojne dejavnosti čim več otrok, ki ne obiskujejo vrtca.

V ponedeljek 25. maja je bila v vseh vrtcih v popoldanskem času otvoritev razstav likovnih izdelkov otrok na temo »Naša domovina«. Otroci so slikali svoje mamice, otroke pri igri, ljudi pri delu, promet in gozdove. Razstava bo prikazala razvoj likovnega izražanja otrok od 2. do 7. leta starosti. Istočasno bo v vrtcu tudi proslava v počastitev dneva mladosti.

V naslednjih dneh tega tedna bodo v popoldanskem času tovarišice vodile v vrtcih najrazličnejše dejavnosti kot. npr. risanje na asfalt, igre na igriščih, lutkovne predstave, ure pravljic in podobno. Podrobni program teh dejavnosti bo prikazan na plakatih v vrtcih in v krajevnih skupnostih.

Vabimo starše in otroke, da obiščete najbližji vrtec in preživite med nami prijetno popoldne.

Prav tako vas vabimo na ogled centralne razstave likovnih izdelkov otrok in mehkih igrač, ki so jih izdelale delavke iz vrtcev. Razstava bo v avli SO Kranj in bo odprta od 27. do 29. maja 1981 od 8. do 18. ure.

Gorenjska in usmerjeno izobraževanje

Preveč in premalo učencev

Gorenjska mreža šol ima v prvem letu srednjega usmerjenega izobraževanja prostora za 2790 učencev. Doslej jih je prijavljenih skoraj štiristo manj in čeprav osnovnošolsko obveznost letos zaključuje okrog 2800 gorenjskih otrok, je razkorak očiten. Vsi ne bodo nadaljevali šolanja, precej se jih je namerilo v šole zunaj Gorenjske, k nam pa jih toliko najbrž ne bo prišlo.

Nekoliko nestvarna je torej že sama mreža, še bolj očitna pa je razlika med prostimi mesti in zanimanji učencev. Praznina zeva predvsem v manj »priljubljenih« usmeritvah: v gradbeniški, gumarski, tekstilni, gostinski, kovinarski in metalurški. Po drugi strani pa so prepolni oddelki sedanjih gimnazij, zlasti družboslovni v Škofji Loki in naravoslovnomatematični v Kranju, ter oddelki za elektroenergetike v Kranju.

Preusmerjanje uencev se je začelo sredi prejšnjega meseca. Ponekod je uspešnejše, za primer vzemimo Šolski center Iskra, ki je štirideset učencev iz elektro usmeritve napotil v kovinarske programe, težje pa bo rešiti vprašanje v gimnazijah. Vanje so se vpisali najboljši učenci, odličnjaki in prav dobri.

Tu se poraja dvom. Ali gimnazija še naprej ostaja »elitna« šola z najboljšimi učenci, medtem ko se bodo morale druge, četudi je po novem vertikalna nadgradnja znanja povsod mogoča prav do visoke stopnje, zadovoljiti s tistimi, ki ostanejo, ki nimajo kam?

Staro miselnost je seveda težko na hitro prelomiti. Mreža, čeprav nekaj možnosti za malenkostne popravke še je, bo ostala v glavnem nespremenjena. Preusmerjanju bo zato treba posvetiti še več pozornosti, pri tem pa bi se morale gorenjske šole čim tesneje povezati. Ne bi namreč smeli dopustiti, da se dogovorjeno razmejitve med družboslovnimi in proizvodnimi programi poruši. Navsezadnje pa tudi meja med moškimi in ženskimi poklici z razvojem tehnologije vse bolj izginja. Na to ne bi smeli pozabiti niti šolniki, ko zaradi prenapolnjenosti upajo na več oddelkov, niti učenci oziroma njihovi starši.

H. Jelovčan

Uspeh radovljiških zgodovinarjev

Radovljica – V Ptuju je bilo dvanajsto srečanje mladih zgodovinarjev in likovnikov Slovenije, ki ga vsako leto pripravlja uredništvo časopisa Pionir. Člani zgodovinarskih krožkov osnovnih šol so se letos pomerili v kviz-tekmovanju z naslovom Poznavanje šolstva med NOB. V konkurenci 73 ekip iz vse Slovenije so dosegle prvo mesto v kviz tekmovanju pionirke osnovne šole Antona Tomaža Linharta z Radovljice Tjaša Legat, Teja Kučina in Ksenija Stipančič. Za dobro seminarsko nalogo pa je zgodovinarski krožek v Radovljici prejel priznanje s srebrno značko. Alenka Kralj pa je za svoj likovni izdelek prejela priznanje z bronasto značko.

M.G.

Samoprispevek za pokopališče

Preddvor – V nedeljo so prebivalci osmih vasi, spojenih v krajevno skupnost Preddvor, glasovali o samoprispevku za razširitev pokopališča, ki ga bodo urejali skupaj s krajani Bele. Za samoprispevek se je odločilo 75,05 odstotka volilcev, medtem ko je za podoben predlog le pred dobrim mesecem dni glasovalo 79,6 odstotka Belanov.

Po predračunu bo prva faza razširitve pokopališča zahtevala 1,4 milijona dinarjev. Tretjino denarja bodo prispevali Belani, dve tretjini pa Preddvorčani, ki bodo za to enkrat leto združevali po 1,5 odstotka od čistih osebnih dohodkov.

H. J.

Uresničen program

Britof – Člani osnovne organizacije Zveze komunistov v Britofu namenjajo posebno pozornost ideopolitičnemu in marksističnemu izobraževanju. Lani so uresničili obvezni del programa, prav tako pa so izbrali tudi številne teme iz izbirnega programa, ki so jih prilagodili problematiki svojega okolja. Obravnavali so na primer kritiko in samokritiko, vlogo osnovne organizacije v krajevni skupnosti in naloge komunista, nezdružljivost članstva v ZK z religioznostjo, razvoj političnega sistema samoupravljanja itd. Posebna pozornost je veljala izobraževanju mladih članov ZK. Program so izvedli sami, sodelovali pa so tudi komunisti, ki v krajevni skupnosti živijo, organizacijsko pa so povezani drugje. Udeležba je bila izredno dobra. Prav tako zavzeto nameravajo uresničevati tudi letošnji program. Zavedajo se, da ni akcije brez revolucionarne teorije.

Z. F.

e izbrani programi

avske univerze na Gorenjskem bi se morale neje povezati, da bi lahko v okviru usmerje- a izobraževanja ponudile res kvalitetne pro- me

naj – Komite občinske kon- e ZKS Kranj je na zadnji seji samoupravni sporazum o bojnih pravicah, obveznostih govornostih pri uresničevanju dne menjave dela med OK ZKS in Delavsko univerzo Tomo Brejc na področju družbenopolitičnega izobraževanja. Sporazum, doslej edini take vrste v Sloveniji, zajema občinsko politično šolo, seminarje za vodstva ZKS, seminarje za kandidate za sprejem v ZKS in seminarje za novosprejete člane ZKS, usposabljanje uvodničarjev za izvajanje programa izobraževanja v osnovnih organizacijah ZK in druge oblike družbenopolitičnega izobraževanja.

Prav področje družbenopolitičnega izobraževanja, ki je bilo že doslej poleg izobraževanja ob delu in za delo, osnovna dejavnost delavskih univerz, naj bi tudi v bodoče ostal temeljni program. Delavske univerze so se namreč s sprejetjem zakona o usmerjenem izobraževanju znašle v posebnem položaju, saj se po novem zmanjšuje obseg dejavnosti, saj se bodo nekateri programi izobraževanja z delavskih univerz preselili v šolske centre usmerjenega izobraževanja. Seveda je od bodočega dogovarjanja v izobraževalni skupnosti in delitve dela med izobraževalnimi institucijami odvisno, za katere izobraževalne programe bodo delavske univerze najprimernejše tudi v prihodnje. Poleg družbenopolitičnega izobraževanja, ki pa ga bo treba še okrepiti, bo verjetno program učenja tujih jezikov področje, zaradi katerega bodo delavske univerze nepogrešljive tudi v novih pogojih, ki jih ustvarja zakon o usmerjenem izobraževanju.

Ko je o bodoči vlogi kranjske Delavske univerze razpravljal komite občinske onference ZKS, je ne le, da je zavrnil nekatera mnenja in vprašanja, če delavske univerze za izobraževanje odraslih sploh še potrebujemo pač pa naj bi delavske univerze imele le programe, za katere se bo preko svobodne menjave dela izkazalo, da so potrebne združenemu delu. Vsi programi izobraževanja, ki jih sedaj imajo tako kranjska kot tudi druge delavske univerze po gorenjskih občinah, se najbrž brez sprememb in selekcije ne bodo mogli vključiti v nov sistem izobraževanja. Vsekakor pa bi kazalo z medsebojnim povezovanjem delavskih univerz na Gorenjskem izbirati le programe, ki bi jih bile ob vse večji zahtevnosti izobraževanja tudi sposobne izvajati. Čeprav je bila pred časom že dana pobuda gorenjskih delavskim univerzam, naj bi se dogovorile o delitvi dela, to je o izbiri programov, pa posebnega odmeva ta pobuda ni imela; zato bo komite občinske konference ZK Kranj skupaj z DU Tomo Brejc predlagal Medobčinskemu svetu SZDL za Gorenjsko, da razpravlja o tej aktualni problematiki delavskih univerz.

L. M.

tevilo učencev upada

Osnovni šoli s prilagojenim programom Hele- Puhar v Kranju že nekaj let število učencev ada – Vzrok je v postopku odkrivanja, bele- ja in razvrščanja otrok z motnjami v telesnem duševnem razvoju

naj – Osnovna šola s prila- m programom Helene Puhar v usposablja lažje duševno ete otroke ter otroke, ki imajo e in motnje pri gibanju, govo- nju, zaznavanju, mišlje- vanju, vedenju ali imajo ne učne in delovne navade. torej poudarjeni »posebni« temveč je za isti končni cilj en le proces usposabljanja. ela že sedemnajsto leto in učencev je imela sredi sedem- let. Odtlej pa število učencev o pada, lani jih je bilo 137, 19, prihodnje šolsko leto pa se lo oddelkov s 13 zmanjšalo

ni v upadanju števila otrok jami v telesnem in duševnem temveč v postopku njiho- krivanja, beleženja in razvr- Tako so bili otroci, ki jih je a za razvrščanje označila kot primere,« vključeni v redno jet često niso mogli slediti ojnemu procesu. Šole so jih prijavile komisiji, vendar jih razvrstila in otroci so bili še v šoli neuspešni, napredovali reda v razred brez znanja. posebej pokazalo v prime- bil otrok le razvrščen v ed. Komisija je izdajala nja, da otrok zaenkrat redni šoli in naj se po dolo- času spet predstavi komisiji, vendar do tega ni prišlo. Tudi nekateri starši so se ob prejemu odločbe o prešolanju pritožili in kljub drugačnim strokovnim mnenjem so bile pritožbe upoštevane.

Izkušnje osnovne šole Helene Puhar kažejo, da je šolanje zelo uspešno. V zadnjih treh letih se je po končani šoli zaposlilo 62 učencev, 18 jih je nadaljvalo šolanje, 6 usposabljanje ob delu, dva sta bila vključena v oddelek za delovno usposabljanje, le dva se nista zaposlila. Izkušnje kažejo, da je treba duševno nerazvitega otroka čim prej ustrezno obravnavati, saj v redni šoli potrebne skrbi ne more biti deležen. To se posebej kaže v primerih, ko je otrok prešolan v višjem razredu. Pojavi se odpor do šole, občutek manjvrednosti, znaki čustvene motenosti in neizoblikovane delovne navade.

Na padanje števila učencev na osnovni šoli Helene Puhar se navezujejo kadrovske težave. Prihodnje šolsko leto bosta zaradi manjšega števila oddelkov dva pedagoga, ustrezno strokovno usposobljena, ostala brez dela.

Problem bo torej razvozljal pravilnejši postopek odkrivanja, beleženja in razvrščanja otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, pa tudi uvajanje novih oblik vključevanja učencev v poklicno usposabljanje.

M. Volčjak

NAŠ SOGOVORNIK

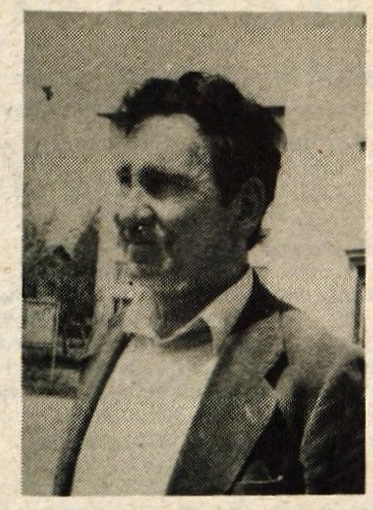

Anton Toman

Zavzeto pred volitvami

V krajevnih skupnostih in v delovnih in temeljnih organizacijah radovljiške občine že potekajo predpriprave na volitve, ki bodo spomladi prihodnje leto – Široka akcija, v katero naj bi se vključili zavzeto in odgovorno

Radovljica – Pri občinski konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva v Radovljici so se že intenzivno začeli pripravljati na postopke, ki so potrebni, da bi volitve prihodnje leto kar najbolj uspele. Ob koncu prejšnjega tedna so organizirali inštruktaže o vodenju evidence in o samem postopku evidentiranju možnih delegatov.

V preddpriprave za izvedbo volitev delegatov se vključuje tudi občinska skupščina Radovljica. Sekretar skupščine Anton Toman pravi:

»Akcija za evidentiranje možnih kandidatov oziroma delegatov, ki so že vključeni v delegatki sistem ali ki bodo na novo izvoljeni, že poteka. Akcijo je začela volilna komisija pri SZDL preko krajevnih skupnosti, sindikat pa preko osnovnih organizacij sindikata v delovnih in temeljnih organizacijah združenega dela. Zbrali so evidentičarje, ki bodo zdaj opravili največ dela. Predsedstvo SZDL pa je ob sodelovanju občinske skupščine dalo pobudo individualnim poslovodnim organom temeljnih in delovnih organizacij združenega dela in predsednikom svetov krajevnih skupnosti, da se aktivno vključijo, saj so osebno in kolektivno odgovorni za potek akcije.

Tako je bila v četrtek prva inštruktaža o tem, kakšna je vloga evidentičarjev. Že junija je treba poročati republiški konferenci o poteku evidentiranja, tako, da morajo evidentičarji svojo nalogo opraviti do 12. junija; sporočiti strukturo možnih kandidatov ali delegatov za družbenopolitično skupnost in skupščine interesnih skupnosti.

Evidenca obstoja že od leta 1978, vendar je veliko manj popolna kot bo zdaj, ko bo preglednejša. Postopki priprav na volitve potekajo po volilnem zakonu in tako bo v priprave na volitve vključen kar najširši krog delovnih ljudi in občanov, ki se bodo tako zares demokratično odločali za delegate iz svojih okolij za vse dejavnosti. Predvidevamo, da bo novih okoli 70 odstotkov delegatov, evidentirati pa je treba okoli 8.000 možnih delegatov, da jih bo prihodnje leto v delegatski sistem vključenih okoli 3000.

V vseh delovnih in življenjskih okoljih se bodo morali resno zavzeti, da bodo izpolnjevali roke, obenem pa naj bi delegirali tiste delovne ljudi in občane, ki jih poznajo kot resne in zavzete delavce. Evidentičarji bodo le evidentirali naloga vseh samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij pa je, da izberejo kandidate, ki se bodo po izvolitvi zavzeto vključili v delegatski sistem in tvorno prispevali k njegovemu uveljavljanju na vseh ravneh.«

D. Sedej

DOGOVORIMO SE

ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE JESENICE

JESENICE – V sredo, 27. maja, ob 16. uri bo v konferenčni skupščine občine Jesenice redna seja družbenopolitičnega skupščine občine Jesenice. Na seji bodo največ nosti namenili analizi poslovnih rezultatov s področja alne in nematerialne proizvodnje v lanskem letu in v treh mesecih letošnjega leta. Delegati bodo razpravljali še predlogu odloka o razpisu referenduma za uvedbo prispevka v občini Jesenice, o predlogu družbenega ora o izgradnji muzeja ljudske revolucije v Ljubljani in logu sprememb in dopolnitev sporazuma o razmerjih občin anizacijo in financiranje Temeljnega sodišča v Kranju in ljnega javnega tožilstva v Kranju.

V četrtek, 28. maja, pa bo ob 16. uri v sejni dvorani skup- občine Jesenice seja zbora združenega dela, na kateri poleg analize poslovnih rezultatov delegati spregovorili še logu družbenega dogovora o izgradnji muzeja revolucije v ljani, o potrditvi zazidalnega načrta delavsko kulturnega na Jesenicah in TVD Partizana na Jesenicah, o osnutku o razpisu referenduma in odloka o podstanovalskih rih in nekaterih drugih vprašanjih.

Delegati zbora krajevnih skupnosti pa se bodo zbrali v rek, 28. maja, ob 16. uri v konferenčni sobi skupščine občine omenili o vseh tistih vprašanjih, ki so na dnevnem redu zbora združenega dela.

D. S.

ikovno razsodišče (24)

andit se popravlja

Pred časom smo v Jezikovnem razsodišču opozorili na nemogočo čino tovarne Kandit iz Osijeka v navodilu, ki ga prilaga svojim om. Zdaj nam je direktor tovarne poslal opravičilo, češ da je bil tisk navodila kratek in da so se zanesli na človeka, ki živi pri in mislili, da zna dobro slovensko. Ker pa so se kupci iz Slovenije ražali zaradi mrcvarjenja slovenščine, je dala tovarna natisniti prevod.

Navodilo je res novo natisnjeno, tudi prevod je nov, vendar še preveč pomanjkljiv, da bi bil v čast tovarni in primerna reklama izdelke med slovenskimi odjemalci.

Ker pa si tovarna Kandit očitno želo prodajati svoje izdelke z rečnim slovenskim besedilom, smo navodilo jezikovno še ali in ga poslali v Osijek, naj ga natisnejo namesto prejšnjih

Vsak madež in vsaka smet slovenščini škodujeta, zato si bo Jezi- razsodišče še naprej prizadevalo opozarjati tudi na drobne in na nepomembne napake in malomarnosti, saj s tem širi krog vno budnih, da se v vseh nas krepi čut za jezik in zavest dolžnosti

O prebujenem čutu za dolžnosti do jezika nam priča tudi to, da prizadetih – tako kakor Kandit – rada popravi in odpravi nkljivosti.

Razsodišče vabi vse posameznike, društva, organizacije in vse ki jim ni vseeno, kako Slovenci govorimo in pišemo, naj in pobude za boljše jezikovno izražanje pošiljajo na naslov: za slovenščino v javnosti, Jezikovno razsodišče, RK SZDL Slo- 61000 Ljubljana, Komenskega 7.

Dober slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!

Odločajo naj v tozdih in krajevnih skupnostih

Pri dodeljevanju socialnih pomoči naj se upoštevajo razmere, v katerih družina živi – Avtomatizem ni primeren – Več spodbude prostovoljnemu delu

Škofja Loka – O socialni politiki in socialnem razlikovanju je treba, predvsem zaradi izrednega naraščanja cen in življenjskih stroškov in s tem padanja standarda, dajati vse večjo pozornost v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in občini in nikakor ne gre čakati le na ukrepe v republiki, poudarja občinski svet Zveze sindikatov v Škofji Loki. Seveda socialne politike ni mogoče v celoti speljati v tozdih, saj je npr. za reševanje stanovanjskih problemov potrebno združiti več moči, tudi otroško varstvo je nujno potrebno reševati v okviru občinske solidarnosti, zdravstvo pa celo izven občinskih meja.

Vendar bi kazalo vprašati tiste organizacije združenega dela, ki delavcem ne morejo zagotoviti primernih osebnih dohodkov za vloženo delo, kaj je narobe z njihovim proizvodnim programom in produktivnostjo. Popolnoma je namareč napak, da potem z zviševanjem najnižjih prejemkov povzročajo uravnilovko. Rešitev je potrebno poiskati v večji produktivnosti. Te pa se nikakor ne da spodbujati s socialnimi dodatki, temveč le z nagrado za prizadevnost.

Splošno padanje realnih osebnih dohodkov povzroča največ stiske v družinah z več otroki. Vendar, poudarjajo škofjeloški sindikati, problemov ne gre reševati zgoj kabinetsko, temveč morajo pri tem sodelovati temeljne organizacije in krajevne skupnosti. Upoštavati je treba, če sta zaposlena oba starša, če imajo doma še obdelovalno zemljo, če se ukvarjata z dodatnim zaslužkom. Prevečkrat se namreč dogaja, da posamezna merila obravnavamo ločeno, namesto, da bi pogledali, kako družina v resnici živi. Avtomatizem pogosto pripelje do tega, da družine, ki bi bile še kako potrebne pomoči, do te nimajo pravice zaradi nekaj desetakov previsokega osebnega dohodka, druge pa jo dobivajo, čeprav imajo še druge zaslužke.

Na tem področju smo preveč zanemarili prostovoljno delo občanov za pomoč ostarelim in bolnim. Skoraj povsem smo pozabili na bogate izkušnje prvih povojnih let. Zato kaže sedaj začeti pri šolski mladini. Takšne akcije so pri vzgoji mladega človeka veliko pomembnejše in več vredne kot na primer le predavanja o socialističnem humanizmu. V krajevnih skupnostih, šolah, društvih in še kje, zlasti pa v osnovnih organizacijah sindikata, je treba spet začeti spodbujati solidarnost in prostovoljno delo za pomoč sodelavcu in krajanu, ki je v stiski.

L. Bogataj

Kranj – V četrtek, 21. maja je predsednik skupščine občine Kranj Stane Božič sprejel predstavnike pobratenih občin Banja Luke, Bitole, Hercegnovega, Kotor-varoša, Osijeka, Sente in Zemuna, ki so prišli v Kranj s posebnim namenom, da si ogledajo sejem malega gospodarstva in razstavo inovacij ter spoznajo samoupravno organiziranost in dosežen razvoj naše obrti. Ogleduli so si tudi nove prostore Združenja obrtnikov na Primskovem. V petek pa so gostje obiskali Koroško, da bi pobliže spoznali problematiko koroških Slovencev. – Foto: D. Dolenc

Model ozdravitve tovarne

Težki časi kamniškega Utoka so pozabljeni in kazalci gospodarjenja govore o vse bolj uspešnem delu — Korenito spremembo so dosegli z odpravljanjem lastnih napak in seveda z zavzetostjo celotnega kolektiva

Kamnik — Še pred dobrimi dvemi leti so se v kamniški tovarni usnja Utok ukvarjali z vprašanjem svojega obstoja in če danes pogledamo kazalce gospodarjenja, lahko ugotovimo, da je bila odločitev o sanaciji tovarne pravilna. Okrog 530 članskemu delovnemu kolektivu je danes zagotovljen nadaljnji razvoj in pozabljeni so časi, ko je nad njimi visela grožnja, da tovarno zapro. Za 40 delovnih invalidov, 130 delavcev iz drugih repubik in večje število delavcev, ki so bili tik pred upokojitvijo bi bil tedaj to težko rešljiv problem.

Če se danes vprašamo, kako je kolektivu uspelo premagati težave, lahko rečem, da ni bilo lahko, saj je terjalo ogromno zavzetosti in odpovedovanja vseh delavcev, pravi direktor Utoka Horst Hafner. Pri razrešitvi problemov so pomembno vlogo odigrale družbenopolitične organizacije občine in republike, Ljubljanska banka, republiški sklad skupnih rezerv ter posebej družbeni svet, ki so ga v kamniški občini osnovali za razrešitev težkega položaja Utoka. Kljub zelo nizkim osebnim dohodkom v preteklih letih, je bila zavest delovnega kolektiva izredna. Številne akcije, kot delo v prostih sobotah, zbiranje obveznic in še bi jih lahko naštevali, so prispevale, da je Utok v zadnjih mesecih leta 1978 že pozitivno posloval. Leta 1979 je delovna organizacija poslovno leto zaključila z 18 milijoni ostanka čistega dohodka. Uspešnost gospodarjenja se je lani nadaljevala in prvi podatki govore, da bo tudi letos uspeh na lanski ravni. Celotni prihodek je lani v Utoku znašal 520 milijonov dinarjev, dohodek 160 milijonov dinarjev, ostanek čistega dohodka pa je znašal 50 milijonov dinarjev. Na tuje so lani prodali za 136 milijonov dinarjev izdelkov. Povprečni osebni dohodek je lani znašal 8 tisoč dinarjev, v letošnjem prvem tromesečju je za 1.500 dinarjev višji, kar je za strukturo Utokovega delovnega kolektiva veliko. V letošnjem prvem tromesečju je celotni prihodek znašal 150 milijonov dinarjev, na tuje pa so prodali za 30 milijonov dinarjev izdelkov. Do konca leta bodo torej lahko uresničili zastavljeni načrt, ustvariti 620 milijonov skupnega prihodka in izvoziti za 167 milijonov dinarjev izdelkov.

Seveda moramo vedeti, da Utok odplačuje sanacijske kredite iz preteklih let, ko je »pridelal« 60 milijonov dinarjev izgube in bo torej sam poravnal »neplačane račune«.

Takšne korenite spremembe so v Utoku dosegli s spremembo strukture proizvodnje na osnovi predelave svinjskih kož ter z velikim poudarkom na kvaliteto izdelkov, ki se odraža v ustreznem sistemu nagrajevanja po delu. Na področju usnjene konfekcije so danes med 55 jugoslovanskimi izdelovalci glede kvalitete in oblikovanja izdelkov eden najboljših. O tem govore tudi številna priznanja na sejmih in razstavah, pa tudi to, da je Utok danes eden največjih izvoznikov v kamniški občini in svoje izdelke prodaja na najbolj zahtevna tržišča zahodne Evrope, Amerike in Kanade.

Varčevanje pri materialu je omogočila tudi vrsta dopolnilnih programov, tako da predelajo tudi vse ostanke usnja, ki nastanejo pri izdelavi usnjene konfekcije.

Povedati velja še to, da je Utok odpravil tudi onesnaževanje okolja. Januarja lani se je priključil na skupni kolektor in odplake ne odtekajo več v Kamniško Bistrico.

Skratka, Utok je lahko model ozdravitve tovarne, v kateri so se težave tako zelo nakopičile, da je umestno vprašanje, ali bi jo zaprli. Če torej obstajajo možnosti za rešitev, je treba začeti pri sebi, odpraviti lastne napake in ne čakati le na pomoč, ki sama, brez zavzetosti kolektiva problema ne reši.

M. Volčjak

Spodbude rejcem in investicije za polne mesnice

Slaba oskrba z mesom in mesnimi izdelki se vleče že nekaj let. Vzrok je predvsem v neurejenih tržnih razmerah, ki preprečujejo, da bi se kmetje trajno in v večji meri usmerjali v rejo pitancev. Pri sesestavljeni organizaciji KIT Ljubljana (Kmetijstvo in trgovina) zato menijo, da bi bilo potrebno zagotoviti sistem popolnega ali vsaj delnega pokrivanja razlike med normalno proizvodno in prodajno ceno. Tako bi zagotovili stabilnost v odkupu in povečali interes za proizvodnjo mesa.

Normativno odkupno ceno živine naj bi določili v primerjavi s ceno koruze in sicer v razmerju 8:1 za mlado pitano živino in 7,5:1 za mesnate prašiče. Če bi bile dejanske odkupne cene nižje, bi kmetom kooperantom pokrili vsaj polovico razlike do normativne cene. Še posebno pozornost pa bo potrebno posvetiti družbenim pitališčem in pitališčem skupnosti kmetov. Z vnaprejšnjim pokrivanjem predvidene negativne razlike med stroški pitanja in prodajno ceno bi preprečili izgube na farmah in ukinjanje reje. Seveda bi tudi tu morale veljati omejitve in sicer naj bi pokrivali stroške do največ 15 odstotkov od vrednosti odkupne cene živine.

Višino sredstev, ki bi bila potreba za izvedbo teh načrtov, je težko točno predvideti, ker je pač odvisna od politike oblikovanja maloprodajnih cen mesa. Vendar pri KIT-u menijo, da bi z zagotovitvijo 30 milijonov dinarjev letno za intervencije pri proizvodnji mesa lahko zagotovili na Gorenjskem dokaj trdne pogoje za rejo pitancev. V času, ko bi bila ponudba mesa večja, bi ta denar lahko porabili za sofinanciranje povečanih zalog.

Hkrati bodo potrebna vlaganja v povečanje proizvodnje. Tako je predvidena v letih 1982 in 1983 izgradnja pitališča govedi na Sorškem polju, kjer naj bi letno vzredili okoli 1200 pitancev. Vrednost investicije znaša 50 milijonov dinarjev. Razen tega je predvideno, da se bo mesna industrija Gorenjske vključila v izgradnjo prašičjerejske farme v Stični, ki bo podvojila prirejo prašičev in sicer od sedanjih 10.000 na 20.000 letno. Predračunska vrednost investicije znaša 150 milijonov dinarjev in mesna industrija Gorenjske bo sodelovala s polovico sredstev. Občine pa naj bi prispevale še 15 milijonov dinarjev in bi tako imela Gorenjska razen 15.000 prašičev iz Kočevja zagotovljenih še 14.000 prašičev iz Stične, kar bi v precejšnji meri krilo potrebe.

Zgraditi bo potrebno tudi mesnopredelovalni obrat v Škofji Loki in modernizirati nekatere klavnice. V skladu z usklajenim programom razvoja mesnopredelovalne industrije na Gorenjskem bi bilo potrebno vložiti v modernizacijo klavnic približno 40 milijonov dinarjev, kar bi naredili še letos. Izgradnja novega obrata bo veljala 260 milijonov dinarjev. Za uresničitev te investicije bi morale občinske skupščine preskrbeti najmanj 60 milijonov dinarjev.

Hkrati pa nikakor ne bodo smele obstajati ob strani naložbe v zasebno kmetijsko proizvodnjo, saj zasebni kmetje pridelajo približno 80 odstotkov hrane na Gorenjskem.

Iskra pred reorganizacijo

Razvoj oblikoval tri sisteme

Pretekli teden so v Iskri sklenili javno razpravo o predlogu nove organiziranosti Iskre — Elektromehanike, ki naj bi se preoblikovala v tri delovne organizacije: Telematiko (Proizvodnja telekomunikacijskih naprav in računalniške opreme), Kibernetiko (Proizvodnja profesionalnih naprav za meritve, krmilno tehniko, regulacije in stikalna tehnika) in Električno orodje. O novi organiziranosti se bodo Iskraši odločali na referendumu, ki bo predvidoma konec junija.

Kranjska Iskra — delovna organizacija Elektromehanika, se je v 35 letih razvila v velik in programsko zelo raznovrsten sistem, ki ima v svojem sestavu 19 temeljnih organizacij in delovno skupnost skupnih služb. Specializacija proizvodnje in osvajanje novih programov, ki so Elektromehaniki omogočali naglo rast in razvoj, da po tehnologiji dohiteva svetovno proizvodnjo je povzročila, da so se izoblikovali trije sistemi oziroma proizvodni programi, ki se med seboj razlikujejo po tehnologiji, obračanju kapitala, potrebah po investicijah in planiranju proizvodnje in so si tako različni, da med njimi ni več ne poslovnih in ne ekonomskih povezav. Tako ima Elektromehanika že sedaj tri področja dela in to kibernetiko, telematiko in ročno orodje, le da organiziranost formalno še ni tako urejena.

Kibernetika je v bistvu enostavna proizvodnja, kjer se proizvodni proces hitro obrača. Tako je na primer za pripravo proizvodnje in izdelavo števca potrebnih 18 dni in se proizvodni krog letno zasuče kar 22 krat. Področje telematike obsega zelo zahtevne proizvodne sisteme, kjer je potrebno od priprave do izdelave telefonske centrale kar 9 mesecev. ERO pa je večnacionalna tovarna, s svojima firmama v Švici in Španiji, kar spet zahteva popolnoma drugačno organiziranost, da bo poslovanje učinkovito in uspešno.

Ker so vsa ta področja danes organizirana na enak način, prihaja do velikih težav pri planiranju, organiziranju in izpeljavi proizvodnje, pri načrtovanju novih investicij in planiranju razvoja. Vsako področje oziroma vsak sistem zahteva samostojno planiranje in poslovne odločitve, kar je ob sedanji organiziranosti skoraj nemogoče doseči. To je tudi glavni razlog za prehod na novo organiziranost in razdelitev sedanje Elektromehanike na tri nove delovne organizacije.

Drugi razlog za reorganizacijo so prevelike temeljne organizacije, ki že postajajo podjetja v delovni organizaciji, to pa povzroča neracionalno delitev dela med tozd in delovno organizacijo in omogoča bohotenje režijskih služb v temeljnih organizacijah. Zato prehod iz ene v tri delovne organizacije nikakor ne sme spodbuditi porasta števila režijskih delavcev oziroma povzročiti, da bi bila nova oblika dražaja. Reorganizacija je namreč najboljša priložnost, da se režijski delavci kar najbolj smiselno zaposlijo.

Čeprav bodo nastale tri nove delovne organizacije, ne bodo podrti mostovi med njimi. V bistvu bo kolektivna odgovornost ostajala naprej. Tako bodo delavci lahko prehajali iz ene v drugo delovno organizcijo brez formalnih postopkov, ki so sicer potrebni pri spremembi službe oziroma delovne organizacije. Delovne organizacije se bodo obvezale, da bodo solidarnostno zagotavljale sredstva za osebne dohodke, enako velja tudi za sklad skupne porabe in druga področja osebnega in družbenega standarda. Za sodelovanje med delovnimi organizacijami bo skrbel poseben koordinacijski odbor, v katerem bo imela vsa delovna organizacija tri delegate.

Reorganizacijo Elektromehanike torej zahteva potreba po hitrejšem razvoju posameznih proizvodnih programov in s tem potreba po hitrejšem napredku celotne Iskre.

L. Bogataj

Nova tovarna čez tri leta

V LTH tozd v Poljanah uspešno posluje, čeprav so morali lani opustiti del proizvodnje zaradi nerentabilnosti — Do leta 19[illegible] vrednost proizvodnje trikrat večja

Poljane — Škofjeloški LTH ima v Poljanah temeljno organizcijo Elektrostroji. V njej je zaposlenih 67 delavcev in je po velikosti druga v krajevni skupnosti. Termika namreč zaposluje 76 delavcev, skupaj pa jih je v krajevni skupnosti zaposlenih približno 170, drugi pa se na delo vozijo bodisi v Gorenjo vas ali Škofjo Loko.

Preteklo leto so Elektrostroji zaključili dokaj uspešno. Obseg proizvodnje se je povečal za 17 odstotkov in ustvarili so kar 33 odstotkov večji dohodek in sicer 52,6 milijona dinarjev. Akumulacija pa je bila za 110 odstotkov večja kot leta 1979 in je znašala 4 milijone dinarjev. Vendar pa je bila količinsko proizvodnja kar za 20 odstotkov pod planom.

Vzroke za to je treba iskati v visoki stopnji inflacije, ki je dvignila cene repromaterialu in surovinam kar za 36 odstotkov v poprečju. To pa je povzročilo, da je skoraj polovica proizvodnje postalo nerentabilne. Nerentabilno proizvodnjo so med letom začeli opuščati, ker bi drugače poslovno leto sklenili z izgubo. Niso pa se mogli hkrati preusmeriti na dohodkovno bolj donosno proizvodnjo, ki je tako začela prinašati dohodek šele proti koncu leta. Zaradi pomanjkanja denarja tudi niso mogli uresničiti planirane naložbe, kar je tudi oviralo povečanje proizvodnje.

Letos v temeljni organizaciji Elektrostroji načrtujejo povečanje obsega proizvodnje za 26 odstotkov. Toda s tem bodo vse obstoječe zmogljivosti do kraja izkoriščene, proizvodni prostor pa bo s pretokom materiala že preobremenjen. Vrednost proizvodnje pa naj bi se letos povečala v primerjavi z lani za 46 odsotkov in naj bi znašala [illegible] milijona dinarjev. V enakem [illegible]stotku naj bi se povečal tudi [illegible]hodek.

Načrtujejo tudi 56 odstotkov povečanje akumulacije, ki naj bi tako naraščala hitreje od dohodka.

Za uresničevanje tako povečanje proizvodnje jim največ pomeni [illegible] dela oskrba z surovinami in [illegible] materiali. Če ta ne bo v [illegible] oziroma vsaj zadovoljiva vse [illegible] bodo plan težko uresničili. Načrtujejo tudi povečanje števila [illegible]slenih in sicer naj bi zaposlili 7 [illegible] delavcev.

Letošnje leto je tudi prvo [illegible] novega srednjeročnega obdobja. Leta 1985 naj bi znašala vrednost proizvodnje skoraj 300 milijonov dinarjev. Če bodo hoteli ta [illegible] doseči, bodo morali vrednost proizvodnje vsako leto povečati za [illegible] 30 odstotkov. Tako bo ob koncu srednjeročnega obdobja proizvodnja trikrat večja kot je bila leta 1980.

Seveda pa tega ne bodo [illegible] brez vlaganj v nove zmogljivosti. Načrtujejo, da bodo v izgradnjo [illegible]storov in posodobitev opreme [illegible] 150 milijonov dinarjev. Nove [illegible]store bodo zgradili v industrijski coni v Poljanah. Temeljna organizacija bo lahko sama ustvarila približno četrtino potrebnih sredstev za drug denar pa bodo skušali dobiti sovlagatelje. Pomagali bo tudi delavci drugih temeljnih organizacij v okviru LTH. Ker [illegible] v proizvodnem programu [illegible] elektromotorje za toplotne črpalke, ki lahko ob širši uporabi prinesejo znatne prihranke pri energiji, [illegible]najo na pomoč širše družbene skupnosti. Novo tovarno naj bi zgradili leta 1983.

L. [illegible]

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Začetno preusmerjanje uspešno

Ali so napori za preusmerjanje mladine rodili kakšne sadove? So bila predavanja, publikacije, filmi, svetovanja zastonj ali so kaj premaknila? To so temeljna vprašanja ob letošnjem izvajanju poklicnega usmerjanja za generacijo, ki bo prva krenila na pot usmerjenega izobraževanja. Ogledali si bomo spremembe pri kranjskih osmošolcih.

Od namer do prijav

Prvo celovito podobo poklicnih oziroma izobraževalnih namer zapišejo učenci v posebno anketo. Podatki so dragoceni, saj prikažejo namere celotne populacije. Primerjamo jih z možnostmi izobraževanja (mrežo šol), kadrovskimi potrebami, razpisanimi štipendijami in podobno. Pokaže se, kje namere prebijajo objektivne možnosti, drugje zaostajajo za njimi. Ti presežki in primanjkljaji so kažipot za akcijo.

Da bi odpravili taka neskladja, so bila po šolah predavanja za učence in starše. Zlasti smo poudarjali pomen predstavnikov OZD, ki se ubadajo z največjimi kadrovskimi primanjkljaji, da učencem in staršem predstavijo svojo dejavnost. Letos so se pojavili predstavniki gumarstva, gradbeništva, tekstila, obutve, PTT, lesne industrije IPD.

Strokovna služba je pripravila publikacijo »Ali boste lahko izpolnili namere?« in jo razdelila vsem učencem in staršem. V njej smo nanizali razmerja med namerami, šolsko mrežo, potrebami ter razpisanimi kadrovskimi štipendijami. Dodali smo najbližje šole, ki bodo izvajale določen program ter postopek vpisa. Glavnina dela pa je seveda padla v okvir svetovanja posameznikom, s čemer so se ukvarjale šolske svetovalne službe in skupina za poklicno usmerjanje pri skupnostih za zaposlovanje.

Mnogo namer je drugačnih

Kranjski osmošolci so korenito spremenili sliko poklicnih ali izobraževalnih odločitev. Spremembe so nastale zlasti v programih, ki smo jih razglasili kot presežne: pri veterinarskih pomočnikih je od 21 namer padlo število na 9 prijav, pri farmacevtih od 8 na 2, pri elektronikih z 71 na 60, pri zdravstvenem varstvu s 96 na 59, pri oblikovalcih s 16 na 8, pri pedagoških s 121 na 72 itd.

Prvotno deficitarni programi pa so se spremenili takole: pri kmetijcih s 13 na 19, pri gumarjih z 1 na 13, pri kovinarjih — strojnikih s 100 na 120, pri elektroenergetikih s 26 na 31, pri telekomunikacijah s 16 na 33, pri obutvenih tehnologih z 2 na 30, pri kuharjih s 3 na 17 itd.

Izredno malo pa je prijav za program gradbinca — le 2, tekstilno-mehanskega tehnologa in strežbo. Omenili bi presenetljiv padec za upravno-administrativno dejavnost (s 65 na 33) in porušeno ravnovesje za naravoslovno — matematičnega tehnologa ter družboslovno-jezikovno dejavnost. Število prijav je po namerah namreč bistveno poraslo in sicer z 21 na 65 oziroma s 16 na 57. Prirastek si lahko razlagamo na več načinov: učenci so se odločali kasneje, ko so bolje spoznali »barvo« ali možnosti nadaljevanja študija iz teh programov, del prirastka gre na račun preusmerjanja iz izrazito suficitarnih področij (pedagoško, zdravstveno ipd.)

Glavnina preusmerjanja je za nami. Rezultati dokazujejo, da kar uspešno. Kljub temu se je pojavilo nekaj »vročih točk«: gre predvsem za izrazite presežke v programih naravoslovno-matematičnega tehnologa, elektronike, družboslovno-jezikovne dejavnosti. Precej težav bodo imeli nekateri kranjski učenci ponekod na ljubljanskih šolah, kjer je prijav preko roba. Pomeni, da bo »drugi« krog preusmerjanja mnogo bolj težaven. Ko bo objavljen prispevek, bo tudi ta faza v glavnem zaključena.

Franc Belčič

Planinski svet srečo prinaša«

drugem planinsko-slikarskem srečanju v h se je letos zbralo 17 amaterskih in akah slikarjev — Koristna srečanja

-Mojstrana — Poleg tra- e in že več kot desetkrat ne slikarske kolonije na i jo vsako leto pripravi Pla- štvo Jesenice, so se letos i in akademski slikarji z n okolice, Ljubljane in Tr- drugič zbrali v dolini Vrat. -slikarsko srečanje v pre- i dolini pod severno steno je organiziralo Planinsko Jovje-Mojstrana prav zato, slikarskih platnih prikazali et, ga ohranili in motive v planinskem muzeju, ki strani snujejo že nekaj let. vo bodo dela, ki jih bodo dstopili Planinskemu dru- vne lepa in koristna obo- planinskega muzeja v Moj- tudi planinskih postojank. ukbuje mojstranško planin- o.

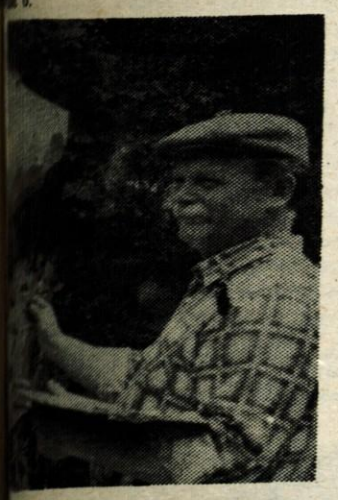

Torkar

ikar bo odstopil organi- platno,« pravi jeseniški DOLIKa **Tone Toma-** insko-slikarsko srečanje v organizirali lani prvič, po ega društva, ki letos pripravlja slikarsko kolo- . Slikarji iz bližnje in e se takšnih srečanj jo; ne le zato, ker so inem živem in pristnem vo, temveč tudi zato, da jo, izmenjujejo mnenja se pogovorijo o svojem različnih okolij prihajajo. tehnikami in stili, zato je toliko bolj zanimivo. da bi si dela, ki nastajajo srečanjih moral ogledati vam. In mislim, da v takšnem, neposrednem in živem stiku z naravo lahko nastajajo tudi slikarjeva boljša in najboljša dela.«

Danica dr. Bem-Gala: »Narava je čudovita v lepem sončnem vremenu ali v temačnem deževnem dnevu — vsakokrat je v njej nekaj, kar te pritegne, kar te kot slikarja obogati. Vse od tedaj, ko sem bila v prvi koloniji slikarjev, vse od tedaj se izredno rada udeležujem teh slikarskih srečanj. Mislim, da se kvalitetno porajajo vedno boljša in boljša slikarska dela, vidi se sprostitev, vidi se sožitje slikarjev z naravo z vso toplino, ki jo nudi in z vso sproščenostjo, s katero te le narava zna napolniti. Planinski svet srečo prinaša, nam, slikarjem in tudi mladim, za katere mi je včasih kar žal, da preživljajo dneve in večere za betonskimi zidovi. Vse premalo vedo, kako lepo je v planinskem svetu: četudi prideš v ta svet ves obremenjen in zatrt, se v njem sprostiš in kot slikar veliko lažje in boljše delaš.«

Danica dr. Bem-Gala

D. Sedej

Tomazin

ljubiteljev **slikarstva in** eta, lahko bi organizi- razstave. Precej je del, lepa in zanimiva; or- seveda zaslužijo vse pri- srečanja pa bi lahko tudi drugod, saj ima bilo prekrasnih gorskih privlačijo slikarje.«

Hafner

fner, akademska slikar- ane, ustanovna članica DOLIKa: »Vseh slikar- kih kolonij se izredno em. V naravi najdem ti za upodobitev, v njej , v njej neizmerno uži-

Titova srečanja s Kamnikom

Kamnik — Pretekli petek so v razstavišču Veronika odprli razstavo Titova srečanja s Kamnikom, ki jo je Muzej kamniškega kulturnega centra s sodelovanjem Skupščine občine Kamnik priredil v počastitev Dneva mladosti.

Razstava Titova srečanja s Kamnikom v zgodovinskem pogledu žal ne doprinaša ničesar novega v poznavanje Titovega bivanja v Kamniku. Postavili smo jo v spomin na velikana naše zgodovine, ki se je na svoji poti za kratek čas ustavil tudi v našem mestu in se vanj vrsto let vračal po nove moči — je v priložnostni katalog zapisala Mirina Zupančičeva.

Zapisnik izdanih delavskih in posleskih knjižic, 1883—1941, je edini ohranjeni pismeni dokument o bivanju Josipa Broza v Kamniku. Po stavki ključavničarskih delavcev v Zagrebu od maja do srede junija 1911, v kateri je sodeloval tudi Josip Broz, je 25. julija 1911 prišel v tovarno kovinskih izdelkov (današnji Titan) v Kamniku, kjer je bil zaposlen kot ključavničar do 18. aprila 1912. Po propadu dunajske delniške družbe, ki je tovarno upravljala, so delavci izgubili delo. Broz je nato odšel z ostalimi delavci v Jince Čenkov na Češkoslovaško.

Med bivanjem v Kamniku je Josip Broz stanoval na Kovinarski cesti pri Alojzu Beštru. Kot odličen telovadec je bil včlanjen v telovadno društvo Sokol. Iz tega časa sta ohranjeni dve fotografiji. V spominih na svoje bivanje v Kamniku je Josip Broz v nekem intervjuju na Brdu omenil, da je pel v pevskem zboru (pri Liri?).

Po vojni je Josipa Broza skoraj vsako leto pripeljala pot v Kamnik, oziroma točneje v Kamniško Bistrico, kamor je hodil na lov. Prvič je obiskal Kamnik že 29. maja 1945. Spomin na njegove obiske je ohranjen v številnih fotografijah, medtem, ko je ostalo arhivsko gradivo bolj skopo, oziroma nam še neznano.

27. julija 1953 je Ljudski odbor mestne občine Kamnik sprejel sklep o imenovanju Josipa Broza Tita za častnega meščana Kamnika. Skupščina občine Kamnik pa je na svoji seji 11. julija 1977 sprejela sklep o podelitvi zlate plakete Kamnika Josipu Brozu Titu.

Partizanski tisk na škofjeloškem

Loški muzej je v počastitev OF pripravil dokumentarno razstavo o razvoju in delu ciklostilnih tehnik in tiskarn na območju škofjeloške občine oziroma na nekdanjem medvojnem okrožju Škofja Loka. Rastava, ki je bila odprta na loškem gradu, je vzbudila veliko zanimanja in iz prispevka Adolfa Ariglerja, ki je bil med vojno vodja Pokrajinske tehnike za Gorenjsko, povzemamo nekaj bistvenih ugotovitev.

»Na področju sedanje občine Škofja Loka se je že avgusta 1941 pojavil prvi letak in veliko število listkov s parolami, ki so jih spontano natiskali takratni mladi aktivisti pod vodstvom Cveta Kobala. Pozno jeseni 1942 je začela delovati tehnika Poljanskega bataljona. Obseg je bil približno takšen kot drugod na Gorenjskem. Leta 1943 pa je škofjeloško področje postalo najpomembnejši izdelovalec partizanske literature na Gorenjskem. Že pred poletjem 1943 sta delovali dve dobro organizirani tehniki: pri Pokrajinskem komiteju KPS za Gorenjsko, ki jo je vodil Edo Bregar-Don in tehnika v sami Škofji Loki, kjer je delal Miloš Ziherl-Prešern. Od poletja naprej, zlasti pa v naslednjem obdobju 1944—1945, pa je postalo škofjeloško področje glavno oporišče partizanskega tiska na Gorenjskem. V začetku leta 1944 je bila ustanovljena Pokrajinska tehnika za Gorenjsko, ne kot tehnika, ki razmnožuje gradivo, temveč kot organizacijski center, nekakšna — da uporabim izraz polpretekle dobe — generalna direkcija tehnik in tiskarn na Gorenjskem. To organizacijsko središče je usmerjalo razvoj vseh tehnik in tiskarn na Gorenjskem, organiziralo razmnoževanje in tiskanje, razpečevanje literature, organiziralo nabavno službo. Ob tem se je razvila cela vrsta dejavnosti, rojevale so se pobude in ideje, kako še bolj razviti in obogatiti gorenjski tisk. Neugnani, že pokojni Don, se je zagnal in ustvaril tri tiskarne: Trilof, ki je bil ustanovljen ob tretji obletnici OF, Julijo in Donas. S širjenjem mreže ciklostilnih tehnik se je utrjevala in dvigala kvaliteta dela. Kdo ne pozna ciklostirane knjige »Zgodovina VKP (b)«, ki je vzor kvalitetnega dela za tedanje razmere. Uvodni napis: »Čuvaj to knjigo kot svojo glavo in pušku« že sam po sebi izpričuje naš odnos do pisane besede, ki je zelo pomembno orožje v boju za svobodo.

V tiskarni Julija so bile natisnjene avgusta 1944 lirske pesmi Mateja Bora: Nini, ki pa so žal, razen nekaj izvodov padle okupatorju v roke. Natiskana je bila znamenita bogato ilustrirana Prešernova Zdravljica. Značilno je, da so široko razmnoževali in tiskali gradivo, ki ni bilo namenjeno tekoči politični propagandi: šolske učbenike, pesmarice in podobno. Vse to priča, da je v krutem vojnem času dobila poseben pomen tudi kultura, kar zbuja splošno pozornost, ne samo pri nas, amapk tudi na tujem.

Končno ne smemo prezreti dejstva, da je bila na ozemlju, ki so ga Nemci smatrali za sestavni del nemškega rajha, zgrajena lastna partizanska električna centrala, ki je oskrbovala z električno energijo Pokrajinsko tehniko in posebno radio poslušalnico. V Pokrajinski tehniki se je z elektirko napajala tudi fotografska in mehanična delvnica. V grafičnem ateljeju Po-**lastna partizanska električna centrala, ki je oskrbovala z električno energijo Pokrajinsko tehniko in posebno radio poslušalnico. V Pokrajinski tehniki se je z elektriko napajala tudi fotografska in mehanična delavnica. V grafičnem ateljeju Po-****krajinske tehnike pa so izdelovali štampiljke za vse vojaške in politične forume, linoreze za grafično opremo ter februarja 1945 organizirali v osvobojenem Cerknem celo razstavo partizanskega tiska na Gorenjskem.«**

Prešernovo gledališče

Prešernovo gledališče iz Kranja bo ta teden uprizarjalo Emigranta S. Mrožka: danes ob 16. uri za učence Osnovne šole Planina, ob 19,30 pa za dijake Dijaškega doma, Ekonomsko administrativnega šolskega centra in Gimnazije; v sredo ob 16,30 za učence Osnovne šole Stane Žagar in Lucijan Seljak; v četrtek ob 16. uri za učence Osnovne šole Lucijan Seljak; v petek ob 16. uri pa za učence Osnovne šole France Prešeren. V soboto, 30. maja, bo Prešernovo gledališče z Emigrantoma S. Mrožka sodelovalo na festivalu BRAMS 81 v Beogradu.

Kranjski lutkarji na gostovanju v Ljubljani

Mladi kranjski lutkarji, ki že več let ustvarjajo lutkovne uprizoritve, bodo v sredo gostovali v Ljubljani, kar seveda pomeni novo priznanje za lutkarje kranjskega Prešernovega gledališča. Mladim ljubljanskim gledalcem bodo predstavili uprizoritev TOBIJA, ki jo je režijsko pripravil Vladimir Rooss pred dvemi leti. Plod večletnega prizadevnega dela lutkovnih entuziastov Prešernovega gledališča se tako gotovo obrestuje. V letošnji sezoni sta bili uprizorjeni dve novi lutkovni predstavi, nekaj predstav iz preteklih sezon pa je bilo obnovljeno, tako da je Prešernovo gledališče lahko ponudilo pester in kvaliteten program lutkovnih uprizoritev. Tako bodoče delo vseh lutkarjev pri Prešernovem gledališču lahko gradi lutkovni gledališki utrip na dobrih ustvarjalnih temeljih, ki pa jih je potrebno utrditi s skrajno odprtostjo do vseh novih pobud ter predvsem do vseh novih sodelavcev, ki lahko celoten uprizorjeni repertoar lutkovnih predstav s svojo strokovnostjo osvežijo.

M. L.

De' se neki' vid' in sliš', de' se neki' dela

Škofjeloški študentski klub je s sodelovanjem zveze kulturnih organizacij in občinske konference ZSMS pripravil na Mestnem trgu pisan glasbeno-literarni večer — Ob tej priložnosti izšla prva številka literarnega glasila Sejalec

Škofja Loka — Nemalo je bilo v škofjeloškem mestu že želja, da bi oživili Mestni trg, da bi se na »placu« nekaj dogajalo. Odkar je osrednji mestni trg zaprt za promet namreč nudi izjemno prizorišče za najrazličnejše prireditve na prostem. Toda le nekaj jih je bilo doslej, večeri podoknic vsako poletje. Tokrat so stvar vzeli v svoje roke mladi. Mesec mladosti pač, ki je vselej poln najrazličnejših prireditev, ki jih pripravijo mladi. Škofjeločani se letos niso odločili za klasično proslavo, temveč so želeli prikazati široki javnosti svojo kulturno dejavnost. Od tod tudi izvrni naslov glasbeno-literarnega večera »De' se neki' vid' in sliš', de' se neki dela«, ki so ga priredili v soboto, 23. maja, na Mestnem trgu. Pohvalno je posebej dejstvo, da je prišlo do tesnega sodelovanja Študentskega kluba, škofjeloške zveze kulturnih organizacij in občinske konference ZSMS.

Večer je ob 18. uri odprla hrupna glasba ansambla Trans iz Preddvora ter Albatros iz Škofje Loke, nastop, ki je na trg privabil številne obiskovalce. Prireditev se je nato preselila pod lipo k Homanovi hiši, kjer so glasbeno-literarni splet pripravili Komorni zbor Loka pod vodstvom zborovodje Janeza Jocifa, akustična skupina Lončeni vrč ter literarni ustvarjalci Kluba literatov pri Zvezi kulturnih organizacij Škofja Loka.

Pisan večer torej, kakršnih si Škofjeločani nedvomno želijo še več, saj med številnimi obiskovalci niso bili le mladi. Pred vrati je poletje in upajmo, da pobuda mladih, ki je našla tudi trdno organizacijsko povezavo, ne bo usahnila, temveč bo tudi po mesecu mladosti oživljala utrip starodavnega škofjeloškega mestnega jedra.

Ob tej priložnosti je izšla tudi prva številka novega literarnega glasila Sejalec, ciklostiran zbornik literarnih prispevkov, ki z objavo daje literarnim ustvarjalcem vsaj delno uveljavitev. Izdal ga je odbor za literarno dejavnost in knjigo pri Zvezi kulturnih organizacij Škofja Loka. 3. decembra lani, ob 180-letnici Prešernovega rojstva, je bil v prostorih knjižnice v Škofji Loki ustanovljen klub literatov, z željo, da bi povezoval vse literarne ustvarjalce v škofjeloški občini, posebej tiste avtorje, ki so zapustili šolske klopi in s tem izgubili svojega mentorja. Klub pripravlja literarne prireditve, na katerih se avtorji spoznajo med seboj in predstavijo svoja dela občinstvu. Uresničena pa je tudi odločitev, da večkrat na leto izdajajo zbornik literarnih prispevkov in pred nami je prva številka Sejalca.

Ime glasila ima dvojen pomen: poleg pomena besede same, nosi v sebi Groharja, velikega slikarja iz Sorice, ki je svoja najlepša dela ustvaril v Škofji Loki. Tako je ena njegovih največjih mojstrovin, Sejalec, nastala ob škofjeloškem mestu, na polju, ki ga danes ni več, na njivi, na kateri danes stoji bencinska črpalk. Z Groharjevim Sejalcem je naslovnico novega glasila likovno opremil slikar Zdenko Huzjan, kot uvod v zbornik pa najdemo odlomek iz romana Macesen, ki ga je Ivanu Groharju posvetil Janez Kajzer. Sledi spomin Janku Kreku, nedavno preminulemu ravnatelju škofjeloške knjižnice, ki smo ga srečavali preteklih trideset let domala v vsakem kotičku loškega kulturnega vrveža, kakor je zapisal Peter Finžgar. Knjižnični klubski prostor je postal tudi shajališče literarnih ustvarjalcev, v njem je zrasla zamisel o Sejalcu, literarnem zborniku, ki naj prinaša domačo nastajajočo literaturo.

V prvi številki Sejalca se s poezijo in leposlovjem predstavlja štirinajst avtorjev: Zoran Jelovčan, Anami Leben, Vlado Pirc, Marija Podnar, Andreja Potokar, Vilma Primožič in Jordan Urh iz Škofje Loke, Frančiška Kloboves-Franče in Boris Pintar iz Poljan, Franc Kopač ml., Peter Naglič in Jože Peternelj iz Žirov ter Marjan Peternelj iz Sorice. Iz vseh koncev škofjeloške občine torej, pisana je tudi starostna sestava avtorjev, od petnajstega leta pa tja do osemdesetih let, ki jih letos praznuje Frančiška Kloboves-Franče iz Poljan.

Druga številka Sejalca bo predvidoma izšla jeseni. Nekatera besedila pa bodo objavljena tudi v literarni reviji Mentor ter v litararni prilogi Loških razgledov.

M. Volčjak

PRI FRENKU

Bil je dan (kakor vsi)

Sedimo pri mizi (tista v kotu,
da se lepo vidi)
Pivo pijemo.

In takrat ugledal dvoje nog
Obraz nad njim.

Bil je dan (kakor vsi)
naročil še eno pivo je
naročil še eno pivo je
še eno, še . . . (Madonca, je pa dost' spil!)

Dvoje nog je vstalo, in obraz.
In odšla je iz gostilne.
Mimo njega, mimo vseh ljudi
A, on je nemo gledal jo
Za nogami jo
Za obrazom jo.

In prazen spil še eno pivo je.

(Jordan Urh)

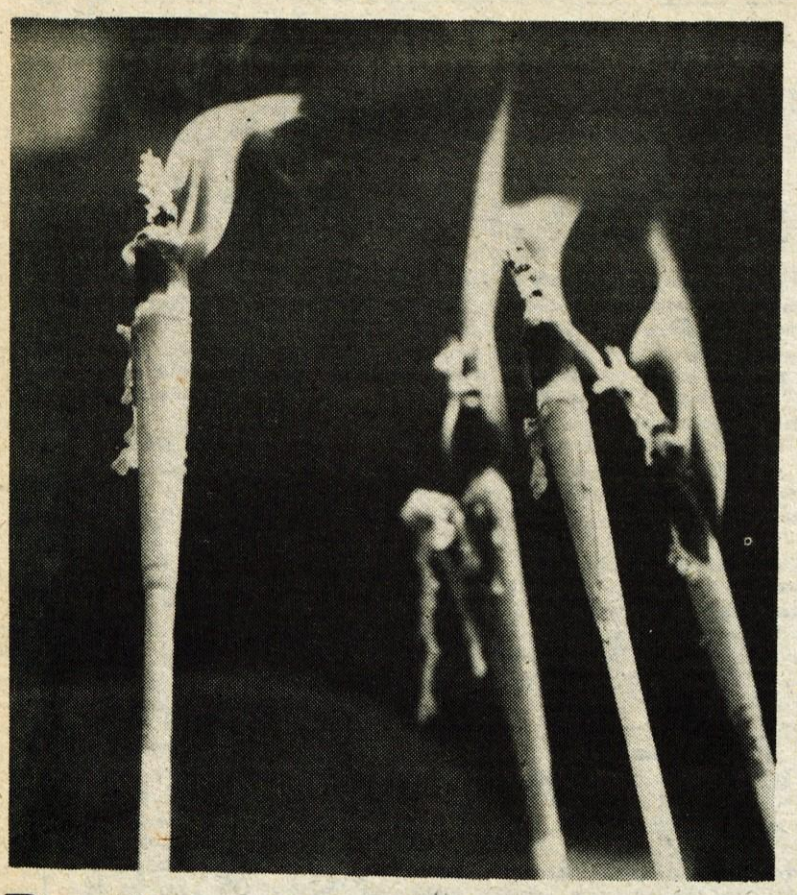

Bratje v Titovi Jugoslaviji

Čeprav Tita že več kot leto dni ni več med nami, še živi v nas, v vseh naših akcijah. Vedno bo živel. Ta misel je zvenela z včerajšnje osrednje proslave ob dnevu mladosti na beograjskem stadionu JLA, ko so mladi ponovno izpričali svojo neizmerno ljubezen, spoštovanje in hvaležnost predsedniku Titu za njegovo veliko delo pa tudi odločenost vseh, da čvrsto pobrateni ostanemo na Titovi poti gradnje samoupravne, socialistične, neuvrščene Jugoslavije.

Tudi na Gorenjskem, podobno kot v vseh krajih naše domovine, je bilo s številnih slovesnosti, ki so jih pripravili mladi, čutiti to odločenost. Z mestnih ulic, iz dvoran, s trgov in travnikov, povsod je donela čvrsta beseda mladih, ki so družno z delavci, borci in občani prisegali Titu in sebi, da bodo s svojim učenjem, z delom, s prizadevnostjo in z odgovornostjo pri izpolnjevanju delovnih in samoupravljalskih nalog dokazali, da so vredni zaupanja tovariša Tita, da se bodo bojevali za boljši in lepši jutri, za katerega je gorel in izgorel predsednik Tito.

H. J.

»RISARSKI FESTIVAL« NA TITOVEM TRGU – Domala 150 otrok iz petih kranjskih vrtcev se je udeležilo akcije, ki so jo v petek dopoldan v počastitev dneva mladosti pripravili prizadevni člani kranjskega kluba študentov. V dobri uri je siva asfaltna prevleka na Titovem trgu v Kranju oživela z risarskimi stvaritvami najmlajših. V vseh je bilo čutiti mladost, brezskrbno otroško rajanje in igrivo poskakovanje, njihovo učenje in ustvarjalnost. Otroci so z različnimi barvnimi kredami prelili v slikovne upodobitve svoja občutja in razpoloženje ob prazniku dneva mladosti, ob nje pa izrisali slovensko in jugoslovansko zastavo ter izpisali besedo TITO, ime svojega prezgodaj umrlega učitelja in voditelja. – C. Zaplotnik

Gorenjski vrisk mladosti

S številnimi kulturnimi nastopi, športnimi srečanji, pohodi, s sprejemi sedmošolcev v Zvezo socialistične mladine Slovenije so gorenjski mladinci počastili svoj praznik, dan mladosti. Z vseh prireditev je prihajal njihov mladostni vrisk, pomešan s trdno odločenostjo, da nadaljujejo Titovo pot gradnje samoupravne, socialistične, neuvrščene Jugoslavije.

JESENICE: POHOD NA PRISTAVO

»Po Titovi poti naprej« so dali mladi naslov letošnji proslavi dneva mladosti, ki je v jeseniški občini že po tradiciji na Pristavi v Javorniških Rovtih. Mladi so na Pristavo krenili po partizanskih poteh in se najprej udeležili proslave ob odkritju spomenika padlim borcem NOV pod domom na Pristavi. Spomenik je delo akademskega kiparja Jaka Torkarja, v oskrbo pa so ga sprejeli mladinci z Javorniškega Rovta. Na osrednji prireditvi so v kulturnem programu sodelovali pihalni orkester jeseniških železarjev, oktet DPD Svoboda iz Breznice, pevski zbor osnovnih šol, zabavni ansambel Ultimat, slavnostni govornik pa je bil podpredsednik republiške konference ZSMS Bojan Fink. Na proslavi so podelili priznanja najbolj aktivnim mladincem ter pokale najboljšim ekipam, ki so sodelovale v športnih tekmovanjih ob mesecu mladosti.

KRANJ: »UTRJUJMO DOSEŽENO, KUJMO BODOČNOST«

To je bilo geslo osrednje prireditve ob dnevu mladosti v kranjski občini, ki je bila v soboto dopoldne na Trgu revolucije. V kvalitetnem in pestrem kulturnem programu so sodelovali mladi folkloristi iz Preddvora, pevec Dušan Josevski, Akademski komorni zbor, baletke Mladinskega gledališča iz Tržiča in recitatorji. Slavnostni govornik je bil sekretar občinske konference ZSMS Kranj Franci Kozina, ki je med drugim dejal, da beseda samoupravna socialistična domovina pomeni veliko obveznost in odgovornost za vse mlade, je temelj naše prihodnosti. Tita ni več, Tito smo vsi. Zato se moramo vsi, zlasti mladi, ustvarjalno vključiti v vsa družbenopolitična dogajanja, se bojevati za hitrejši razvoj in lepšo prihodnost domovine, Titove Jugoslavije.

RADOVLJICA: TEK OKROG BLEJSKEGA JEZERA

Osrednja prireditev mladih iz radovljiške občine je bila v petek popoldne v Bohinjski Bistrici. Mladi so si najprej ogledali muzej Tomaža Godca, se pomerili v zabavnošportnih srečanjih, vrh pa je predstavljala slovesnost z bogatim kulturnim programom in sprejemom 460 sedmošolcev v Zvezo socialistične mladine Slovenije. Ob tej priliki so podelili tudi priznanja najuspešnejšim s športnih tekmovanj, ki so se odvijala v mesecu mladosti. V sklop prazničnih prireditev je sodil še sobotni tradicionalni tek okrog Blejskega jezera, ki sta ga pripravili občinska konferenca ZSMS in zveza telesnokulturnih organizacij iz Radovljice. Udeležilo se ga je prek sto pionirjev, mladincev, članov in veteranov. Mnogi so prišli tudi iz drugih krajev Gorenjske.

ŠKOFJA LOKA: DE' SE NEKI' VID' IN SLIŠ'

Svojevrstno prireditev, posvečeno dnevu mladosti, so pripravili člani škofjeloškega kluba študentov v soboto popoldne na Mestnem trgu. Naslovili so jo De' se neki' vid' in sliš'. Na koncertu, ki sta ga povezovala Jordan Urh in Janez Jocif, so nastopili: akustična skupina Lončeni vrč, komorni zbor Loka pod vodstvom zborovodje Janeza Jocifa, rockovska skupina Albatros in literati, povezani v Stopinje. S koncertom so mladi prikazali del bogate kulturne ustvarjalnosti v škofjeloški občini. Vsekakor bi bilo podobnih prireditev med starimi mestnimi hišami lahko še več, in to ne samo v Škofji Loki. Sobotna je dokazala, da je posluha za snovanja mladih med občani, in ne le mladimi, veliko, da znajo in hočejo prisluhniti pa tudi nagraditi kvaliteto.

TRŽIČ: PRIZNANJA NAJPRIZADEVNEJŠIM

V domu družbenih organizacij na Brezjah pri Tržiču je bila v soboto popoldne slavnostna seja občinske konference ZSMS Tržič. Kulturni program so pripravili učenci iz osnovne šole heroja Grajzerja, o delu in nalogah mladih v celotnem družbenopolitičnem življenju, o njihovem vključevanju v splošni ljudski odpor, prostovoljno delo ter interesne dejavnosti pa je spregovoril predsednik občinske konference Vinko Golmajer. Na slavnostni seji so podelili priznanja petim delovnim mladincem, treh pionirjem in mentorici mladinske organizacije v osnovni šoli heroja Grajzerja. Prejeli so jih: Janez Mohorko, Maja Ahačič, Matjaž Hrgovič, Miro Brovč, Janez Kikel, Jani Šuštar, Aleš Šemrov, Marjan Špendal in Milena Murovec. Pokale in diplome so zatem dobile tudi najboljše ekipe s športnih tekmovanj.

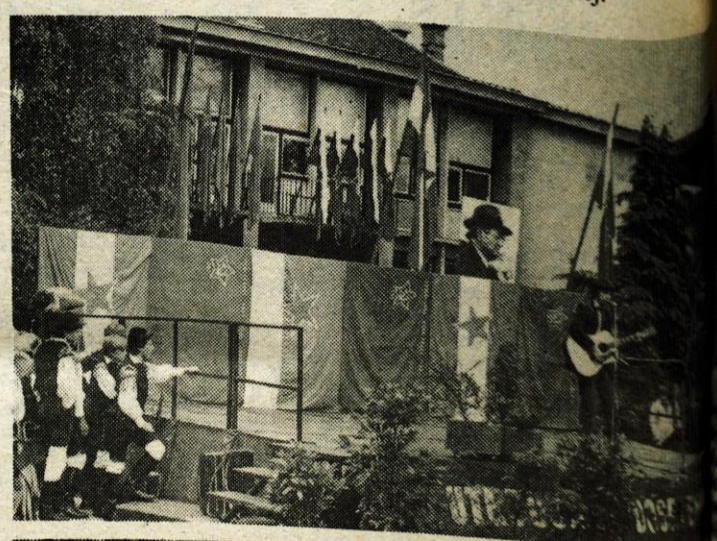

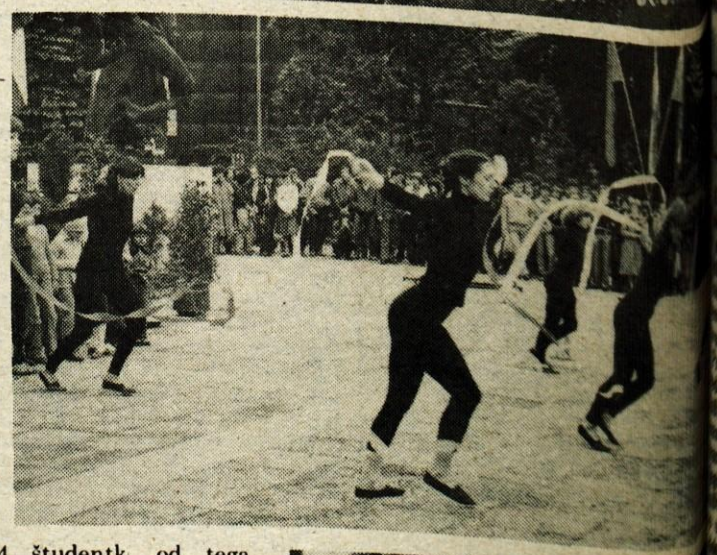

Študentke na pouk obrambne vzgoje

Kranj – Republiški sekretariat za ljudsko obrambo bo letošnje poletje prvič organiziral praktični pouk obrambne vzgoje za študentke prvih letnikov višjih in visokih šol. Usposabljanje študentk bo potekalo po podobnem programu kot pred leti za študente, le da bo prilagojeno njihovim telesnim sposobnostim. Pouka vojaških veščin in spretnosti se bo v dveh izmenah po štirinajst dni udeležilo 240 bruck, potekalo pa bo v Domu obrambne vzgoje v Mariboru. Gorenjska naj bi za obe izmeni zagotovila 24 študentk, od tega kranjska občina devet, škofjeloška pet, tržiška dve ter jeseniška in radovljiška po štiri.

Mladinski učni center v Mariboru, ki bi zaradi takojšnjega odhoda srednješolcev na služenje vojaškega roka, ostal neizkoriščen, bo tako oživel tudi v letošnjem poletju. Obenem bo to nov prispevek procesu podružbljanja ljudske obrambe in družbene samozaščite, iz katerega so bile študentke doslej bolj ali manj izvzete.

C. Z.

Festival bratstva in enotnosti

Kranj – Podobno kot v vseh gorenjskih občinah, so se tudi kranjski mladinci v mesecu mladosti izkazali s številnimi aktivnostmi. Učenci šolskega centra Iskra so sodelovali na festivalu dela v Sremski Mitrovici, veliko mladih se je udeležilo orientacijskega pohoda v Struževem, 420 jih je nastopilo na osrednji slovesnosti ob dnevu mladosti v Beogradu, 80 si jih je to prireditev še posebej ogledalo in še bi lahko naštevali.

V četrtek se bo v Bosanskem Šamcu začel 26. festival bratstva in enotnosti, na katerem vsako leto sodelujejo tudi kranjski mladinci. Bili so celo pobudniki prvega festivala 1953. leta, prav tako v Bosanskem Šamcu.

Na festival pridejo mladi iz dvanajstih jugoslovanskih mest. Srečajo se na športnem in kulturnem področju, pri tematskih razpravah, obiščejo delovne kolektive in krajevne skupnosti v mestu-gostitelju in podobno. Na letošnji festival bo odpotovalo 52 mladih iz kranjske občine. Šport bodo predstavile rokometašice Iskre, kegljači, strelci in šahisti, v kulturnem delu pa bodo nastopili folkloristi iz Iskre ter mlada pesnika iz gimnazije. Kranjčani se bodo ustvarjalno vključili tudi v tematsko razpravo, ki tokrat nosi naslov Položaj in vloga ter naloge mladih v našem sistemu.

Prihodnji festival, ki je svojevrsten simbol bratstva in enotnosti mladih iz dvanajstih jugoslovanskih mest, bo v Kranju. Kranjčani so bili zadnjič organizatorji leta 1968.

H. J.

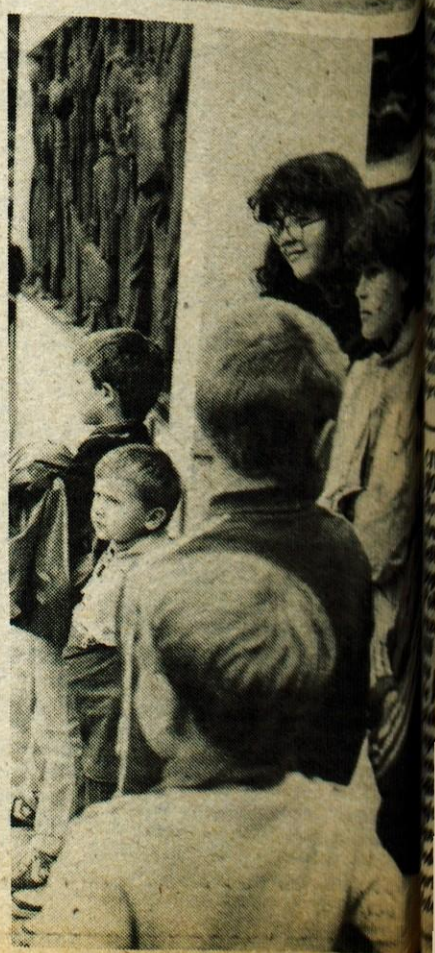

Rekreacija — odločilen dejavnik invalidove rehabilitacije

Tridesetletnica obstoja in akcije Društva za rekreacijo in šport invalidov »Borec« iz Kranja – Kljub ugodnim delovnim pogojem malo zanimanja med mladimi – Urejeno delo po sekcijah – Potrebe presegajo finančne zmožnosti

Društvo za rekreacijo in šport invalidov »Borec« iz Kranja je bilo ustanovljeno pred tridesetimi leti kot društvo borcev in vojaških vojnih invalidov. Sčasoma so se v delo društva vključili tudi civilni invalidi, ko pa »Borec« skuša zajeti vso invalidsko populacijo, ki se želi ukvarjati s športom. Število aktivnih športnikov – invalidov se je z leti precej povečalo, danes dosega že nad 270 udeležencev

ŠPORTNE SEKCIJE

Invalidi sodelujejo v športnih panogah, ki najbolj ustrezajo kategoriji njihove invalidnosti in pripomorejo tudi k rehabilitaciji. V »Borcu« delujejo smučarska, balinarska, ribiška, kegljaška, plavalska sekcija, sekcija sedeče odbojke, šahovska, strelska in namiznoteniška, na novo so ustanovili sekcijo za rekreacijo. Ob mednarodnem letu invalidov so sklenili slednji dati še posebno težo. Doslej je namreč prvo mesto igral tekmovalni šport, kar ni posebno privabljalo invalidov, zdaj pa v luči načel. Zveze za rekreacijo in šport invalidov dan poudarek rekreaciji, na športnih srečanjih pa bolj kot vrhunskim rezultatom sodelovanju v smislu »važno je sodelovati, ne zmagati«.

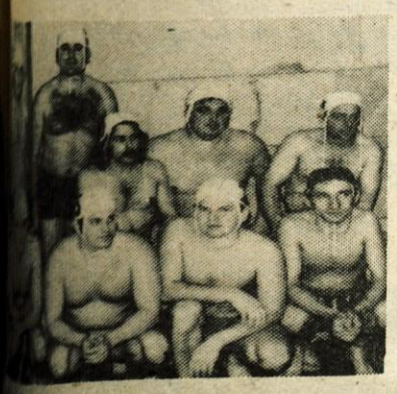

Invalidi kranjskega »Borca« so bili v mnogih športnih disciplinah. Posebno jih privablja plavanje. Urice zanj pa so jim namenjene vsako petkovo popoldne v zimskem bazenu.

Vendar se sodelavci prav vseh športnih sekcij pohvalijo tudi z vrhunskimi dosežki, saj sodelujejo na mnogih mednarodnih tekmah, celo na svetovnih prvenstvih in na olimpijadi so bili zastopani njihovi najmočnejši predstavniki. Sicer pa redna področna tekmovanja – občinska, regijska, medregijska in republiška – označujejo sleherno športno sezono; veliko sodelujejo tudi navzven, predvsem s klubi sosednje Koroške.

»Borec« je eno najaktivnejših društev v Sloveniji, tako po množičnosti, sekcijskem delovanju in sodelovanju z drugimi športnimi društvi, kot tudi po doseženih rezultatih. Letno sodelujejo na kakih 50 tekmovanjih, seveda mimo lige in prijateljskih srečanj. »Borec« pa je tudi organizator nekaterih srečanj po koledarju Zveze. Člani društva so dobitniki številnih priznanj, med njimi tudi najvišjega priznanja Zveze za rekreacijo in šport invalidov.

PORAJANJE TEŽAV

Pogoji za športno delovanje so sicer kar ugodni, čeprav ne za vse športe. Problem se je pojavil pri balinarjih, ki vadijo na balinišču na planem, tako pa so jim onemogočeni treningi ob slabšem vremenu. Drugih lastnih športnih objektov nimajo, vezani so na uporabo prostorov drugih klubov in športnih dvoran. Plavalci imajo na voljo zimski bazen – za organizacijo plavalnega tečaja pa tudi bazen v hotelu Creina – strelci pa se urijo v športni dvorani na Primskovem. Za razrešitev tega prostorskega problema jim manjka finančnih sredstev, saj obstoječa komaj zadoščajo za sprotno pokrivanje stroškov tekmovanj, športniki so celo prisiljeni večkrat primakniti kak dinar iz lastnega žepa.

Kegljači gostujejo v prostorih Kegljaškega kluba Triglav, ki jim dvakrat tedensko omogoča športne prireditve. Kljub širokim možnostim za usposabljanje in rekreacijo pa se tudi kegljači na morejo izogniti nekaterim problemom. Zadnja leta je namreč opaziti zaskrbljujočo neaktivnost in nezainteresiranost, ki jo poraja predvsem pomanjkanje mladih športnikov, ki naj bi nadaljevali doslej uspešno športno kontinuiteto.

Za kaki dve leti je obtičala še sedeča odbojka, ker nekdaj kar močna ekipa športnikov ni imela najugodnejših pogojev za trening. Stara športna pravila pa so to panogo vklepala tudi v preveliko statičnost, tako da se je zanimanje zanjo razpršilo. Uvedba novih pravil bi morda delo te sekcije nekoliko razgibala. Tudi atleti vse manj sodelujejo na tekmovanjih zaradi zahtevnih meril točkovanja, ki valjajo za invalide v »kraljici športov«. Nekje zadaj pa je ostal tudi namizni tenis.

PROGRAM MEDNARODNEGA LETA INVALIDOV

Prva naloga, ki si jo je v tem letu zadalo Društvo za rekreacijo in šport invalidov »Borec«, vključitev čim večjega števila novih članov. Kljub visoki številki članstva namreč društvo ne pokriva obsežne invalidske populacije niti v Kranju, kaj šele v okviru vse Gorenjske. V športu je zajetih komaj 10 odstotkov invalidov.

Ob 30-letnici društva in mednarodnem letu invalidov pa so člani upravnega odbora društva – vodi ga predsednik Janez Furlan – izdelali pisan program prireditev, nekatera so že za njimi. Na slovesnosti ob jubileju in svetovnem letu invalida bodo podelili priznanja najboljšim športnikom in najzaslužnejšim članom. To leto pa bo veljalo še posebnemu spodbujanju k športni naravnanosti invalida, njegovi udeležbi v panogah, ki so najbolj množične, privlačne in ki najbolj koristijo vsestranski rehabilitaciji invalida. To načelo je narekovalo tudi prekretnico v pojmovanju rekreacije, ki bo odslej zavzemala ostalim športom enakovredno mesto v sistemu delovanja društva.

D. Žlebir

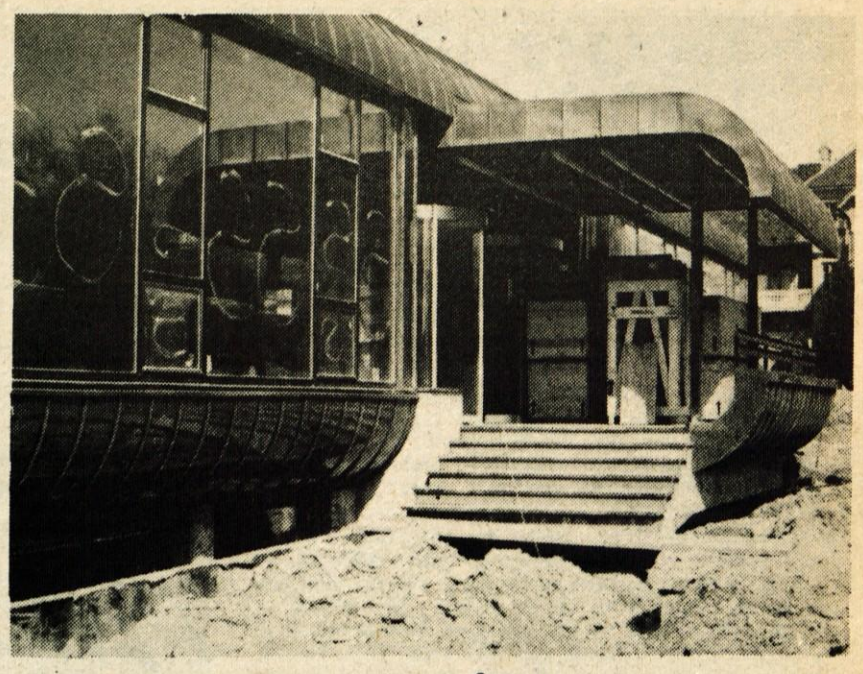

Porušena ovira

Projektanti in izvajalci del na gradbišču nove poslovne stavbe Ljubljanske banke so pri gradnji očitno pozabili na težjega invalida, priklenjenega na voziček. Do vseh vhodov so napeljali stopnice, ozka vrata pa naj bi prav tako služila le vstopu večine zdravih strank. Društva invalidov in druge humanitarne organizacije, ki že leta opozarjajo družbo na resnost vprašanja gradbenih ovir, si v letošnjem svetovnem letu invalida še posebej prizadevajo tudi v praksi storiti korak k novi, humanejši gradnji in načrtovanju človekovega okolja.

Kranjsko Društvo invalidov v tem primeru ni stalo ob strani. Na pobudo te organizacije so se namreč pri predsedniku izvršnega sveta skupščine občine Kranj sestali predstavniki invalidov, gradbeni inšpektor, predstavniki komiteja za gradbene in komunalne zadeve, odgovorni projektant in arhitekt. Na razgovoru so invalidi opozorili na izvajanje 19. in 20. člena Zakona o gradnji javnih objektov, ki podrobneje govorita o projektiranju in gradnji javnih objektov brez arhitektonskih ovir. Ogledali so si dostope do poslovnih prostorov nove zgradbe Ljubljanske banke in skupaj z načrtovalcem ugotovili, da težji invalid, ki je vezan na voziček, ob dotedanjih pogojih – stopnicah brez klančin ob strani, za voziček preozkih vratih – ne bi mogel priti do poslovnih prostorov, če bi želel koristiti usluge Ljubljanske banke. Na razgovoru so sklenili, da je naloga gradbincev v prihodnje vse ovire odpraviti in omogočiti invalidu na vozičku neoviran dostop v notranjost stavbe skozi vhod s Koroške ceste. Na vidnem mestu bodo namestili tudi oznake, s katerimi bo invalid na vozičku usmerjen k odgovarjajočemu vhodu.

Ob lanskem praznovanju Mednarodnega dneva invalidov je Društvo invalidov Kranj sprejelo tudi Resolucijo o gradnji brez arhitektonskih ovir in jo poslalo vsem družbenopolitičnim dejavnikom, naj pristojne službe arhitekte, projektante, urbaniste, gradbenike – opozorijo na načrtovanje javnih objektov brez ovir. Kaže, da resolucija ni ganila otopelosti, ki vlada med odgovornimi za gradnjo, saj bi sicer ne bili potrebni posebni pogovori, mile prošnje in nestrpne intervencije. Društvo invalidov Kranj pa si vsaj od omenjenega razgovora obeta kaj več kot le obljubo. In če se bo pri Ljubljanski banki kaj premaknilo, bo to morda tisti prvi korak k bodoči humanejši gradbeni praksi.

D. Žlebir

Delo spet oživelo

Kranj – Dejavnost Koordinacijskega odbora za družbeni položaj invalidnost invalidov pri Občinski konferenci Socialistične zveze v Kranju, ki je bil ustanovljen pred dvema leti, je v mednarodnem letu invalidov spet oživela.

Pretekli teden so se namreč sestali predstavniki invalidov in strokovnih delavcev, ki sestavljajo odbor, in ugotovili potrebo po ponovnem aktivnem delu odbora in dopolnitvi njegove sestave s še nekaterimi strokovnjaki, ki so pristojne in strokovno usposobljene za reševanje invalidske problematike.

Odbor je sestavil program letošnjega mednarodnega leta invalidov, ki pa zadolžil strokovne službe, organizacije in društva za njegovo uresničeno izvajanje. Poudarili so, da bo v prihodnje v teh prizadevanjih poleg dosedanjih dejavnikov zavzeto delovati celotna družbenopolitična pa se morajo tudi njihovi skupnosti socialnega varstva, socialnega skrbstva, medicine, skupnosti za zaposlovanje, skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja, centra za usmerjeno delo ter združenega dela in njihove skupnosti.

Oprostitev prometnega davka

V aprilu smo v naši rubriki predstavili knjižico, ki prinaša vrsto pravic invalida, ki jih ima pri nakupu osebnega avtomobila, pri radijski in televizijski naročnini, olajšave, ki jih je deležen pri plačilu davka od prometa proizvodov in podobno. Ker smo sklenili bralce s temi zakonskimi določili podrobneje seznaniti, bomo v nekaj prihodnjih številkah spregovorili o konkretnih pravicah.

Pri nakupu osebnega avtomobila je invalid oproščen prometnega davka enkrat v petih letih, in sicer ob naslednjih pogojih: ko kupi nov osebni avtomobil z vrednostjo do 150.000 dinarjev, neposredno od proizvajalca ali trgovske organizacije združenega dela, ki opravlja promet osebnih avtomobilov ali iz uvoza, če predloži prodajalcu oziroma carinarnici pismeni izvid in mnenje pristojne komisije o ugotovljeni stopnji invalidnosti. Invalidova nesposobnost naj ustreza nesposobnosti vojaških invalidov I. do IV. skupine. Izvide in mnenja daje za vojaške invalide in civilne invalide vojna komisija, ki ugotavlja potrebo po ortopedskih pripomočkih, oziroma komisija, ki ugotavlja stopnjo invalidnosti. Vsi ostali invalidi pa dobijo tovrstno mnenje komisije pokojninskega in invalidskega zavarovanja v republiki. V izvidu in mnenju ta komisija ugotovi, ali invalidova nesposobnost ustreza nesposobnosti vojaških invalidov I. do IV. stopnje. Davčne oprostitve, ki jo predvideva 39. točka 36. člena zakona o plačilu prometnega davka od prometa proizvodov, ni mogoče uveljaviti, če preteče od izdaje pismenega izvida in mnenja komisije več kot šest mesecev.

Kupec – invalid mora predložiti pristojnemu občinskemu organu za prihodke fakturo, oziroma listino o uvozu, v kateri morajo biti navedeni vsi podatki s pismenim izvidom in mnenjem pristojne komisije. Na podlagi listine pristojni organ potrdi davčno oprostitev, če so za to izpolnjeni vsi pogoji ali pa določi plačilo razlike v davku od prometa proizvodov. Razlika med davkom od prometa proizvodov, ki jo plača kupec, je razlika med zneskom temeljnega in posebnega davka od prometa proizvodov, ki ga po več javnih predpisih plačamo od kupljenega osebnega avtomobila in zneskom temeljnega in posebnega davka, ki ga po predpisih plačamo od osebnega avtomobila z vrednosto 150.000 dinarjev.

Trajen prispevek k izboljševanju položaja invalida

Mednarodno leto invalidov 1981, ki se intenzivneje kot vseskozi doslej posveča družbenemu varstvu in uveljavljanju položaja invalida v družbi, predvideva vrsto konkretnih akcij, ki bodo prispevale k reševanju aktualnih problemov invalidov v njihovem življenjskem in delovnem okolju. Akcije trajnega pomena za nadaljnje izboljševanje položaja invalida predstavljajo sestavni del in nadaljevanje prizadevanj za dosledno uresničevanje že dogovorjene socialnoekonomske politike v naši družbi.

Invalidske in druge organizacije, ki so nosilec letošnjih aktivnosti, so za izhodišče pri oblikovanju letošnjih programov upoštevale predvsem sklop dejavnosti, ki naj obvešča javnost o težavah invalidov, ki pozivajo na reševanje in ki utrjujejo že usklajene rešitve. Ena glavnih nalog je torej načrtno obveščanje in osveščanje javnosti o stvarnosti invalidske problematike, o nastajanju in vrstah invalidnosti ter njihovih socialnih posledicah, o rehabilitaciji posameznih vrst invalidnosti, izobraževanju invalidov, usposabljanju in možnostih zaposlovanja, o družbenem delovanju, organiziranosti, aktivnosti invalidov in prizadevanju njihovih specializiranih humanitarnih organizacij. Z vzgojo in osveščanjem pa je treba začeti že med osnovnošolsko mladino in jo s filmi, razstavami, šolskimi nalogami, plakati in podobnimi informativnimi metodami seznanjati o invalidski populaciji.

Pomembna in dolgoročnejša naloga, ki izstopa iz okvirov mednarodnega leta invalidov, je tudi odpravljanje ovir za invalide. Na tem področju predvidevajo zlasti odpravljanje gradbenih ovir, ki stojijo na poti invalida, omogočiti jim je treba dostop do vsaj ene javne zgradbe v kraju – pošte, lekarne, zdravstvenega doma. Za slepe bi morali urediti ozvočena križišča v Ljubljani in Mariboru. Na televiziji naj bi odslej še bolj upoštevali, da nekatere oddaje gledajo tudi gluhi, zato naj bi dopolnili nekatere oddaje z gestikulacijo. Tudi k arhitektonskim oviram naj bi bolj sistematično pristopili, in sicer kar s pravilnikom o normativih za odpravljanje arhitektonskih ovir.

Med osnovne pogoje za vključevanje invalidov v življenje in delo ter zagotavljanje njihove socialne varnosti spadajo tudi objekti, ki so prilagojeni njihovim posebnim potrebam. Gre za omrežje zavodov za usposabljanje in zaposlovanje, posodabljanje invalidskih delavnic, ustanavljanje delavnic za usposabljanje pod posebnimi pogoji, gradnjo namenskih stanovanj in posebnih stanovanjskih objektov za invalide, ustrezne adaptacije obstoječih stanovanj ter objektov za rekreacijo in oddih invalidov. Da invalidi nadomestijo posledice svojih okvar ali prizadetosti, potrebujejo raznovrstne ortopedske, tehnične in druge pripomočke. Seznam teh pripomočkov je treba v prihodnje še razširiti, vendar pa obstaja še nerazčiščeno vprašanje, kje naj se oblikujejo sredstva za financiranje nakupa vse številnejših tovrstnih pomagal invalidu pri njegovem samostojnem življenju in delu.

Napredek in razvoj invalidskega varstva sta tesno povezana tudi z raziskovalno dejavnostjo, zlasti z inovacijami, ki prispevajo k bolj učinkovitemu in smotrnemu usposabljanju in zaposlovanju invalidov.

K slavnostnemu obeležju mednarodnega leta invalida pa bodo pripomogle prireditve, ki s svojimi programi zbližujejo prizadete in neprizadete ter manifestirajo etične vrednote naše socialistične samoupravne družbe.

CIVILNI VOJAŠKI INVALIDI NA POHORJU – V aprilu je občinsko društvo civilnih vojaških invalidov Kranj organiziralo izlet na partizansko Pohorje. Udeležba je bila številna, saj se je na izlet odpeljalo kar petinsedemdeset članov. Na Pohorju so si ogledali muzej in stalno razstavo »Partizansko Pohorje« in položili venec k spomeniku padlemu bataljonu pri Treh žebljih. Zatem pa so obiskali Frankolovo (na sliki) in celjski »Stari dvor«, kjer so bili med vojno zloglasni ujetniki in tudi pri teh spomenikih položili cvetje. Udeleženci so bili zadovoljni z dobro organizacijo izleta, za katero gre posebej zahvale predsedniku društva Francu Zurcu in so ob slovesu sklenili, da bodo vsako leto naredili po en izlet po partizanskih obeležjih. Foto: Mrovlje

Tomo Križnar 34

Z MOPEDOM PO JUŽNI AMERIKI

Mehika ima največje zaloge nafte in naravnega plina na svetu, Venezuela je tretji svetovni izvoznik nafte in četrti izvoznik železove rude, Bolivija drugi svetovni pridelovalec kositra, tretji pridelovalec antimona, šesti pridelovalec volframa, Brazilija prvi pridelovalec kave in banan, drugi pridelovalec sladkorja in kakava, tretji lesa, azbesta, železove rude, koruze, četrti pridelovalec tobaka, Čile edini pridelovalec naravnega natrijevega nitrata, tretji bakra, molibdena, Mehika prvi pridelovalec srebra, peti svinca in živega srebra, Argentina drugi pridelovalec sončnic, tretji pridelovalec lanu, četrti izvoznik žit in volne, Peru drugi pridelovalec srebra in drugi v svetu v ribolovu, Kuba tretji pridelovalec sladkorja in peti pridelovalec niklja.

Latinska Amerika še danes pokriva 47 % svetovnih potreb po srebru, 40 % po kositru, 33 % po antimonu, 50 % po bakru, 31 % po mestu, 64 % po kavi, 79 % po bananah, 23 % po manganu, bombažu itd.

Neokolonializem vztrajno spremljajo ameriška vojaška posredovanja na tleh Latinske Amerike. ZDA so opravile okoli 70 vojaških posegov v južnih republikah in tako bistveno pripomogle k ohranitvi status quo. Cilj teh intervencij ni bil ozemeljsko osvojevanje, ampak izdatna pomoč domači oligarhiji in drugim nazadnjaškim silam pri spodnašanju in dušenju slehernega narodnega gibanja, ki bi hotelo režim sile in diktature zamenjati z demokracijo.

Da bi vsaj kratkoročno razbremenili pritisk na devizna plačila, večina držav omenjene celine uvaja ukrepe uvoznih restrikcij. Prizadevajo si tudi za diverzifikacio industrijskega razvoja, a bistvenih uspehov še ni zaradi splošne recesije v industrijsko razvitih državah tržnega gospodarstva. Poslabšanje zunanjetrgovinskih okoliščin z ene strani in vidne potrebe hitrejšega industrijskega razvoja z druge strani je prisililo te države, da se začno še bolj zadolževati v tujini. Izjema je samo Venezuela.

Vode reke Alalau se leno vijejo skozi pragozdno sotesko. Reka izvira daleč nekje Andih in se po strmih brzicah zlije v Rio Branco, ki »debeli« Rio Negro, in po mnogih dneh se ta godlja, natlačena z gnijočimi drevesi in pocrkanimi piranjami, spremeni v znano naravno črto, mejo med rjavo in črno vodo, kamor vodijo slikat vsakega turista, ki obišče Amazonijo, Toda turistov sem gor, 770 kilometrov od Manausa, ni več.

Nobena turistična agencija na prireja izletov na reflektorski lov krokodilov ali ogled romantičnih plesov Indijancev ob ognju, ki za dvajset dolarjev poslikajo svoje obraze, za trideset zelenih bankovcev poskrijejo tranzistorje, za štirideset dolarjev slečejo hlače, za petdeset bankovcev pa vas popeljejo k skrivnostni liani, katere zaužiti stržen pričara halucinacije, ki zdolgočasenim damam in gospodom — doma skušajo preprečiti otrokom, da bi iz šole prihajali zakajeni od marihuane — tako zelo dobro denejo.

Srečo imam: čez reko Alalau je zgrajen nov most. Nižje doli ob vodi so čez reko in močvirja napeljani le kabli, ki s pomočjo škripcev vlečejo splave z ene na drugo stran. Če se se taka »balsa«, kot pravijo tem iz hlodov zbitim zamaškom, odtrga, ves promet zastane za nekaj tednov.

Cesta, na kateri stojim, je edina zemeljska povezava med Venezuelo in Brazilijo, med Boa Visto, ki je glavno mesto severne zvezne države Roraime, in Amazonijo ter tudi z drugimi mesti ob rajajočem Atlantiku. V desetih dneh sem med potjo srečal štiri tovornjake in tri landroverje. Ustavljanje na tej cesti je nevarno. Vozniki tovornjakov svoja vozila zaustavijo le za hip, za toliko, da lahko brhko mlado indijansko dekle, ki čaka za cesto z malico v culi skoči v kabino, potem pa naglo potegnejo naprej.

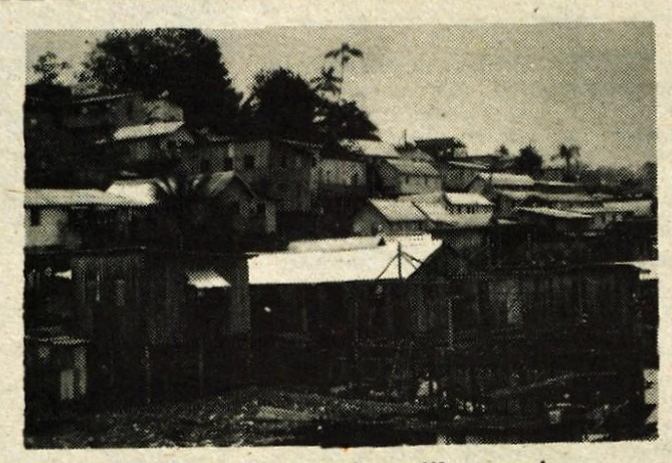

Barakarska naselja v predmestjih so grajena z veliko smisla za improvizacijo

Barva neba se počasi spreminja, postaja vedno svetleje, z jutrom se manj potim. Kmalu za reko se pragozd nenadoma zredči, orjaški velikani, prepleteni z ovijalkami, se zgubijo za obzorjem. Prve visoke trave . . . Velike bele ptice se dvigajo iz močvirja za cesto. Še zadnji obronek pragozda, nato se odpre živozelena savana, sem ter tja okrašena s pahljačastimi palmami, v katerih se igra vroč veter. Na vzhodu se pojavijo po treh tednih Amazonije prvi valoviti griči, tam bo torej Gvajana. La Gran Sabana se širi tudi globoko noter v Venezuelo, vse tja do velike reke Orinoko.

Lepo je, ko ustavim motor in odidem fotografirat veliko čredo goveda, ki se pase na sončnih livadah ob bahati faciendi. Faciendero me sprejme s širokim nasmehom in steklenico kachase. Pravi, da že dolgo ni bilo nikogar mimo in zato me je tako vesel. Žena speče velikanski kos mesa, na lesen pladenj nasuje za več lačnih ust kadečega se riža ter vse skupaj postavi na verando. Potem ko sonce že zahaja, v rdečkasti svetlobi pojemajočega dneva zajahava konja in se zapraši skozi gluho savano. Njegov ranč objahava v dobrih dveh urah. V uradu za kolonizacijo je možakar plačal za zemljo sto tisoč kruseirov, približno sedem tisoč naših dinarjev. Zemlja tod očitno nima skoraj nobene vrednosti. Kljub temu pa se Brazilci branijo zapustiti velika mesta ob morju, tu pač ni sambe in karnevalov.

Od nekod se dvigne debela luna. Ostre sence se rišejo v travo, svetlo je skoraj kot podnevi. Globoko diham, se pretegujem, nov optimizem veje po žilah. V pragozdu ni fantazije, tam je le bitka. Čutiš jo. Vsega je preveč, vse je nekako potencirano. V savani pa je svoboda . . .

Ob srečanju z Boa Visto, glavnim mestom te pokrajine, velike za tri četrt Jugoslavije, ostrmiš. Po toliko dneh divje narave nenadoma padeš na široko asfaltirano avenido, ki se zgubi v ravnini nizkih simetričnih hiš, vsake z velikim vrtom, teraso, visečo mrežo in televizijsko anteno na strehi. Na robu mesta se dviguje v širokem parku elegantna stavba iz armiranega betona, plastike, stekla, ki spominja na evropska letališča oziroma stavbe na njih. Uslužbenke zehajo za praznimi okenci, na stranišču se bleščijo do sijaja zloščeni pisoarji; na prazni točilni mizi sloni natakar in opazuje zaspano skupino taksistov, ki si pod bahatim napisom Avtobusna postaja Boa Vista, preganjajo čas s kvartanjem. Nikjer ni žive duše. Enkrat na dan pripelje zaprašen avtobus iz Venezuele, enkrat na teden tudi iz 120 kilometrov oddaljene bivše angleške Gvajane in pomeni najhitrejšo zvezo s Karibskim morjem. Ta teden bi moral priti tudi avtobus iz Manausa, pa ga ne bo, ker se je odtrgal splav na reki . . .

Povest iz XV. stoletja JANKO BRUN 7

Sonce ne ljubi vitezov

Ker pa je bil Klemen določen, da prevzame Ravbarjeve posesti, se Gal ni upiral Kanutovim sugestijam. Nazadnje so odločili, da odide Klemen do viteza Celca in se pri njem izuči za pravega moža.

To je bila nedvomna prednost. Vitez Celec je bil namreč nevšečen in trmoglav sosed, po drugi strani pa je bil resničen svetovljan, ki je na svoji koži preizkusil vse evropske dvore.

Tako so brez Klemenovega privoljenja odločili o njegovi življenjski poti. Klemen je poslušal in mislil, brez besed. Njegova želja je namreč bila, da odide na kraljevi dvor in si tam s poštenostjo in junaštvom pridobi viteški pas.

Minilo je leto dni, kar je Jan Vitovec napadel Kranjsko.

Pričenjalo se je poletje. Klemen se je odpravljal na pot, k Celcu. Njegova mati, ga je spremljala s solznimi očmi. Bala se je, da ga ne bo nikoli več videla. Njen strah ni bil popolnoma neupravičen. Njegovega očeta ni bilo doma. Grof Ulrik Celjski ga je poklical k sebi.

Stari Gal pa se ni prikazal k slovesu. Menil je, da je cmeravo slovo najslabša popotnica odhajajočemu. Sprva je sploh vsem prepovedal, da bi se poslovili od fanta. Toda kazalo je, da se njegova žena ne bo zmenila za njegove ukaze. V očeh fantove matere pa je videl divji obup, zato se je godrnjaje vdal.

— Dandanes možje niso več taki, kakor nekoč. Moj oče se ni nikoli menil za take malenkosti. Tudi jaz se ne mislim. Tako je godrnjal sam sebi v brado. Na tihem pa je premišljeval ali ne bi kazalo fanta zadržati doma, kajti bil je njegov prvi vnuk. Lahko se mu kaj zgodi na tujem, samemu brez varstva. Lahko si zapravi čast in božjo milost pri takem brezbožniku, kakor je bil Celec.

Tako je odhajal Klemen v svet popolnoma sam. Na konju z bojno opremo. Starec je preudaril ali naj mu da hlapca s seboj. Nazadnje je zmagala prirojena lakomnost in je poslal samega. Do Celca pač ni tako daleč. Dobrega hlapca pa bi utegnil neizkušeni fant, zapraviti.

Klemenu je bilo neugodno poslavljati se od jokajoče matere. Zato si je krepko oddahnil, ko je ostala za njim. Veselo si je požvižgaval, priganjal konja in mislil na svoje bodoče slavno življenje.

Tako se je zasanjal, da je pozabil, na vsako opreznost. Ko je šel mimo Volbenkove kmetije, ga je neprijazni gospodar presenetil. Samotar, ki se ni hotel z nikomer pogovarjati, kaj šele družiti, je nanj spustil svoje pse. Sam pa ga je obstreljeval s samostrelom. Divje lajajoči psi so splašili konja, da se je pričel vzpenjati. Nazadnje ga je po vampu obrsnila puščica. Preplašeni konj se je spustil v divji galop,

Klemen se je s težavo obdržal na njegovem hrbtu. Tako sta vsa spehana priletela do tovorniške poti. Pred potjo je tekel v globokem jarku potok, ki ga je konj skušal preskočiti. Nemara je bil že preveč utrujen ali kaj. Namesto, da bi preskočil jarek se je enostavno prevrnil vanj. Zlomil si je vrat.

Klemen je ves potolčen čofotal po plitvem potoku in je bil tako zmeden, da bi kmalu utonil.

Ko je videl kaj vse se mu je pripetilo, je sedel kraj ceste in v obupu zajokal. Vse skupaj se namreč ni prav nič skladalo z njegovo predstavo o imenitnem vitezu. Nekje je morala biti pomota.

Naj je še tako premišljeval, ni premislil ničesar. Ni mu kazalo drugega, kakor peš se odpraviti dalje. Sramote, da bi se neslavno vrnil domov, ne bi mogel preživeti. Zdelo se mu je, da bi bilo bolje umreti. Ubogi živali je snel sedlo in ga skril v goščavi. Upal je, da se bo še kdaj vrnil ponj. Stari Gal, ki je bil moder mož, mu je dal ničvredno staro sedlo, tako da ga ni bilo preveč škoda. V svoji modrosti mu je dal ničvrednega konja, kajti iz izkušenj je vedel, da takle mlad fant vse skupaj kaj urno uniči.

Tako se je Klemen peš odpravil dalje. Že po dveh miljah hoje se mu je zazdel meč pretežak. Opazoval je črno rezilo, ki je tičalo v oguljeni usnjeni nožnici in premišljeval ali naj ga zabriše v grmovje. Zadnji hip se je tokrat ovedel, da tega ni storil.

Postal je lačen. Vsedel se je kraj poti in začel žvečiti malico, ki so mu jo dali na pot. Denarja mu Gal ni dal. Denar pokvari človeka, je menil. Toda babica mu je dala zlatnik, ki ga je čuval skrbno zavitega v ruto. Sredi malice ga je zmotil popotnik, ki je prišel za njim po poti. Moral je biti kmet, rokomavh, ali pa berač. Naravnost se to ni dalo ugotoviti. Prijazno je pozdravil Klemena in prisedel. Tudi sam je razvezal nekako culo in se pričel zalagati z borno malico. Vmes je poželjivo pogledoval Klemenove škornje. On sam je imel namesto čevljev noge zavite v nekake fantastične cunje.

Pridružil se jima je še tretji popotnik. Precej čedno oblečen moški srednjih let. Vendar mu je prijazno obličje krasila grda brazgotina, ki se je vlekla od ust do očesa in bi se še najbolj podala kakšnemu psoglavcu.

Mož se ni dal motiti. Veselo je prisedel in pričel govoriti, kakor bi orehe trl. Možakar je bil prava hiša zgovornosti. Jezik je imel meden in besede sladke, da so zvenele, kakor cingljanje srebrnega zvončka.

BRANKO BABIČ 4

NA KOZARI

Sovražnik se je močno zbal, da bo ogrožena pomembna komunikacija Bosanska Gradiška – Banjaluka, zato je začel pripravljati tretjo ofenzivo, ki naj bi popolnoma uničila kozarske partizane. V ta namen je zbral 14.000 ustašev, domobrancev, orožnikov in Nemcev ter z vseh strani napadel Kozaro. To je bilo sredi novembra 1941, ko je bilo na območju Kozare, brez sil na desni strani Vrbasa proti Prnjavoru, 700 partizanskih borcev. Proti njim je sovražnik navalil z 20-krat močnejšimi silami, ki so bile vrh tega tudi dobro oborožene. V takem položaju je štab odred izdal navodilo četam, naj budno spremljajo sovražnikovo gibanje, naj ne sprejemajo frontalnega boja, naj ne postavljajo zased, pač pa naj mu s hitrimi in nenadnimi napadi povzročajo čim več izgub; po možnosti naj se prebijajo v njegovo zaledje. Po teh navodilih so se partizanske enote tudi ravnale. Partizani so se tako izognili obkolitvi in šestdnevna sovražnikova ofenziva je tako zadela popolnoma v prazno. Ker ofenziva ni uspela, so se besni ustaši in Nemci znašali nad prebivalstvom. Oropali in požgali so veliko domačij ter pobili okrog 300 starcev, žena in otrok. Edini rezultat je bil, da so v srcu Kozare, na Mrakovici (kjer stoji danes veličasten spomenik padlim) pustili močno utrjeno postojanko in dobro oboroženo posadko 500 mož, ki naj bi nadzorovala Kozaro in preprečevala svobodno gibanje partizanov.

Toda ne za dolgo. Že 5. decembra ponoči so se borci štirih čet (peta je bila v rezervi) neopazno približali sovražnikovim položajem in zjutraj ob 6.30 na znak rdeče rakete silovito napadli. Sledil je juriš za jurišem in v dobrih treh urah ogorčenega boja so partizani obvladali sovražnika. Rezultat boja: 78 mrtvih, okrog 100 ranjenih in 92 zajetih sovražnikov. Nekaj se jih je uspelo prebiti in pobegniti proti Kozarcu. Zaplenjeni so bili 4 minometi, 6 težkih mitraljezov, 12 puškomitraljezov, 155 pušk, 90 ročnih bomb in mnogo streliva. Na naši strani je bilo vsega 5 mrtvih in 6 ranjenih. Med padlimi je bil Dragoje Miljatović-Švarc, član okrožnega komiteja za Kozaro. To je bila težka izguba za Kozaro. Švarc je bil predvojni komunist in član partije, izredno bister in priljubljen na Knežpolju.

Zmaga na Mrakovici je bila v vojaškem pogledu zelo pomebna. Razbita je bila močno utrjena postojanka v samem srcu Kozare in zaplenjeno veliko orožja. Še večji je bil politični uspeh. Zmaga na Kozari je odmevala po Podkozarju, v Bosanski krajini, v Baniji in na Kordunu čez Savo v Hrvatski in zlasti v Slavoniji. Postala je simbol junaštva in nepremagljivosti kozarskih partizanov. O njihovi hrabrosti in borbenosti, o njihovih silovitih juriših, pred katerimi nobena sovražnikova utrdba ni mogla vzdržati, se je navdušeno govorilo med ljudstvom daleč naokoli. Markovica je vlivala samozavest in vero v zmago.

Posebno močno so boji kozarskih partizanov odjeknili v samem Zagrebu. Partijska organizacija je med prebivalstvom organizirala zbiranje pomoči kozarskim partizanom. Odbori ljudske fronte so zbirali zdravila in drug sanitetni material, perilo in obleko, denar in razne druge potrebščine, ki so jih tako ali drugače pošiljali na Kozaro. Vse to je v velikih količinah prihajalo na Kozaro in je bilo v veliko pomoč kozarskim partizanom. Štab odreda je partijski organizaciji in prebivalstvu Zagreba poslal posebno zahvalo za to izdatno pomoč.

Toda Kozarski odred ni počival na lovorikah. Ves december 1941 je nenehno napadal sovražnikova oporišča v dolini Sane, Une in Save ter rušil cestne in železniške komunikacije. Akcije so bile uspešne: sovražnik je bil razbit, zaplenjeno pa je bilo mnogo orožja. Ujete hrvaške domobrance smo nekaj dni zadržali, jim govorili o ciljih naše borbe, jih nahranili in nato poslali domov. Le malo se jih je odločalo za vstop v partizane. To je bila v glavnem nasilno mobilizirana vojska brez večje morale in borbenosti, za razliko od ustašev, ki so bili zagrizeni politični pristaši svoje stranke. Tak naš postopek je domobrance še bolj demoraliziral. Ko so se vračali domov, so govorili celo pohvalno o partizanih, kar je seveda razkrojevalno delovalo na druge domobrance in na njihovo vojaško moralo ter krepilo simpatije do partizanov. Zato so se mnoge njihove enote z lahkoto predajale. Šlo je tako daleč, da smo se celo za predajo že predhodno dogovorili: naši aktivisti v domobranski postojanki so navezali stik z oficirji posadke, se z njimi sporazumeli, da bomo izvedli fingiran napad, nakar se bodo po kratkem »odporu« predali. Tako se je tudi zgodilo. Po kratkem streljanju smo izvedli juriš in domobranci so se predali. Brez žrtev smo postojanko zavzeli in zaplenili vse orožje kakor tudi mnogo drugega vojaškega materiala. Domobranci pa so se tako lahko pred svojimi poveljstvi izgovarjali, češ da niso mogli vzdržati silovite premoči partizanov. Ustaške oblasti so na to seveda kmalu postale pozorne in opozarjale vojaška domobranska poveljstva, naj nemudoma okrepijo disciplino in nadzor. Zlasti naj budno pazijo na tiste domobrance, ki so jih bili zajeli partizani in ki so se po povratku ponovno vrnili v domobranske vrste. Nekateri so bili po večkrat zajeti in ponovno mobilizirani. Spominjam se primera, ko smo na novskem območju zajeli neko domobransko posadko, v kateri je bil tudi domobranec, velikan po postavi, ki bi na svojih ramenih lahko nosil tri težke strojnice. Izredno nam je težki mitraljez rekoč: »Tovariš komandant, izročam ti že tretji mitraljez.«

Nenehna rast števila borcev in krepitev v oboroženi vojski je terjala nove, višje oblike vojaške organiziranosti. Ob koncu decembra 1941 je imel namreč odred že čez 1000 borcev z lahko oborožitvijo, pa tudi s strojnicami in minometi. Zato sta okrožni komite in štab odreda 21. decembra 1941 sklicala vojaško-politično posvetovanje, katerega sta se udeležila tudi Djuro Pucar-Stari in Osman Karabegović kot predstavnika pokrajinskega komiteja (poverjeništva) KPJ za Bosno in Hercegovino. Uvodno poročilo o stanju odreda je podal tedanji komandant dr. Mladen Stojanović.

Ob slovesnostih na Okroglem

Na slovesnosti v spomin na junaški, danes že legendarni boj v okrogelski jami, v kateri so partizani s pesmijo in vzkliki revoluciji in svobodi vztrajali do poslednjega moža, človek znova in znova razmišlja: ali ni vsakoletna številna udeležba na slovesnosti na Okroglem že sama po sebi zgovoren dokaz, kako med našimi ljudmi živi spomin in spoštovanje na ta neustrašen in herojski boj partizanov. Kaj takšnega zmorejo samo borci, ki se borijo za svobodo. Tu je bil cvet predvojnih revolucionarjev – komunistov in skojevcev, organizatorjev in voditeljev upora ter v bojih prekaljenih prvoborcev, med njimi tudi štirje junaki dražgoške bitke.

Udeležencu slovesnosti na Okroglem se zastavlja vedno isto vprašanje: ali smo poskrbeli dovolj, da bo boj okrogelskih junakov še globlje prodrl v srca novih rodov. Kaj naj storimo, da bo boj na Okroglem še bolj zapisan v našem ljudstvu, vsakoletna slovesnost še bolj doživeta. Ena takšnih skrbi je prav gotovo čimprejšnja priprava posebne knjižice iz zbirke spomenikov delavsko revolucionarnega gibanja in narodnoosvobodilnega boja, v kateri naj bo podrobno opisan junaški boj v okrogelski jami in ki bo dosegljiva ne le vsakoletnim udeležencem proslave, temveč tudi vsem drugim, ki na Okroglo prihajo skozi vse leto. To bi bil nadvse koristen vodič. Ob takšni knjižici bi bila obiskovalcem lahko na voljo tudi stalna spominska značka. Oboje bi moralo biti v stalni prodaji v Naklem in na Okroglem.

Ali o junaškem boju borcev v okrogelski jami ne bi kazalo morda celo z natečajem dobiti tudi kakšno umetniško delo, roman, recital, kratkometražni ali dia film za šolsko mladino in podobno? Tudi o tem smo že govorili, vendar dlje od tega ni prišlo.

Na vsakoletni slovesnosti na Okroglem in v spominskih delih bi se morali spomniti tudi ostalih peti borcev, ki so padli pet dni prej na Letencah, v isti enoti in med skupnim prebijanjem iz sovražnega obroča v Udin borštu. Teh padlih sedaj ne omenjamo in ne povezujemo v skupno celoto aprilskega boja v Udin borštu in v okrogelski jami, čeprav je bil med njimi celo njihov komandir čete, predvojni revolucionar in v letih 1941–42 član okrožnega komiteja KPS Kranj Stane Bečan, dolgoletni revolucionar in organizator delavskega gibanja ter član predvojnega okrožnega komiteja KPS Kranj Tine Teran, predvojni organizator mladine, sekretar mestnega komiteja SKOJ v Tržiču in leta 1939 delegat kranjskega okrožja na V. državni konferenci SKOJ na Veliki planini Jože Fink in drugi.

Poskrbeti bi morali za boljši dostop do spomenika. V aprilskih dneh je pogosto slabo vreme, zato nekaj sto metrov poti od naselja do spomenika in jame ne sme ostati blatne kot doslej. Urejen dostop, zlasti za tako množično udeležbo, mora biti del spomenika in naša skupna skrb.

Ob vseh velikih bojih, dogodkih in slovesnostih vedno govorimo tudi o imenu enote, kateri so borci pripadali. Tako na primer za boj nad Crnogrobom govorimo in pišemo, da so ga vodili borci Selške čete, med njimi član glavnega poveljstva slovenskih partizanski čet in organizator vstaje na Gorenjskem Stane Žagar st., za septembrski boj v Udin borštu, da so ga vodili borci 2. bataljona Kokrškega odreda itd., le za borce v okrogelski jami ne najdemo imena. Tudi letos organizator spominske slovesnosti v radiu in tisku ni omenil enote, kateri so borci v okrogelski jami pripadali, govornik na slovesnosti pa jih je celo poimenoval z imenom druge enote. Boj v okrogelski jami so vodili borci Korške čete (tako piše tudi na njihovem spomeniku na Okroglem), med njimi pa član Pokrajinskega komiteja SKOJ za Slovenijo in sekretar SKOJ za Gorenjsko Stane Žagar ml., Slednji ni bil borec Kokrške čete in se je ob svojem terenskem delu v njej le zadrževal.

Poskrbimo, da bo vse to storjeno vsaj do naslednje pomladi, ko bo poteklo 40 let boja v okrogelski jami. Naj bo to res naša skupna obveznost in dolžnost!

Franc Štefe-Miško

Obisk na Visokem — *Pretekli teden so med obiskom v nekaterih državah alpskega in predalpskega dela Evrope, med njimi tudi Slovenije, obiskali krajevno skupnost Visoko v kranjski občini Francozi iz pokrajine Savoje. Posebej jih je zanimala problematika kmečkega turizma. Visočani so jim pripravili prisrčen sprejem. Pokazali so jim naško kulturno življenje, jim postregli z domačimi jedmi in preživeli prijeten, domačen družabni večer. – Foto: J. Košnjek*

Cerklje – *Živinski sejem iz Kranja so prenesli v Cerklje na prostor Gorenjske kmetijske zadruge TZO Cerklje. Sejem je sedaj dvakrat mesečno in sicer vsak prvi in tretji ponedeljek v mesecu. V ponedeljek je bilo na živinskem sejmu v Cerkljah okrog 150 pujskov, katere so pripeljali največ kmetje iz vasi pod Krvavcem ter celo iz Brežic. Tudi prepraševanja je bilo veliko. Od 12 do 15 kg težak prašiček je stal od 2500 do 2800 dinarjev, težji, do 30 kg pa okrog 4000 dinarjev. Sejem, ki je postal dobro obiskan, je omogočil precej kupčij. – J. Kuhar*

Kulturni dom središče krajevne skupnosti

Poljane – V krajevni skupnosti Poljane obnavljajo kulturni dom, ki naj bi postal središče kulturnega, izobraževalnega in tudi družbenopolitičnega življenja. Za obnovo so se odločili že leta 1976 in tedaj so ocenili, da bodo dela pri obnovi stala približno 600.000 dinarjev. V tej noti seveda ni vštето delo, ki so ga bili krajani pripravljeni sami opraviti v prostem času. Pomoč je nudila občinska kulturna skupnost, pomagale so tudi delovne organizacije v kraju in nekatere drugod, kjer delajo delavci iz poljanske krajevne skupnosti. Skupno se je tako zbralo v letih od 1976 do letos 291.000 dinarjev.

S tem denarjem so prekrili streho, v kateri je bilo opravljenih tudi več ur prostovoljnega dela, obnovili električno napeljavo in vodovodne instalacije, zamenjali pode, uredili sanitarije in kuhinjo, prebelili prostore, izdelali in namestili nov oblogo v dvorani, uredili centralno ogrevanje in drvarnico ter nabavili kuhinjsko opremo. Vse to je stalo dobrih 838.000 dinarjev, stroški vzdrževanja pa so v tem času znašali 111.000 dinarjev.

Tako jim je zmanjkalo 292.000 dinarjev, ki jih je trenutno pokrila krajevna skupnost. Primanjkljaj je nastal, ker so morali nekatera dela dokončati, če so hoteli kulturni dom usposobiti, da bo služil namenu. Pričakujejo, da bo letos nekaj denarja prispevala občinska kulturna skupnost, drugo pa bodo pokrili z dohodki od oddajanja dvorane in z obrestmi od obveznic za ceste, ki so jih krajani prispevali za gradnjo televizijskega pretvornika.

Dela pri obnovi kulturnega doma še niso končana, zato bo potrebno zbrati denar še za obnovo oken, vrat in odra in opraviti bo treba še več drugih del, da bo dom dobil takšen videz, da bo krajanom v ponos.

Ker ni dovolj dom le imeti, so se v teh letih tudi zelo trudili, da je bila dvorana kar najbolj izrabljena. Tako so se dogovorili s kinopodjetjem Sora, da bodo v domu dvakrat tedensko kinopredstave. Prav tako so v njej najrazličnejše prireditve. Svoje in primerne prostore pa so dobile tudi družbenopolitične organizacije in krajevna skupnost.

L. B.

Priznanje za požrtvovalnost

Dori Demšar, zaposlen v žirovski Alpini, je prvi v tem kolektivu dobil pismeno priznanje delovne organizacije za požrtvovalnost.

V skladišču vnetljivih snovi je pri točenju zaradi statične elektrike prišlo do požara. Dori Demšar je bil po naključju v bližini. Naglo je ukrepal, zgrabil ročni gasilni aparat in v hipu pogasil požar. Če bi se ogenj razširil, bi bile posledice katastrofalne. Šele kasneje, je dejal, se je zavedel, ko je bilo že vsega konec, v kakšni nevarnosti je pravzaprav bil. Vendar meni, da je ravnal prav . . .

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU OB NJEGOVI 750-LETNICI

(90. zapis)

KOT, DA NI BILA NAŠE GORE LIST

Bila je Marija Vera slejkoprej nekoliko skrivnostna, visokostna gospa. S kultivirano govorico in posebnim temno obarvanim glasom. Za vitkoraslo umetnico smo tudi vedeli, da je prava svetovljanka, ki nekako kar ni sodila v naše tedanje burkasto in podeželsko malomeščansko okolje.

Pravim gledališkim entuziastom pa se je Marija Vera videla kot žena tuje lepote, bolj severnjaške kot južnjaške. Zato so ji tudi najbolj pristojale nordijske vloge iz Ibsenovih dram, bila je zanje kot ustvarjena: visoka, hladna, neizprosna, suverena . . . Take se je spominjamo starejši obiskovalci ljubljanske Drame, ko smo jo zrli s cenenega dijaškega stojišča. Videla se nam je kot polboginja. Posebno tudi takrat, ko je igrala klasične in antične vloge (Ifigenija, Jokasta, Šekspirove kraljice idr.). Nič manj je nismo občudovali kot Vrzo v Tugomerju, Jelisaveto v Veroniki Deseniški, Barbaro v Hermanu Celjskem idr.

GLEDALIŠKA OSEBNOST

Nikakor ne smemo prezreti gledališke vsestranosti Marije Vere. Ne le v tem, da je prijazno prevzemala tudi manj zagonetne vloge domače dramatike (Jelen, Meško idr.), pač pa v njenem publicističnem delu, v njenih dramatizacijah, režiji, v pedagoškem udejstvovanju, bila je učiteljica mladim rodovom igralk.

Že leta 1909 je nastop Marije Vere pravilno ocenila kritika, ko se je pojavila tedaj še mlada igralka na odru v Zürichu: pokazala je samoniklost njene interpretacije Ibsenove Hedde Gabler, kjer je igralka poudarila etično zasnovo vloge, ki predstavlja ogorčen, čeprav aristokratsko zadržan odpor zoper malopoteznost meščanske okolice, odpor zoper družbeno poniglavost in moralno malovrednost te lažne gospode. V njenem igranju je že tedanji kritik videl protest zahtevne ženske zoper nezahtevni svet. Kot da je korakala Marija Vera že pred našim časom . . .

Bila je resnično velika žena in bilo bi prav, če bi se vsaj njen rodni Kamnik spomnil stoletnice rojstva gledališke umetnice Marije Vere!

IN ŠE: 95-LETNICA

Letošnji predpomladi (21. februarja) je minilo 95 let od rojstva prvega in vodilnega slovenskega umetnostnega zgodovinarja dr. Franceta Steleta, kamniškega rojaka s Tunjiške mlake, kjer bo na hiši št. 9 gotovo vsaj za njegovo 100-letnico vzidano že l. 1979 načrtovano spominsko in počastitveno obeležje.

Veduta iz starega Kamnika
(župna cerkev z ločenim zvonikom na Šutni – v ospredju rojstna hiša pesnika generala Rudolfa Maistra)

ZA SLOVO

Tako se je izteklo tudi to kramljanje o kamniški preteklosti, njegovih vaseh in ljudeh. Saj se je sčasoma nanizalo kar 90 zapisov, nekakih obiskov – ker pa je »za tri dana svakog gosta dosta«, teh dni, teh obiskov ob torkih je bilo res kar dosti – moram začasno odložiti svoje pero. Vem, da sem dolžan kaj več in kaj bolj temeljitega povedati o starem »Sadnikarjevem zasebnem muzeju« in o novem Mestnem muzeju na Zapricah – a bom o tem pisal kdaj pozneje, ko se bom že nekoliko odduškal.

Ob slovesih se vselej res spodobi, da se zahvalimo za prijateljstva, za gostoljubje, za pomoč, za nasvete in tudi za dobrohotna opozorila na drobne netočnosti in napake, ki se rade vtihotapijo, če je pisanje podvrženo naglici.

Sicer pa so ostajali ti zapisi slejkoprej le kramljanja, bolj zapisi spominjanj na Kamnik iz moje davne mladosti in zapisi bežnih impresij (vtisov) s potovanj po današnji kamniški deželici. Torej niso niti hoteli, niti niso mogli biti kaki studiozni eseji, pisani s potrebno znanstveno akribijo (natančnostjo). Bili so zgolj preprosti pomenki o nekdanjih dneh . . .

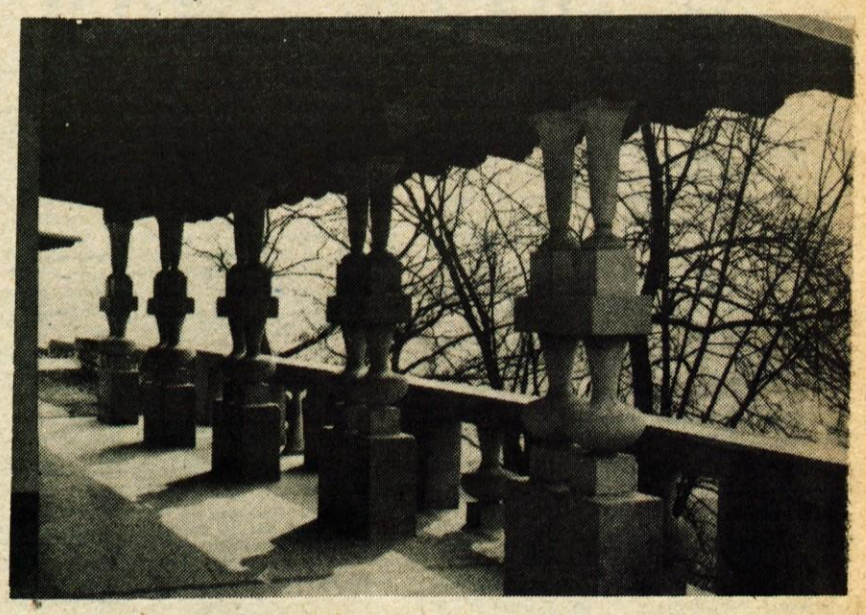

Spomin na Plečnikov obisk – *stebriščna lopa v Stranjah pri Kamniku*

Jubilej gasilskega društva

Škofja Loka – Škofjeloško gasilsko društvo je zelo aktivno. Letos praznujejo škofjeloški gasilci 105-letnico ustanovitve in jo bodo proslavili z novimi delovnimi uspehi. Škofjeloško gasilsko društvo ima 61 članov. Na različnih tekmovanjih so zasedali prvo do tretje mesto, najvišje priznanje pa so prejeli ob 100-letnici ustanovitve društva. Predsednik Tito jih je odlikoval z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki.

Lani so 23 krat pomagali gasiti požar v občini, trikrat pa izven občine. Dosedanjo opremo, dva kamiona s cisterno, kombi, agregat in drugo bodo do konca leta še dopolnili. Veliko prihranijo, ker so vedno sami pripravljeni s prostovoljnim delom vzdrževati in obnavljati svoj gasilski dom.

Novo opremo bodo deloma kupili z denarjem od velike gasilske tombole in vrtne veselice. Prireditev bo 21. junija na loškem gradu. Za ples bo igral ansambel Rupar.

J. Pipan

Atletika

Zmaga kranjski gimnaziji

KRANJ – Na gorenjskem prvenstvu za »Atletski šolski pokal Slovenije« za srednje in strokovne šole, ki ga je na stadionu Stanka Mlakarja v Kranju priredil atletski klub Triglav, je nastopilo okoli 160 dijakov in dijakinj iz osmih šol. V obeh konkurencah je ekipno zmago slavila kranjska Gimnazija pred ekipama škofjeloške Gimnazije pri mladinkah in Šolskega centra Iskra pri mladincih.

Boji za čim boljše posamične rezultate, ki naj bi zagotovili uvrstitev med 12-erice finalistov sklepnega tekmovanja, so prinesli tudi nekaj zelo kvalitetnih dosežkov. Pri mladincih velja omeniti predvsem rezultata Hrovata (ŽIC Jesenice) v teku na 1000 m – 2:35,5 in Gašpirca (Gimnazija Kranj) v suvanju krogle (7,25 kg) – 13,47. Zelo dobro so se odrezali tudi Omerza v skoku v daljavo (654 cm) in Sajovic (oba Gimnazija Kranj) v teku na 400 m (53,7) ter Turšič (Gimnazija Škofja Loka) v teku na 1000 m (2:40,9). Najboljši rezultat tekmovanja pa je dosegla 18-letna dijakinja Tekstilnega in obutvenega centra iz Kranja Marija Petavs, ki je v suvanju krogle s 13,66 m za 82 cm izboljšala lasten, komaj 40 dni star republiški rekord za starejše mladinke. S tem rezultatom si je zanesljivo priborila tudi stalno mesto v mladinski reprezentanci Jugoslavije.

Tekmovanje za Atletski šolski pokal Slovenije letos prvič poteka po pokalnem sistemu. V finalno tekmovanje, ki bo 3. junija v Celju, se bo uvrstilo v vsaki disciplini 12 najboljših posameznikov in štafet z osmih področnih prvenstev.

REZULTATI: mladinci – 100 m: 1. Kreačič (Gim ŠL) 11,5, 2. Kuhar 11,6, 3. Štular (oba ŠCI) 11,7; 400 m: 1. Sajovic (Gim Kr) 53,7, 2. Podviz (ŠCI) 54,1, 3. Mikec (PŠ) 54,3; 1000 m: 1. Hrovat (ŽIC) 2:35,5, 2. Turšič (Gim ŠL) 2:40,9, 3. Kukovica (Gim KR) 2:43,6; daljava: 1. Omerza 654, Pevec (oba Gim KR 622, 3. Košir (ŠCI) 596; višina: 1. Horvat (Gim Kr) 170, 2. Pokorn (ŠCI) 170, 3. Trstenjak (Gim ŠL) 170; krogla: 1. Gašpirc (Gim KR) 13,47, 2. Kabič (TŠ ŠL) 11,15, 3. Hudobivnik (ŠCI) 10,60; 4× 100 m: 1 Gimnazija Kranj 45,7, 2. ŠC Iskra 46,0, 3. Gimnazija Kranj II. 47,7; EKIPNI VRSTNI RED: 1. Gimnazija Kranj 8250 točk, 2. Šolski center Iskra Kranj 7971, 3. Gimnazija Škofja Loka 7467, 4. Poklicna šola Kranj 6012, 5. Železarski izobraževalni center Jesenice 5763, 6. Ekonomsko-administrativni šol. center Kranj 5401, 7. Tekstilni in obutveni center Kranj 3944, 8. Gostinska šola Bled 1900 točk mladinke – 100 m: 1. Kuri (Gim KR) 13,6, 2. Prevodnik (Gim ŠL) 14,1, 3. Sokalič (EAŠC) 14,1; 800 m: 1 Kraičar (Gim ŠL) 2:27,8, 2. Nikolaš (EAŠC) 2:32,7, 3. Bučan (Gim ŠL) 2:35,4; daljava: 1. Premrov (Gim KR) 478, 2. Kavčič (GIM ŠL) 453, 3. Bajželj (Gim KR) 442; višina: 1. Rant 160, 2. Pavlin 155, 3. Kališnik (vse Gim KR) 140; krogla: 1. Petavs (TOC) 13,66 – rekord SR Slovenije za starejše mladinke; 2. Nečimer (Gim KR) 9,45, 3. Bidar (EAŠC) 9,16; 4×100 m: 1. Gimnazija Kranj I 54,7, 2. Gimnazija Škofja Loka 57,3, 3. Gimnazija Kranj II. 58,0; EKIPNI VRSTNI RED: 1. Gimnazija Kranj 6339, 2. Gimnazija Škofja Loka 6260, 3. Ekonomsko-administrativni šolski center Kranj 5812, 4. Tekstilni in obutveni center Kranj 3084.

I. Kavčič

Rokomet

PREDDVORČANKE NIZAJO USPEHE

KRANJ – V mladinski republiški rokometni ligi skupina center imajo rokometašice Preddvora tudi spomladi veliko uspeha. Srečanje 9. kola v Kamniku so dobile z visokim izidom, prav tako dobro pa so igrale tudi proti Olimpiji. Dupljanke so sedaj zaradi poraza doma pete, tretje pa so mladinke Alpleса iz Železnikov. Preddvorčanke imajo po 11. kolu 18 točk, Polje in Alples jih imata po 15, Itas Kočevje 14, Duplje-France Prešeren 13, Olimpija 9 itd.

V enakem tekmovanju so enako uspešni kot mladinke Preddvora tudi mladinci Jelovice. Po 18. kolih ne poznajo poraza. Uspešno nastopata tudi Peko in Kranj, Kamničani pa na tekmo 17. kola sploh prišli niso. Zgubili so 10:0, plačati pa bodo morali še vse stroške. Po nepopolnem 18. kolu so prvi rokometaši Jelovice s 34 točkami pred Inlesom 24, Olimpijo in Pekom 20, Kranjem 16, Kamničani pa so sedmi s 13 točkami.

Nadaljuje se tudi tekmovanje v moški in ženski II. republiški rokometni ligi zahod. Pri moških vodi Mokerc, Kamnik pa je četrti, vendar ima možnosti za drugo mesto. Žabničani so sedmi s 13 točkami in eno manj odigrano tekmo. Med ženskami pa prevladujejo Gorenjke! Dupljanke vodijo z 19 točkami pred Pekom, ki jih ima 18, in Radečami in Olimpijo s po 16 točkami. Alples je peti z devetimi točkami in Kamnik sedmi s štirimi točkami.

J. Kuhar

USPEŠEN NASTOP GORENJSKIH ŠŠD

V Ljubljani in Ribnici je bilo letošnje finale tekmovanja šolskih športnih društev v rokometu za pionirke in pionirje. Pionirke so igrale v Ljubljani na igrišču poleg centralnega stadiona za Bežigradom. Na finalnem turnirju so nastopile naslednje najboljše štiri ekipe ŠŠD: V. Kraiger iz Ljubljane, Železnikov, Maribor in Velike Polane. V odločilnem srečanju za prvo mesto je ekipa ŠŠD V. Kraigerja premagala ekipo Železnikov z rezultatom 11:7 (6:4) in osvojila prvo mesto, pionirke Železnikov pa so bile zelo dobre druge. Najboljša strelka turnirja je bila Polajnarjeva iz Železnikov.

V Ribnici pa so se v dvorani športnega centra pomerili pionirji. Največ uspeha so imeli pionirji Šoštanja, pionirji Jelovice pa so bili četrti, vendar so srečanji z Inlesom in Šoštanjem izgubili s tesnim rezultatom, točko pa so osvojili proti ekipi V. Nedelje.

J. Kuhar

TEKMOVANJE OB DNEVU VARNOSTI

Osnovna organizacija sindikata postaje milice Jesenice je v počastitev 13. maja, dneva varnosti izvedla tradicionalno tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško in v kegljanju na asfaltu. Skupaj se je v obeh športnih disciplinah pomerilo 24 ekip in sicer milice, carine, obmejne milice, družbenopolitičnih organizacij, krajevnih skupnosti, strelskih družin, ZRVS in drugih organizacij iz jeseniške občine.

REZULTATI – streljanje z malokalibrsko puško: 1. Strelska družina Janez Mrak Dovje-Mojstrana 113 krogov, 2. Občinska konferenca ZRVS Jesenice 97, 3. Postaja milice Jesenice I. ekipa 86, 4. Strelska družina Jesenice 83, 5. Krajevna skupnost Sava 75, 6. Postaja milice Jesenice II. ekipa 75, 7. Carina 1. ekipa 73, 8. Občinski svet Zveze sindikatov Jesenice 70, 9. Postaja milice Kranjska gora 69, 10. Postaja mejne milice Korensko sedlo 66; kegljanje: 1. Postaja mejne milice Jesenice 780 kegljev, 2. Carina 750, 3. Postaja milice Jesenice 729, 4. Rezervni miličniki Postaje milice Jesenice 707, 5. Postaja mejne milice Rateče 707, 6. Postaja mejne milice Korensko sedlo 662.

Najboljši posamezniki: 1. Jože Hafner (Rez. mil. Postaja milice Jesenice) 218 kegljev, 2. Branko Bauman (Postaja mejne milice Jesenice 215, 3. Florjan Radon (Postaja mejne milice Korensko Sedlo 208, 4. Darko Ržek (Postaja mejne milice Jesenice) 207.

J. Rabič

Košarka na invalidskih vozičkih

Društvo paraplegikov Gorenjske je v soboto 16. maja pripravilo košarkarsko srečanje štirih slovenskih ligaških ekip in sicer: Krke iz Novega mesta, Ljubljane iz Ljubljane, Pohorja iz Maribora in Triglava iz Kranja. Srečanje je bilo posvečeno dnevu mladosti, potekalo pa je pod pokroviteljstvom ISKRE – tovarne elektromotorjev in gospodinjskih aparatov Železniki v novi športni dvorani Poden v Škofji Loki.

Zbranim je najprej spregovoril predsednik Društva paraplegikov Gorenjske regije Albin Rožman, ki je med drugim dejal:

»Mislim, da ni treba posebej poudarjati kako koristen je šport, posebno, če se z njim ukvarjajo ljudje, ki so zaradi svoje invalidnosti stalno vezani na invalidski voziček. Znanstveno je dokazano in v praksi potrjeno, da je športna rekreacija eden od bistvenih elementov pri kompletnem procesu rehabilitacije invalidov. Invalid, ki se bavi s športom, potroši znatno manj družbenih sredstev za zdravila in zdravljenje. Poleg tega je invalid športnik sposobnejši delovati v raznih smereh družbenega življenja.«

Košarkarje je v imenu pokrovitelja pozdravil tudi Mirko Polajnar, zaželel jim je športno in borbeno igro ter odprl tekmovanje.

Otvoritveno tekmo sta odigrali moštvi Pohorja in Triglava v kateri so bili domačini boljši. Skozi vso tekmo so vodili in jo zaključili z rezultatom 53:27. Pri Triglavu sta se posebej izkazala Trdina in Peternelj.

V drugem srečanju sta svoje moči pomerili ekipi Krke in Ljubljane. Ljubljana je bila favorit, kar je tudi dokazala z gladko dobljeno tekmo z rezultatom 52:33. Pri Ljubljani sta zelo dobro igrala Dubrovsky in Ljubotona, pri Krki pa Zgajnar in Golubič.

V tretji tekmi sta za tretje mesto igrali poraženi ekipi, v kateri je bila uspešnejša Krka.

Četrta tekma za prvo mesto je potekala v znamenju dobre in borbene košarke. Začetek je pripadal Ljubljančanom in nato tudi cela tekma. Bili so boljši nasprotnik in na koncu zasluženo osvojili pokal za prvo mesto.

DP Gorenjske je odlično organiziralo to prijateljsko srečanje slovenskih košarkarjev na invalidskih vozičkih, ki je vedno posnemanja.

Jože Globokar

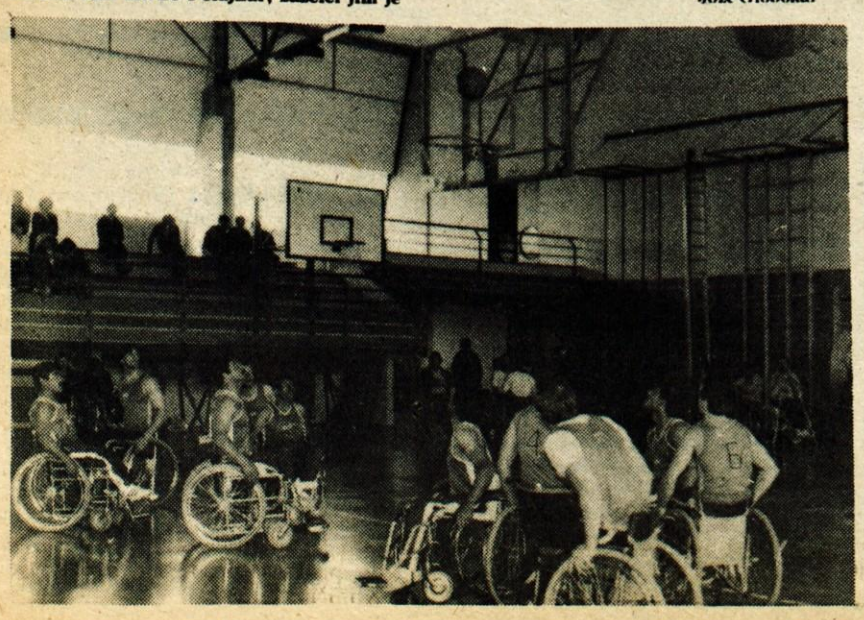

Dirka za svetovno prvenstvo v motokrosu v Podljubelju

Belgijec Harry Everts junak Podljubelja

PODLJUBELJ – Tovarniški voznik Sozukija devetindvajsetletni Belgijec Harry Everts je ponovno slavil na dirki za svetovno prvenstvo v motokrosu za kategorijo do 125 ccm. V obeh vožnjah letošnje šeste dirke za točke svetovnega prvenstva je bil prepričljivo prvi. Sicer pa je pred 15.000 gledalci šestinštirideset tekmovalcev iz šestnajstih držav pokazalo res lepe boje v obeh nastopih. Med odmorom so svoje moto kros sposobnosti pokazali tudi dirkači v kategoriji do 250 ccm, ki so se borili za najboljše uvrstitve za Pokal Karavank. Med gledalci so bili tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja Gorenjske, republike in federacije.

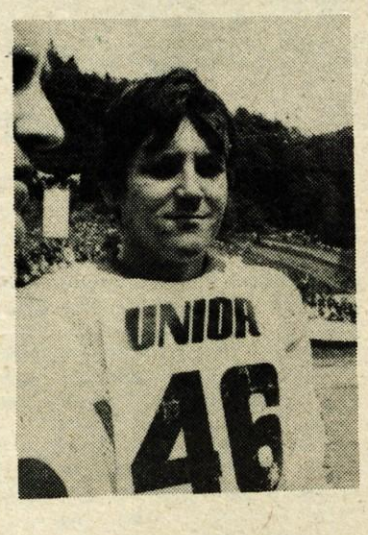

Najboljši Jugoslovan na svetovnem prvenstvu v kategoriji do 125 ccm je bil član AMD iz Orehove vasi Marjan Zdovc.

EVERTS ŽE V PRVI VOŽNJI NAJBOLJŠI

Dirka se je začela po pričakovanjih. Start v prvi vožnji je bil silovit, a najbolje je startal poznejši zmagovalec Belgijec Everts. Ta si je že v prvem vzponu nabral nekaj prednosti pred najnevarnejšimi tekmeci. Smolo je imel v tem prvem uvodnem nastopu drugi favorit za prvo mesto Italijan Michele Rinaldi na Gileri. Že kmalu po startu je v veliki gneči padel. Ni bilo težje poškodbe in je tekmo nadaljeval. Vendar prednost najboljših ni bila velika, tako da je ljubljenec gledalcev napredoval iz kroga v krog. Vendar se Belgijci tokrat zlahka niso predali. Na drugem mestu je preprečljivo vozil Belgijec Velkernees ter njegova rojaka Gebörs in Rehier. Rinaldi je napredoval iz kroga v krog in bil kaj kmalu na petem mestu. Vodilni Everts si je nabral že tako veliko prednost, da ga nihče več ni mogel ujeti. Za ostale pozicije pa so se borili že omenjeni Belgijci in Italijan. Finiš tekme je pripadel vodilnemu od starta do cilja. Tudi Velkernees si ni dal vzeti drugega mesta, a na tretjo se je z drzno in tvegano vožnjo uvrstil Italijan Rinaldi. V tej težki kunkurenci so vozili tudi Jugoslovani. Pokazali so veliko, toda za boljša mesta se niso mogli potegovati. Najboljši je bil član AMD Orehova vas Zdovc, ki je bil trideseti.

Vrstni red po prvi vožnji – 1. Everts (Suzuki), 2. Velkernees (Yamaha), 3. Rinaldi (Gilera), 4. Rehier (Gilera), 5. Gebörs (Suzuki), 30. Zdovc (Yamaha).

Italijan Michel Rinaldi je prvi preizkusil prenovljeno stezo v Podljubelju. Toda tokrat na njej ni imel sreče. V drugi vožnji je zaradi padca in okvare na motorju moral odnehati.

VE SE, KDO JE NAJBOLJŠI

Do potankosti enak je bil start druge, odločilne vožnje. Zmagovalec prve vožnje Everts je spet startal najbolje in že si je nabral nekaj prednosti pred Italijanom Rinaldijem. Ta dva sta vse do sedmega kroga vozila skupaj. Toda vedno je bil na prvi poziciji Everts. Rinaldi mu je tesno sledil. Na naslednjih mestih so bili Velkernees, Japonec Watanabe, Francoz Vimond in tekmovalec iz San Marina Andreani. Usodni za vodilnega v svetovnem prvenstvu Rinaldija je bil sedmi krog. Spet je padel in odpovedal mu je še motor. Tako je bilo za tega odličnega motokrosista zaključena tržiška vožnja. Pri padcu je dobil Rinaldi še močan udarec v ramo.

V osmem krogu je prišlo do zamenjave tudi na drugem mestu. Belgijca Velkerneesa je namreč v tem krogu prehitel Japanec Watanabe in tako je bilo odločeno o vrstnem redu najboljših treh. Francozu Vimondu je uspelo obdržati četrto, Andreaniu iz San Marina pa peto mesto.

Tokrat so bili tudi Jugoslovani v dobrih pozicijah za boljša mesta kot v prvi. Tako je Zdovc v tej vožnji zasedel solidno dvajseto mesto. Vsi Jugoslovani so pokazali dobro vožnjo, ki obeta, da bodo z dobrim delom odlični tekmovalci v tem zanimivem in težkem moto športu.

Vrstni red – 1. Everts, 2. Watanabe, 3. Velkernees, 4. Vimond, 5. Andreani, 20. Zdovc.

Vrtsni red svetovenga prvenstva po šestih dirkah: 1. Everts (Belgija) 100, 2. Velkernes (Belgija) 92, 3. Rinaldi (Italija) in Watanabe (Japonska) oba 90.

NAJBOLJŠI AVSTRIJCI

Med odmorom prve in druge vožnje je bila tudi druga dirka za pokal Karavank. V kategoriji do 250 ccm je nastopilo trideset Avstrijcev in Jugoslovanov. Čeprav je najbolje strtal Globočnik, padel je kmalu po startu, so vodilna mesta po tem Globočnikovem padcu prevzeli Avstrijci. Vse do konca tudi te zanimive dirke se niso dali presenetiti in tako zasedli najboljša mesta.

Vrtni red – 1. Brunner, 2. W. Leitgeb, 3. Koller, 4. Breinil (vsi Avstrija), 7. Šamec, 8. Vesenjak, 9. Živoder, 10. Špilar (vsi Jugoslavija).

Besedilo in slike: D. Humer

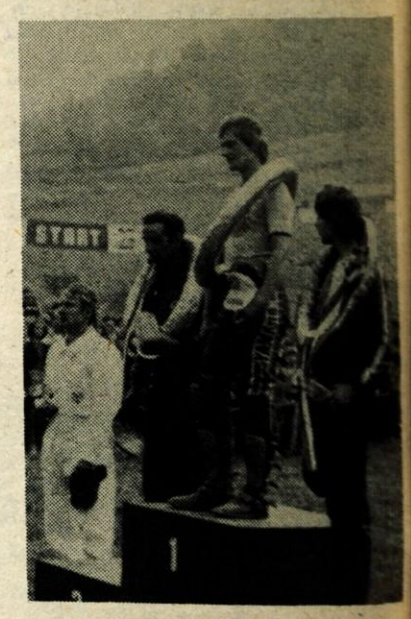

Najboljši v tekmi za Pokal Karavank. Od leve proti desni: najbolje uvrščeni Jugoslovan Globočnik, drugi Leitgeb, prvi Brunner in tretji Koller (vsi Avstrija).

Direktor dirke za svetovno prvenstvo do 125 ccm Jože Jurjevčič čestita najboljšim trem. Velkernees (2), Everts (1), Watanabe (3).

Titu v spomin

Športno društvo Jezersko je tudi letos kot že več let nazaj pripravilo posebno praznično vzdušje za počastitev Dneva MLADOSTI. Tradicionalno BAKLADO na plazu pod Makekovo Kočno so morali letos organizirati nekaj prej, ker je precej manj snega kot pretekla leta. Pa tudi ves ostali program so prilagodili temu dnevu. Veličasten napis TITO iz 48 ognjev tik pod stenami Kočne in 20 plamtečih vratic veleslaloma je bila čudovita slika za krajane in turiste, ki so si to izredno manifestacijo ogledali iz doline. V gostišču »VALERIJA« je udeležence BAKLADE pozdravil in liku TITA spregovoril predstavnik drž[illegible] benopolitičnih organizacij. Jezerski [illegible]niki pa so za praznovanje DNEVA MLA[illegible]DOSTI pripravili tudi zaključek JEZER[illegible]SKEGA SMUČARSKEGA POKALA. V [illegible] izredni borbi sedmih starostnih skupin [illegible] štirih klubskih tekmah smuka, slalom [illegible] dveh velesalomih je bilo uvrščenih [illegible] preko 80 jezerskih smučarjev. Pa tudi [illegible] rezultate pred 14 dnevi izvedenega PR[illegible]RALELNEGA SLALOMA (klubskega) na istem terenu pod Makekovo Kočno so p[illegible] hranili za ta manifestativni jezerski [illegible] ni praznik. Saj je bila prav razglas[illegible] rezultatov, podelitev medalj in diplom [illegible] lepša čestitka za to praznovanje. V to [illegible] zitko, športnih uspehov pa niso vključe[illegible] samo rezultati tekmovalcev, ampak tudi [illegible] ogromno dela amaterjev, trenerjev, [illegible] učiteljev in vaditeljev, smučarskih sod[illegible] kov in še nešteto športnih delavcev.

REZULTATI BAKLADA-NOČNI VELESLALOM – ČLANI: 1. Davorin Karničar, 2. Luka Karničar in 3. mesto Radko Markič; ČLANI B: 1. Tonejec Iztok, 2. Kosmač Matjaž in 3. Karničar Ace; VETERANI: 1. Naglič Stane, 2. Tepina Franci, 3. Papič Momo; ČLANICE: 1. Nahtigal Lida, 2. Jakopič Lea, 3. Tepina Mirjam; PIONIRJI: 1. Krč Jani, 2. Kocjan Gorazd, 3. Stenovec Evgen; PIONIRKE: 1. Šavs Barbara, 2. Čarman Anči, 3. Žagar Vesna; CICIBANI: 1. Karničar Andrej, 2. Štirn Joža, 3. Presičnik Jani;

KRAJEVNI SMUČARSKI POKAL – ČLANI: 1. Karničar Luka 61 točk, 2. Markič Rado 60 t., 3. Parte Venci 52 t.; STAREJŠI ČLANI: 1. Tepina Marjan 62 t., 2. Markič Jure 40, 3. Karničar Ace 36 t.; VETERANI: 1. Frantar Stane 75 točk, 2. Naglič Stane 60 t., 3. Tepina Franci 45; ČLANICE: 1. Nahtigal Lida 70, 2. Tepina Mirjam 65 t., 3. Truden Zvonka 38 točk; PIONIRJI: 1. Krč Jani 70 točk, 2. Kocjan Gorazd 69, 3. Stenovec Evgi 55 točk; PIONIRKE: 1. Šavs Barbara 75 točk, 2. mesto Čarman Anči 60 točk; CICIBANI: 1. Karničar Andrej 75 t., 2. Štirn Joža 55 t., 3. Presičnik Jani 50 točk.

A. K.

Kolesarstvo

Naši opravičili nastop

V četrtek se je sklenila letošnja »dirka miru«, ki je pritegnila najboljše amaterske kolesarje sveta. V štirinajstih etapah – najdaljša je imela kar 206 kilometrov – so morali prevoziti skoraj 1900 kilometrov poti od štarta v Berlinu do Prage in cilja v Varšavi, premagati nešteto vzponov, kljubovati vetru, dežju, mrazu in vročini.

Pred odhodom naše reprezentance, v kateri so razen Bulića, Dostanića in Polončiča sodelovali tudi Savčani Ropret, Frelih ter Cuderman, je zvezni trener Franc Hvasti napovedal možne najboljše uvrstitve naših. Dejal je, da bi bil odličen uspeh, če bi se ekipno prerinili više od desetega mesta in če bi med posamezniki imeli zastopstvo med najboljšimi dvajsetimi, tridesetimi.

Napovedi so vedno tvegane. Zdaj, po končani dirki, bi Hvastiju lahko zamerili optimizem. Ekipno so Jugoslovani namreč osvojili enajsto mesto in za sovjetskimi kolesarji zaostali manj kot tri ure, medtem ko je v posamični uvrstitvi naš najboljši Puljčan Bulić na 42. mestu. Za zmagovalcem Zagredinovim iz Sovjetske zveze je zaostal dobro uro. Cuderman je bil 46., Polončič 53., Ropret 59., Frelih 74. in Dostanić 75.

Če pa pogledamo z druge plati, so naši reprezentanti nastop na »dirki miru« povsem opravičili. V zadnjih nekaj letih je to njihov najboljši rezultat, posebno če upoštevamo nekatere izvrstne etapne nastope, med drugimi Frelihovo zmago v deveti etapi.

Vedeti tudi moramo, da so naši fantje kljub dveletnim zahtevnejšim pripravam v primerjavi z odličnimi sovjetskimi, nemškimi, češkoslovaškimi, poljskimi, francoskimi in drugimi zahodnimi kolesarskimi asi še vedno precej neizkušeni. Pozna se jim, da še premalo nastopajo zunaj, kjer je hitrost pa tudi konkurenca povsem drugačna kot na domačih dirkah.

H. J.

NAMIZNI TENIS ZA NAJMLAJŠE

KRANJ – Namiznoteniški klub Triglav, ki ima bogato tradicijo, bo tudi letos organiziral začetni tečaj za najmlajše. Tečaj bo vodil priznani trener Janez Stare.

Učenci od prvega do četrtega razreda, ki se boste odločili za to zanimivo igro, se lahko vpišite v športni dvorani na Planini v sredo in petek od 16. ure naprej. Učenci osnovnih šol na prvi spoznavni dan lahko pridete brez loparjev, zaželjeno pa je spremstvo staršev.

-dh

PREIZKUŠNJA TREH SRC

Pisani ponudbi množičnih tekov se je letos pridružila vrsta preizkušenj z naslovom »TRI SRCA« pod pokroviteljstvom Radenske. Novost je razveselila marsikoga iz družbine tekačev, saj gre v programu za uvajanje treh disciplin teka: prvi maraton 42 km, mali maraton 21 km in rekreacijski tek na 10 km v treh krajih. Vse tri prireditve so skrbno zasnovane in samo tekačevanje zvedeli že meseca februarja na traverzskem teku, ko je izšel razpis.

Prva prireditev teka v znamenju Treh src bo v soboto, 30. 5. 1981 v Radencih, sledita pa še nastopa septembra v Bovcu in oktobra v Kranju.

Sobotni tek bo gotovo imenitna preizkušnja telesne pripravljenosti za številne občane, ki si s tekom krepijo moči in delovno sposobnost. Med ljubitelji teka je veliko zanimanje, kar kaže tudi podatek, da je teden pred nastopom preko 500 prijav, med njimi veliko Gorenjcev.

Da bi olajšali pot in povratek s Štajerske, Zbor učiteljev smučanja in organizacijski odbor prireditve v Kranju organizira skupni avtobusni prevoz. Prijave za pot sprejema dežurni v pisarni PD Koroška 27 do četrtka 28. 5. 1981. Tu boste zvedeli tudi urnik odhoda in povratka.

Skupni prevoz bo prilika za pogovor o pomladanskih nastopih, zaupali pa se bomo tudi, kje so najboljše stezice za vadbo!

J. D.

Kolesarstvo

PO POTEH KOSMAJSKIH PARTIZANOV

V soboto se je prek 70 mladih kolesarjev s osmajstih jugoslovanskih klubov zbralo v Požarevcu, kjer je bil štart prve od treh etap tradicionalne kolesarske dirke Kosmajski partizani. Pot je takmovalce vodila skozi mesta in vasi, kjer je med vojno bivovalo življenje na stotine zavednih domačinov in kjer so se odvijali junaški boji slavnih kosmajskih partizanov.

Udeležence dirke so prebivalci povsod prisrčno pozdravljali, predstavniki obiskanih družbenopolitičnih organizacij pa so jim prirejali slovesne sprejeme. V kraju Požarevcu, kjer je med vojno padel velik osmi krajan, so jih celo pogostili in sprejeli v svojih domovih. Lepa tradicija, ki se je ohranila še iz partizanskih časov.

V prvi etapi od Malega Požarevca do Smederevske Palanke, dolgi 79 kilometrov, je zmagal prvo rumeno majico Lampič iz ekipe Save. Drugi je bil Marn, medtem ko je Kavaš zasedel 14. mesto. Savčani so bili uspešni tudi v drugi etapi od Smederevske Palanke do Smedereva (34 km). Prvi je bil Marn, drugi Lampič in deveti Kavaš. V tretji etapi, ki je bila v nedeljo in je potekala od Smedereva do Sopota (63 km), je vodstvo prevzel Novomeščan Popit. Polanc je bil drugi, Kavaš četrti, Marn sedmi in Lampič osmi. Rumeno majico je obdržal Polanc, za katerega je to dosedaj največji uspeh. V četrti etapi so kolesarji uvrstitev nekoliko pokvarili, ker so upoštevali trenerjevih navodil. Od Sopota do Lazarevca (60 km) je bil najhitrejši Rogovec Pavlič, drugi je bil Marn, prestala trojica pa je prišla v cilj s prvo skupino.

Končni vrstni red: 1. Pavlič (Rog), 2. Popit (Sava), 3. Papeš (Novoteks), 4. Marn, 5. Kavaš, 9. Lampič (vsi Sava). Ekipno je bila premočno zmagala pred Rogom in Novoteksom ter prejela prehodni pokal, ki ga podeljuje zveza telesnokulturnih organizacij v Lazarevcu.

H. J.

Nogomet

KOROTAN NA PRAGU A LIGE

KRANJ – V odločilnem srečanju občinske nogometne B lige je Korotan premagal Filmarje s 3:2 in vodi s tremi točkami pred Primskovim. Sicer pa so v A ligi igrali takole: Triglav 1:3, Sava : Kokrica 3:0, Naklo : Podbrezje 3:1 in Naklo : Preddvor 2:1. V B ligi je Primskovo premagalo Visoko s 6:0, Korotan Filmarje s 3:2 in Grintavec Hrastje z 2:1. Tekmujejo tudi mladinci. Kokrica in Filmarji so igrali 2:2, Primskovo : Šenčur 5:1 in Podbrezje : Naklo 2:1. V tekmovanju pionirjev II. se je Kokrica premagala Savo s 3:0, Naklo s 7:1, Šenčur Preddvor s 3:1 in B Britof B s 4:0.

Med člani A vodi v prvi skupini Sava pred Triglavom, Kokrico in Trbojami, v drugi skupini pa Naklo pred Podbrezjami, Šenčurjem in Preddvorom. Pri članih B vodi v prvi skupini Korotan pred Primskovim, Filmarji in Visokim, v drugi skupini pa Grintavec pred Britofom in Trbojami. Filmarji so prvi med mladinci. Naklo, Trboje, Podbrezje, Kokrica in Primskovo. Pionirji igrajo v dveh skupinah. V prvi vodi Kokrica pred Birtofom, Savo in Naklom, v drugi pa Primskovo pred Šenčurjem, Preddvorom in Britofom.

S. Verbič

Sporočili ste nam

SOLIDNE UVRSTITVE GORENJSKIH MOTOKROSISTOV – V Sisku je bila četrta dirka za državno prvenstvo v motokrosu za kategorijo 125 kubičnih centimetrov. Že četrtič zapored je slavil Drago Predan iz Orehove vasi, odličen drugi pa je bil Tine Mulej z Bleda. Šesti je bil Štefan Marin iz Tržiča, ki vozi za AMD Slovenijaavto, sedmi je bil Tržičan Branko Mežnar, štirinajsti Belhar Matjaž (Tržič), petnajsti Brane Lipnik (Radovljica) itd. Ekipno je bil Tržič tretji, Bled pa četrti. V Velenju pa je bila tretja dirka za državno prvenstvo v motokrosu za kategorijo 250 kubičnih centimetrov. Odličen tretji je bil Tržičan Branko Ahačič, Matjaž Globočnik iz Tržiča pa je bil osmi. Rendulić, član AMD Kranj, je bil 18. Ekipno so slavili Tržičani.

M. Jenkole

BOHINJCI POKALNI PRVAKI GORENJSKE – Preteklo sredo sta bili odigrani pokalni tekmi za Gorenjsko. Člani so igrali v Škofji Loki, mladinci pa na Jesenicah. V Loki je Bohinj premagal Gorenjo vas in prejel pokal medobčinske nogometne zveze Gorenjske. Na Jesenicah pa so domači mladinci premagali Alples. Izida: Gorenja vas : Bohinj 1:2, Jesenice : Alples 5:0.

Nadaljevalo se je tudi prvenstveno tekmovanje. Pri članih so igrali: Bohinj A : Bled 1:3, Bohinj B : Tržič 0:5 in Jesenice : Lesce A 3:0. Vodi Bohinj A z 18 točkami pred Jesenicami 15, Lescami A 13 itd. Igrali so tudi kadeti. Izidi: Britof : Jesenice 5:2, Bohinj : Tržič 4:1. Vodi Sava z 29 točkami pred Britofom 27, Bohinjem 15 itd.

V soboto igrajo kadeti Bohinj z Alpino, Tržič z Britofom in Jesenice s Savo. Začetek tekem je ob 15. uri. Igrali bodo tudi pionirji Tržič : Bled in Jesenice : Bohinj. Med člani pa igrajo Tržič z Lescami B, Lesce A z Bohinjem B in Bled z Jesenicami. Pionirji začnejo ob 15.45, člani pa ob 17. uri.

P. Novak

RADOVLJIŠKA NOGOMETNA LIGA – V radovljiški ligi v malem nogometu nastopa 44 moštev, ki so razvrščena v štiri skupine glede na uspeh v lanski sezoni. Po nepopolnem četrtem kolu vodi v prvi skupini Veriga pred Mladino Bled, Elanom, Stolom, Donatom, Kamno gorico itd. V drugi skupini vodi Grad pred Elmontom, Žitom, Isospanom, Begunjami itd. V vzhodnem delu tretje skupine je na čelu Iskra Otoče pred Bjelom dugmom, Brezjami, Mladino Radovljica itd., v zahodnem delu pa vodijo Veterani pred JLA Bohinjska Bela, Gorenjcem, Mladino Bohinj itd.

M. F.

PONOVNA ZMAGA GUMARJA – Namiznoteniška ekipa Gumarja iz Kranja je zmagala v članski gorenjski namiznoteniški ligi. Moštvo v sestavi Bec, Korenjak in Pogačnik je zmagalo že drugič zapored. Drugi je Triglav, tretje pa so Jesenice. Med tekmovanjem je iz neznanih razlogov odnehala ekipa Murove z Jesenic, ki sodi med najboljša moštva v ligi.

Zmagal je Gumar z 28 točkami. Triglav jih ima 22, Jesenice 20, Sava 18, Kondor 12, Križe 8, Mošnje 4, Planika pa je brez točke. Slovesen zaključek tekmovanja je bil v sredo v Stražišču, kjer so se pogovarjali tudi o nadaljnjem sistemu tekmovanja.

J. S.

Najboljša ekipa Iskre Otoče – *V okviru prireditev v počastitev dneva civilne zaščite je občinski štab civilne zaščite Radovljica pripravil minulo nedeljo tekmovanje ekip prve pomoči iz enot civilne zaščite krajevnih skupnosti in delovnih organizacij. Prvo mesto je osvojila ekipa Iskra Otoče, drugo mesto pa si delijo: prva ekipa krajevne skupnosti Gorje, ekipa SGP Gorenjca iz Radovljice in Murke Lesce. Sledijo ekipe LIP Tomaž Godec, Kemične tovarne Podnart, krajevne skupnosti Mošnje in Stare Fužine, Elana Begunje in hotela Jelovice. – Foto: D. Sedej*

Nova vozniška dovoljenja

Nova vozniška dovoljenja le za voznike, ki so opravili vozniški izpit po 1. maju letos – Vsa lani in letos zamenjana vozniška dovoljenja ostanejo v veljavi, le namen tretje strani v dovoljenju bo spremenjen

Po novem zakonu o temeljih varnosti v cestnem prometu bo treba v vozniška dovoljenja vpisati varnostne ukrepe ali začasne prepovedi upravljanja določene kategorije motornega vozila. Sedanji dokument o vozniškem izpitu seveda nima prostora, kamor bi lahko zapisali voznikove »grehe«, zato bodo od 1. januarja prihodnjega leta izšla nova vozniška dovoljenja s spremembami na tretji strani, kamor bo poslej mogoče zapisovati te vrste ukrepov. Vendar pa bodo nova vozniška dovoljenja zamenjavali le voznikom, ki so vozniški izpit opravili po 1. maju letos in do 1. januarja prihodnje leto. Vsa ostala vozniška dovoljenja, ki so bila zamenjana pred kratkim in veljajo pet let, pa ostanejo v veljavi tudi po 1. januarju prihodnjega leta.

Izrečeni varnostni ukrepi vozniku se bodo torej vpisovali kar na tretjo stran sedanjih vozniških dovoljenj, v rubriko predvideno za podaljšanje veljavnosti vozniškega dovoljenja. Po novem bo tu vpisana tudi voznikova matična številka. Vozniki, ki so lani in letos zamenjali stara vozniška dovoljenja za nova z veljavnostjo petih let, pa bodo lahko zamenjali vozniško dovoljenje z dopolnjeno tretjo stranjo do 1. maja 1986. Nova vozniška dovoljenja bodo veljala deset let. Sicer pa o trajanju veljavnosti vozniškega dovoljenja odločajo v republikah in pokrajinah.

Ker je na tretji strani sedanjega vozniškega dovoljenja bolj malo prostora za vpisovanje ukrepov in prepovedi, bo treba seveda vozniško dovoljenje zamenjati za novega še pred iztekom veljavnosti. Najbrž pa v novo vozniško dovoljenje ne bo treba vpisovati prejšnjih varnostnih ukrepov zoper voznika, saj bodo že tako zabeležene v posebnih registrih.

Utonil v Savi

Tudi po ponovnem iskanju in pregledovanju ob levem in desnem bregu Save od Drulovke do Zbiljskega jezera ni za izginulim Božom Nemačkom (roj. 1951) iz Litije, nobene sledi. Nemaček je bil v skupini čolnarjev, ki so se v soboto, 23. maja, okoli 17.30 ure spustili v kajakih in kanujih od izliva Tržiške Bistrice v Savo proti Zbiljam. Med Čirčami in Drulovko je kanu, v katerem sta bila Ferdo Kunstelj in Božo Nemaček, vrglo v skalo, tako da sta oba padla v reko, takoj za njima pa se je prevrnil tudi kajak, v katerem sta bila Dušan Lindar in Jože Zajček. Vsi so bili iz Litije, nobeden pa ni imel izkušenj s čolnarjenjem. Medtem ko so ostali trije splavali iz vode, pa je tok Nemečka odnesel. Takoj so organizirali akcijo iskanja, v kateri je pogrešanega iskalo 6 miličnikov postaje milice Kranj, 9 občanov in poklicni gasilci iz Kranja. Naslednjega dne pa so Nemečka iskali tudi trije potapljači kranjskega potapljaškega društva, pet kajakašev, gasilci in delavci milice, a žal brez uspeha.

NESREČE

STOPILA PRED AVTOBUS

Škofja Loka – V četrtek, 21. maja, ob 5.30 je na avtobusni postaji pri peronu št. 5 stopila s pločnika na vozišče komaj pol metra pred avtobus Mara Kuzmanović (roj. 1953) iz Škofje Loke, ne da bi pogledala, če je varno. Voznik avtobusa Janez Podobnik iz Hotovelj, ki je počasi vozil mimo, ni mogel preprečiti nesreče. Kuzmanovićeva je padla in si zlomila roko.

S CESTE V DREVO

Lahovče – Na regionalni cesti med naseljema Lahovče in Nasovče je v četrtek, 21. maja, nekaj po 17. uri nenadoma zapeljal v levo s ceste in trčil v drevo voznik osebnega avtomobila Simon Babnik (roj. 1960) iz Kranja. V trčenju je bil voznik tako hudo ranjen, da je kmalu po prevozu v Klinični center umrl. Škode na avtomobilu pa je za okoli 150.000 din.

NESREČA PRI PREČKANJU CESTE

Kranj – Na Cesti JLA pred avtobusno postajo je v petek, 22. maja, nekaj pred 18. uro Marija Vrtačnik (roj. 1916) iz Trboj kake tri metre izven prehoda za pešce prečkala cesto. Ko je bila že na sredini, je pripeljala voznica osebnega avtomobila Zdenka Pirnat (roj. 1947) iz Ljubljane, ki je sicer zavijala v levo in skušala pešakinjo obvoziti, vendar pa jo je kljub temu zadela. Vrtačnikova si je v nesreči zlomila nogo.

NEPREVIDNO NA CESTO

Radovljica – V soboto, 23. maja, ob 11.30 je z dvorišča Kranjske ulice 12 zapeljal na Jalnovo kolesar Goran Krušič (roj. 1962) prav tedaj je mimo pripeljal voznik osebnega avtomobila Janez Langus (roj. 1932) s Peračice, ki je sicer trčenje skušal preprečiti z zaviranjem, vendar pa je kolesar kljub temu zapeljal v desni blatnik avtomobila. Krušič je bil v nesreči le lažje ranjen.

NENADOMA ČEZ CESTO

Škofja Loka – Na Titovem trgu je v nedeljo, 24. maja, ob 16.35 nenadoma stekel čez prehod za pešce Sašo Zupanc, star 14 let, iz Škofje Loke. Prav tedaj je pripeljal voznik motornega kolesa Miloš Ferlan (roj. 1961) iz Škofje Loke, ki zaradi nepreglednega ovinka Sašota ni mogel pravočasno opaziti, tako da je trčil vanj. Pri tem sta oba padla. Zupanc je bil pri tem le lažje ranjen, voznik pa jo je prav tako odnesel brez posledic.

L. M.

Smrtna nezgoda v gozdu

Bohinj – V četrtek, 21. maja, okoli 12. ure se je v gozdu Blato pod slapom Savice smrtno ponesrečil Andrej Črv (roj. 1922) iz Stare Fužine. Pokojni je dopoldne s traktorjem odpeljal v gozd po hlodovino. Pri obračanju s traktorjem pa je zapeljal čez rob gozdne ceste in se prevrnil na bok. Pri tem je kolo traktorja zapeljalo čez voznika, ki je umrl na kraju samem.

Zdrsnil med hlodi

Škofja Loka – V soboto, 23. maja, okoli 9.30 se je v Štulčovi grapi pri Železnikih pri delu v gozdu huje poškodoval Alojz Koder (roj. 1936) iz Davče. Alojz Koder je skupaj z bratom Ferdinandom spravljal les po drči v dolino. Med spravljanjem hlodov je po drči zdrknil tudi panj s koreninami. Medtem ko je brat še pravočasno odskočil, pa je Alojza potegnilo med hlodovino po drči navzdol do podnožja hriba. V nesreči si je Alojz Koder zlomil obe nogi, ima pa tudi zlom lobanjskega dna. Prepeljali so ga v Klinični center.

Dvigalo poškodovalo otroka

Škofja Loka – V nedeljo, 24. maja, ob 18.20 se je 9-letni Sebastjan Rupar iz Podlubnika sam peljal v dvigalu. Imel je žogico, ki pa mu je padla v režo med dvigalom in steno jaška. Ko je hotel med vožnjo žogico dobiti iz reže, mu je stisnilo roko med ramenom in komolcem, dvigalo pa se je ustavilo. Stanovalci so otroka rešili iz dvigala, zdravnik, ki mu je nudil pomoč na kraju nezgode, pa ga je poslal na zdravljenje v Klinični center.

Vrhunec – zbor slovenskih planincev

Kranj – Kranjski planinci so na letošnjem občnem zboru sprejeli tudi obsežen letošnji delovni program, v katerem imajo brez dvoma posebno mesto množični organizirani pohodi v gore, začeti v akciji »Kranjčani hodijo v gore. Takšna hoja v gore pod vodstvom planinskih vodnikov, ki so jih Kranjčani začeli med prvimi usposabljati, ni le varna, koristna in družabna, ampak vedno manj tudi cenena. Vedno manj denarja je na voljo za rezervoarje avtomobilov, zato je skupna hoja v gore vedno bolj privlačna. Letos so bili že organizirani številni izleti. Uspešni so bili in pohodnikov ni manjkalo.

V letošnjem delovnem programu kranjskih planincev so zapisane še mnogoterne druge naloge. Tako bo sredi julija spet tradicionalni množični pohod na Kališče v počastitev obletnice ustanovitve Kokrškega odreda in dneva Kokrškega odreda. Konec maja ali v začetku junija bodo začeli planinci obiskovati visokogorsko postojanko na Ledinah skupaj z novim smučiščem na plazu pod Kočno. Tako kot vsako leto bo tudi letos na Ledinah spominska svečanost ob 5. obletnici nesreče reševalnega helikopterja.

Posebej pa je treba omeniti tri akcije. Kranjčani se bodo udeležili srečanja članov devetih jugoslovanskih pobratenih planinskih društev, ki bo na Šavnici v Bosni in Hercegovini. 13. septembra bodo Kranjčani organizatorji tradicionalnega srečanja slovenskih planincev, začele pa so se tudi priprave na izdajo zbornika kranjskega Planinskega društva ob njegovi 80. obletnici. Imenovan je uredniški odbor. Pa tudi sicer velja omeniti, da se knjižnica v klubu planincev na Koroški cesti polni in da prostor opravičuje svoj namen. Na voljo so tudi knjižice vseh pomembnejših gorenjskih in slovenskih transverzalnih poti. Obsežne naloge čakajo alpiniste, markaciste, ki morajo skrbeti za 174 kilometrov poti, reševalce in druge skupine v okviru planinskega društva.

-jk

»Podražene« denarne kazni

Od srede, 27. maja, bodo denarne kazni, ki jih bodo morali odšteti vozniki motornih vozil, če bodo kršili odlok o ureditvi prometa v starem delu mesta Kranja, globje segli v žep. Skupščina občine Kranj je na zadnjem zasedanju sprejela odlok o dopolnitvi in spremembi odloka o ureditvi prometa v starem delu mesta.

Čeprav so mestne ulice v starem delu vidno označene s prometnimi znaki, ki prepovedujejo ustavljanje, parkiranje ali vožnjo, pa se vozniki vedno v zadnjem času tega vedno kaj mižali pred prometnimi znaki. Seveda pa miličniki in komunalni delavci niso, niti na eno oko. Doslej je na primer prepovedano parkiranje na Maistrovem ali Titovem trgu ali v Poštni ulici in drugje veljalo 50 din. Inflacija je takšni kazni odvzela vse učinek, saj je marsikateri voznik raje plačal takšno kazen, samo da je imel do bližnje trgovine dva koraka manj, namesto petih ali desetih. Ob določenih urah je na spodnjem koncu Titovega trga ali v Poštni ulici parkiralo toliko vozil, kot bi nobena prepoved ne veljala. Izjeme so bile seveda za vozila stanovalcev in ustrezne službe, videz pa je bil, kot da so vsa vozila izjeme.

Odslej bo dražje: vožnja z motornim vozilom skozi Regincevo, Tomšičevo, Jenkovo, Cankarjevo, Tavčarjevo, in Vodopivčevo ulico ter od Cankarjeve do Poštne ulice bo veljala namesto 50 din kazni poslej 300 din. Enako kazen bodo odšteli tudi kolesarji ali vozniki vpreg, če bodo vozili po Prešernovi in Poštni ulici ter na Titovem trgu. Enako ceno ima tudi prepovedano parkiranje na že prej omenjenih ulicah in trgih, ki veljajo od srede januarja 1979, ko je bil sprejet odlok o ureditvi prometa v mestu.

L. M.

SPV

Novosti zakona o temeljih varnosti cestnega prometa (14)

PREPOVED VOŽNJE

Varstveni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila za določen čas je predpisan za najhujše in najbolj nevarne kršitve prometnih predpisov. Izreče pa se lahko vozniku:

– če vozi po cesti, na kateri so vozni pasovi med seboj ločeni, po voznem pasu namenjenem za promet vozil iz nasprotne smeri;

– če vozi v naselju s hitrostjo, ki je za več kot 50 km na uro večja od dovoljene hitrosti;

– če začne prehitevati ali voziti mimo na prometnem pasu, ki je namenjen za promet vozil iz nasprotne smeri, če se po prehitevanju ali vožnji mimo ne more, ne da bi oviral ali ogrožal druge udeležence v prometu, spet uvrstiti v promet na prometnem pasu, po katerem je vozil pred prehitevanjem ali vožnji mimo;

– če prehiteva na prometnem pasu, ki je namenjen za promet iz nasprotne smeri, pred vrhom klanca ali v ovinku, kjer preglednost ni zadostna;

– če prehiteva vozilo, ki je obstalo pred zaznamovanim prehodom za pešce, da bi pustilo pešce mimo;

– če ne ustavi vozila pred zaznamovanim prehodom za pešce, kadar mu dani znak prepoveduje prehod;

– če vozi pod vplivom mamil ter če vozi ali začne voziti, ko ima v organizmu kaj alkohola ali kaže znake alkoholnih motenj; enak ukrep seveda velja tudi za voznike, ki imajo v krvi več kot 0,5 promile alkohola;

– če noče opraviti preskusa z ustreznimi sredstvi ali aparati ali noče na strokovni pregled, da bi se ugotovilo, ali ima kaj alkohola v organizmu ali kaže znake alkoholnih motenj oziroma je pod vplivom mamil ali psihoaktivnih zdravil;

– če vozi vozilo, čeprav zanj velja prepoved vožnje motornega vozila, ki je vpisana tudi v njegovo vozniško dovoljenje; varstveni ukrep prepovedi vožnje za določen čas se izreče tudi, če je vozniku na kraju samem začasno odvzeto vozniško dovoljenje.

Prepoved vožnje motornega vozila se izreče tudi za druge prekrške če je bila z njimi povzročena neposredna nevarnost za druge udeležence v prometu ali celo prometna nezgoda.

Varstveni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila se izreče za čas od treh mesecev do enega leta. Novi zakon ne predvideva več varstvenega ukrepa prepovedi izdaje vozniškega dovoljenja, ki je bil lahko izrečen doslej celo do treh let.

emona globtour

SEJMI

MUENCHEN: IFAT, – 6. mednarodni strokovni sejem strojev in naprav za vzdrževanje kanalizacije, za smetarstvo in zimsko službo avtobus, 3 dni, ODHOD 24. 6. 1981
MUENCHEN: ELEKTRONIKA, 3 dni, odhod 1. junija 1981
DUESSELDORF: mednarodni sejem RUDARSTVA, letalo, 4 dni, odhod 15. junija 1981

LETNI ODDIH '81

OB MORJU: Slovensko Primorje, Istra, Dalmacija, otoki
V GORAH: ob vznožju Julijskih Alp, na obeh straneh Karavank, na planini Tari
V ZDRAVILIŠČIH: Čateške in Dolenjske Toplice ter Radenci
OB BLATNEM JEZERU na Madžarskem

ČEŠKOSLOVAŠKA SOCIALISTIČNA REPUBLIKA

Izleti v najzanimivejše kraje Češke, Slovaške in Moravske skozi vse leto. Pozimi smučanje na Visokih in nizkih Tatrah.

IZLETI

Organiziramo izlete po domovini in tujini za zaključene skupine

INFORMACIJE IN PRIJAVE:

GLOBTOUR Bled, Cesta Svobode 9, telefon: (064) 77–790
GLOBTOUR Ljubljana, Trgovska hiša Maximarket, Trg revolucije 1,
telefon: (061) 20–029
Gosposvetska 4, telefon: (061) 311–164
Šmartinska 130, telefon: (061) 44–177,
41–595,
41–325
ter vse ostale poslovalnice Globtour v Jugoslaviji

OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE o. o.
TOZD OBRATNA AMBULANTA

Železarne Jesenice, b. o.
JESENICE, C. Železarjev 30

razpisuje prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA TEMELJNE ORGANIZACIJE – DIREKTORJA TOZD

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev ter pogojev določenih z družbenim dogovorom o kadrovski politiki v občini Jesenice izpolnjevati še naslednje pogoje:

- zdravnik – specialist medicine dela, splošne medicine ali zobozdravnik,
- najmanj 5 let delovnih izkušenj v stroki,
- družbeno-politična in moralna neoporečnost

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Kandidati naj prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov: Obratna ambulanta, Železarne Jesenice, C. Železarjev 30, Jesenice, z oznako »razpis za IPO«.

ODEJA
Tovarna prešitih odej p. o.
Škofja Loka, Kidričeva 80

Razpisna komisija po sklepu delavskega sveta razpisuje na podlagi 122. člena Statuta delovne organizacije prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA – DIREKTORJA DO

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima višjo ali srednjo izobrazbo,
- da ima 4 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju vodstvenih del in nalog,
- da izpolnjuje pogoje, ki so v skladu z družbenim dogovorom o kadrovski politiki občine Škofja Loka,
- da ima primerne moralno politične vrline.

Delavec bo na razpisana dela in naloge izbran za 4 leta.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev in kratkim življenjepisom v 15 dneh po razpisu na naslov: Odeja, tovarna prešitih odej, p. o. Škofja Loka, Kidričeva 80, »za razpisno komisijo«. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sklepu o imenovanju.

Industrijski kombinat

PLANIKA KRANJ

TOZD Blagovni promet
Po sklepu DS objavljamo javno licitacijo:

- **ZA PRODAJO OSEBNEGA AVTOMOBILA ZASTAVA 101, leto izdelave 1977, v voznem stanju, izklicna cena je 30.000 din**
- **ZA PRODAJO OSEBNEGA AVTOMOBILA ZASTAVA 101, leto izdelave 1977, v voznem stanju, izklicna cena je 50.000 din**

Javna licitacija bo v ponedeljek, 8. junija 1981 ob 11. uri v Planiki, Kranj, Savska loka 21. Ogled vozil je možen uro pred začetkom licitacije.

Pravico udeležbe na javni licitaciji imajo pravne in fizične osebe. Interesenti morajo pred začetkom licitacije položiti 10 odstotno kavcijo – varščino od izklicne cene vozila, za katero nameravajo licitirati.

Prometni davek plača kupec.

GLASBENA ŠOLA
KRANJ

Za šolsko leto 1981/82 bo Glasbena šola Kranj vpisovala učence za vse

INSTRUMENTALNE ODDELKE, SOLOPETJE IN PREDŠOLSKO GLASBENO VZGOJO.

Ker je za vpis veliko zanimanje, bomo letos predhodno sprejemali pismene prijave, ki jih dobite v tajništvu šole vsak dan od 10. do 12. ure in v ponedeljek od 13. do 15. ure. Izpolnjene prijavnice vrnite na isti naslov do 10. junija kolkovane z 2 din državnega koleka.

Razpored sprejemnih izpitov, ki bodo v petek, 19. junija, bo objavljen na oglasni tabli šole od 12. junija dalje.

Vse ostale informacije dobite v tajništvu šole.

Izvršni svet Skupščine občine Radovljica, v soglasju z Obrtnim združenjem in Samoupravno stanovanjsko skupnostjo vabi, v izvajanju programa malega gospodarstva, k sodelovanju organizacije združenega dela in občane, ki načrtujejo pridobitev novih poslovnih prostorov.

I. **NAJEM POSLOVNIH PROSTOROV:**

Kje?

V Cankarjevem naselju v Radovljici je predvidena gradnja poslovnih prostorov za opravljanje storitvenih dejavnosti in sicer: RTV mehanika, popravilo gospodinjskih strojev, krojaštvo in šiviljstvo, frizerstvo, čevljarstvo, urarstvo, ipd.

Kdaj?

Poslovni prostori bodo vseljivi v drugi polovici leta 1982, kasneje pa v obdobju 1983–1985.

Oblika pridobitve:

Najemna pogodba ob minimalni lastni udeležbi.

II. **GRADNJA OBRTNIH DELAVNIC:**

Kje?

V obrtno-poslovni coni Lesce–Radovljica, na desni strani železniške proge med Lescami in Radovljico.

Kdaj?

Postopno v obdobju 1982–1985.

Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo pri Skupščini občine Radovljica zbira prijave zainteresiranih organizacij združenega dela in občanov.

V pismeni prijavi je potrebno, poleg osnovnih podatkov, navesti še naslednje podatke:

- vrsta dejavnosti
- potrebna poslovna površina
- program načrtovane dejavnosti

Rok za zbiranje prijav:

10. 6. 1981 za najem poslovnih prostorov
20. 6. 1981 za gradnjo v obrtno-poslovni coni.

Za podrobnejše informacije so zadolženi:

- Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo SO Radovljica (tel. 75-961)
- Komite za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve SO Radovljica (tel. 75-153)
- Obrtno združenje Radovljica (tel. 74-187)
- Alpdom Radovljica (tel. 75-662)

Prijave zbira Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo Radovljica, Gorenjska cesta 19.

Kmetijsko živilski kombinat
Kranj

z n. sol. o. Kranj, JLA 2

TOZD KOMERCIALNI SERVIS KRANJ

oglaša na osnovi sklepa Komisije za delovna razmerja prosta dela oziroma naloge:

VODENJE POSLOVALNICE SKLADIŠČA GRADBENEGA MATERIALA

Posebni pogoji:

- trgovski poslovodja, 1 leto delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo pismene prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev Splošno kadrovskemu sektorju KŽK Kranj, JLA 2, v 15 dneh po objavi.

KOMPAS JUGOSLAVIJA

TOZD HOTEL BLED

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. **VODJE RECEPCIJSKO-PRODAJNE SLUŽBE**
2. **TOČAJA**

Pogoji:

pod 1.

- višja ali srednja šolska izobrazba,
- aktivno znanje dveh tujih jezikov in enega pasivno,
- 3 leta delovnih izkušenj na ustreznem delovnem mestu,
- 3 mesece poskusnega dela.

pod 2.

- PK gostinski delavec – smer natakar,
- 2 leti delovnih izkušenj,
- en mesec poskusnega dela.

Prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 15 dni Komisiji za delovna razmerja, Kompas TOZD hotel Bled.

alpina ŽIRI

za trim trening šport za trim trening šport

ISKRA COMMERCE
TOZD Zunanji trg
Ljubljana

vabi k sodelovanju

EKONOMSKEGA TEHNIKA
za opravljanje carinsko deklarantskih del

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas.

Pogoji:
- končana srednja izobrazba ekonomske smeri ali druga ustrezna izobrazba splošne smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj,
- opravljen vozniški izpit B kategorije,
- trimesečno poskusno delo.

Kandidati naj ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov: Iskra Commerce, Kadrovska služba, Ljubljana, Topniška 58.

OBLAČILA Novost Tržič

V skladu s Statutom razpisuje Delavski svet in razpisna komisija DO oblačila Novost Tržič dela in naloge:

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA

Za individualnega poslovodnega organa je lahko imenovan kandidat, ki ima:

- višjo šolsko izobrazbo tekstilne, ekonomske ali organizacijske smeri in tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju odgovornejših del in nalog,
- da ima srednje šolsko izobrazbo tekstilne konfekcijske smeri in 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju odgovornejših opravil in nalog,
- družbenopolitično aktivnost in moralno-etične vrline,
- da je moralno politično neoporečen

Kandidate prosimo, da svoje ponudbe z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov Oblačila Novost, Tržič, Trg svobode 33, s pripisom Za razpisno komisijo.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sklepu o izbiri kandidata.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE RADOVLJICA

Zbor uporabnikov skupščine

na podlagi 25. člena zakona o samoupravni stanovanjski skupnosti (Uradni list SR Slovenije, štev. 8/78), 20. člena samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Radovljica za srednjeročno obdobje 1981 do 1985 (Uradni vestnik Gorenjske, štev. 4/81), 7. člena pravilnika o kreditiranju stanovanjske gradnje in sklepa 11. seje skupščine stanovanjske skupnosti, razpisuje

NATEČAJ
za dodelitev kreditov za dograditev ter revitalizacijo stanovanjskih hiš v individualni lastnini – za leto 1981.

I. NAMEN KREDITOV

Krediti se dodeljujejo za

- dograditev in revitalizacijo stanovanjskih hiš v individualni lastnini.

II. VIŠINA KREDITOV

Krediti so razpisani iz dela sredstev, ki jih temeljne organizacije združenega dela, druge družbene pravne osebe in zasebni delodajalci (v nadaljevanju besedila: organizacije) združujejo v okviru stanovanjske skupnosti – do skupne razpisne vote 6,500.000,00 dinarjev in se dodeljujejo za:

- dograditev stanovanjskih hiš v individualni lastnini do višine 6,000.000,00 dinarjev,
- za revitalizacijo stanovanjskih hiš v individualni lastnini do višine 500.000,00 dinarjev.

III. PRAVICA DO KREDITOV

Upravičenci do kredita iz sredstev stanovanjske skupnosti so:

- delavci, ki združujejo delo v organizacijah z območja občine Radovljica in delavci, zaposleni pri zasebnih delodajalcih, ki imajo sedež obrti v občini Radovljica.

IV. POGOJI ZA PRIDOBITEV KREDITOV

Delavec, zaposlen pri organizaciji oziroma zasebnem delodajalcu, ki združuje del svojih sredstev v skladu s sporazumom v okviru stanovanjske skupnosti in nima stanovanja oz. ima premajhnega, neprimernega ter gradi lastno individualno hišo ali jo revitalizira, pridobi pravico do kredita, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- da dograjuje ali revitalizira stanovanjsko hišo v okviru sprejetega stanovanjskega standarda;
- da ima hišo zgrajeno vsaj do III. gradbene faze oz. da izvaja adaptacijo, s katero bo pridobil novo stanovanjsko površino ter hišo revitaliziral;
- da predloži potrdilo organizacije oz. zasebnega delodajalca, kjer združuje delo, o soglasju k najetju kredita;
- da je kreditno sposoben.

Prednost pri dodelitvi kreditov bodo imeli prosilci, ki imajo gradnje že v višjih gradbenih fazah oz. revitalizacijo že zaključujejo ter prosilci, ki jim v predhodnih vojnih kredit še ni bil odobren.

V. LASTNA UDELEŽBA

Lastna udeležba delavca ne more biti manjša od 30 % zneska potrebnega za dokončanje investicije – določi pa se v skladu z določili pravilnika.

Za lastno udeležbo se šteje tudi kredit, ki ga delavec pridobi na podlagi namenskega vrednotenja v poslovni banki ali kredit organizacije, kjer združuje delo.

VI. KREDITNI POGOJI

1. Odplačilni rok

Pri določanju odplačilne dobe kredita delavca se upošteva povprečni mesečni neto dohodek na družinskega člana v preteklem letu in kreditna sposobnost prosilca.

2. Obrestna mera

Za najet kredit iz sredstev stanovanjske skupnosti plačuje najemojemalec 4 % obresti. Po preteku petih let od pričetka plačevanja kredita, pa se poveča obrestna mera za neplačani del kredita za 2 %.

3. Višina kredita

Individualni prosilec za dodelitev kredita lahko dobi kredit največ do višine 35 % vrednosti standardnega stanovanja.

VII. DOKUMENTACIJA

Udeleženci natečaja morajo k vlogi za dodelitev kredita predložiti:

- potrdilo organizacije oz. zasebnega delodajalca, kjer je prosilec zaposlen, o soglasju k najetju kredita;
- potrdila o dohodkih vseh družinskih članov v letu 1980;
- gradbeno dovoljenje s tehnično dokumentacijo oz. potrdilom o priglasitvi del pristojnega organa Skupščine občine;
- zemljiško-knjižni izpisek o lastništvu stavbnega zemljišča oz. vknjižbi pravice o uporabi stavbnega zemljišča v družbeni lastnini za gradbene namene, izdan v mesecu maju 1981;
- potrdilo o številu družinskih članov, izdano na krajevnem oz. matičnem uradu Skupščine občine.

Prosilci za dodelitev kredita morajo prošnjo vložiti na posebnem obrazcu, ki ga dobe pri strokovni službi stanovanjske skupnosti (ALPDOM RADOVLJICA, Cankarjeva 27.).

VIII. OSTALE DOLOČBE

1. Vlogo za dodelitev kredita je potrebno vložiti v petnajstih dneh od objave natečaja s celotno dokumentacijo pri strokovni službi Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Radovljica (ALPDOM RADOVLJICA, Cankarjeva 27.).
2. Prepozno prispele in nedokumentirane vloge se ne bodo obravnavale.
3. Obravnavale se bodo samo vloge enega od družinskih članov, zato naj zakonci ne vlagajo ločeno prošenj za dodelitev kredita.
4. Stanovanjska skupnost bo v skladu s sprejetim pravilnikom komisijsko preverjala upravičenost do dodelitve kredita ter o izidu natečaja obvestila vse prosilce, najkasneje v petnajstih dneh po seji zbora uporabnikov skupščine, na kateri se bo odločalo o dodelitvi kreditov.
5. Dodeljene kredite bo možno črpati v skladu z dinamiko združevanja sredstev, kar bo tudi še posebej opredeljeno v kreditnih pogodbah.

Štev.: 26-10/81
Datum: 26. 5. 1981 Radovljica

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE RADOVLJICA

Komisija za reševanje stanovanjskih vprašanj udeležencev NOV

na podlagi 2. in 3. člena Odloka o načinu upravljanja s sredstvi družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu za udeležence NOV v občini Radovljica (Uradni vestnik Gorenjske, štev. 27/74), sklepa komisije za reševanje stanovanjskih vprašanj udeležencev NOV ter 11. seje skupščine stanovanjske skupnosti, razpisuje

NATEČAJ
za dodelitev kreditov udeležencm NOV za dograditev in revitalizacijo individualnih stanovanjskih hiš – za leto 1981.

I. NAMEN KREDITA

Kredit po tem natečaju se lahko odobri za dograditev ali revitalizacijo individualne stanovanjske hiše.

II. VIŠINA RAZPISANEGA KREDITA

Kredit je razpisan iz sredstev družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu – za udeležence NOV.

Razpisna vrednost kreditov znaša 1,000.000,00 din.

III. PRAVICA DO NAJETJA KREDITA

Kredit po tem natečaju lahko najamejo udeleženci NOV – s priznano dvojno delovno dobo v času od 1941–1945, vdove in starši padlih ter po vojnih umrlih udeležencev NOV in vojaških vojnih invalidov, ki stalno bivajo na območju občine Radovljica.

To pravico imajo tudi otroci padlih in po vojni umrlih udeležencev NOV ter vojaških invalidov, če so nesposobni za pridobitno delo.

IV. POGOJI PRIDOBITVE KREDITA

Prosilci iz III. točke tega natečaja imajo pravico do najetja kredita:

- za dograditev individualne stanovanjske hiše, če imajo hišo na podlagi gradbenega dovoljenja, zgrajeno do III. gradbene faze;
- za revitalizacijo individualne stanovanjske hiše, če imajo gradbeno dovoljenje oz. soglasje pristojnega upravnega organa Skupščine občine Radovljica ter bodo z revitalizacijo pridobili novo stanovanjsko površino in hišo revitalizirali.

V. KREDITNI POGOJI

Odplačilna doba za kredit znaša največ petnajst let, obrestna mera pa 4 %.

VI. DOKUMENTACIJA

Prosilci za dodelitev kredita morajo prošnje vložiti na posebnem obrazcu, ki ga dobe pri strokovni službi stanovanjske skupnosti (ALPDOM RADOVLJICA, Cankarjeva 27.), k njej pa priložiti še:

- potrdilo Komisije za zadeve borcev in invalidov pri Skupščini občine Radovljica o času udeležbe v NOV in o priznani dvojni dobi;
- gradbeno dovoljenje ali soglasje pristojnega upravnega organa Skupščine občine Radovljica za gradnjo ali izvedbo revitalizacijskih del na individualni stanovanjski hiši, katere lastnik je prosilec;
- zemljiško-knjižni izpisek, izdan v mesecu maju 1981;
- potrdilo o številu družinskih članov in o stalnem bivanju na območju občine Radovljica, izdano na krajevnem oz. matičnem uradu Skupščine občine;
- potrdila o dohodkih vseh družinskih članov v letu 1980;
- dokazila o eventuelni invalidnosti.

VII. RAZPISNI ROK

Prosilci za dodelitev kredita naj vložе zahtevke v petnajstih dneh od objave tega natečaja pri strokovni službi Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Radovljica (ALPDOM Radovljica, Cankarjeva 27.).

Pristojna komisija bo komisijsko preverjala upravičenost prosilcev do kreditov ter o izidu natečaja vse prosilce obvestila najkasneje v petnajstih dneh po sprejemu sklepov o dodelitvi kreditov.

Štev.: 27-10/81
Datum: 26. 5. 1981 Radovljica

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE RADOVLJICA

Komisija za reševanje stanovanjske problematike delavcev, zaposlenih pri zasebnih delodajalcih

na podlagi samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Radovljica za srednjeročno obdobje 1981–1985 (Uradni vestnik Gorenjske, štev. 4/81) in sklepa 11. seje skupščine stanovanjske skupnosti, razpisuje

NATEČAJ
za dodelitev kreditov delavcem, zaposlenih pri zasebnih delodajalcih, za dograditev in revitalizacijo stanovanjskih hiš v individualni lastnini – za leto 1981.

I. NAMEN KREDITA

Kredit po tem natečaju se lahko odobri za dograditev ali revitalizacijo individualne stanovanjske hiše.

II. VIŠINA RAZPISANEGA KREDITA

Kredit je razpisan iz dela sredstev, ki jih delavci pri zasebnih delodajalcih združujejo za reševanje svoje stanovanjske problematike v okviru stanovanjske skupnosti.

Razpisna vrednost kreditov znaša 1,000.000,00 dinarjev.

III. PRAVICA DO NAJETJA KREDITA

Kredit po tem natečaju lahko najamejo delavci, zaposleni pri zasebnih delodajalcih, ki imajo sedež obrti v občini Radovljica.

IV. POGOJI PRIDOBITVE KREDITA

Prosilci iz III. točke tega natečaja imajo pravico do najetja kredita:

- za dograditev individualne stanovanjske hiše, če imajo hišo na podlagi gradbenega dovoljenja zgrajeno do III. gradbene faze;
- za revitalizacijo individualne stanovanjske hiše, če imajo gradbeno dovoljenje oz. soglasje pristojnega upravnega organa Skupščine občine Radovljica ter bodo z revitalizacijo pridobili novo stanovanjsko površino in hišo revitalizirali.

V. KREDITNI POGOJI

Odplačilna doba za kredit znaša največ petnajst let, obrestna mera pa 4 %.

VI. DOKUMENTACIJA

Prosilci za dodelitev kredita morajo prošnje vložiti na posebnem obrazcu, ki ga dobe pri strokovni službi stanovanjske skupnosti (ALPDOM RADOVLJICA, Cankarjeva 27.), k njej pa priložiti še:

- gradbeno dovoljenje ali soglasje pristojnega upravnega organa Skupščine občine Radovljica za gradnjo ali izvedbo revitalizacijskih del na individualni stanovanjski hiši, katere lastnik je prosilec;
- potrdilo zasebnega delodajalca, kjer je prosilec zaposlen, o soglasju k najetju kredita;
- zemljiško-knjižni izpisek, izdan v mesecu maju 1981;
- potrdila o dohodkih vseh družinskih članov v letu 1980;
- potrdilo o številu družinskih članov, izdano na krajevnem ali matičnem uradu Skupščine občine Radovljica.

VII. RAZPISNI ROK

Prosilci za dodelitev kredita naj vložе zahtevke v petnajstih dneh od dneva objave tega natečaja pri strokovni službi Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Radovljica (ALPDOM Radovljica, Cankarjeva 27.).

Pristojna komisija bo komisijsko preverjala upravičenost prosilcev do kreditov ter o izidu natečaja vse prosilce obvestila – najkasneje v petnajstih dneh po prejemu sklepov o dodelitvi kreditov.

Štev.: 28-10/81
Datum: 26. 5. 1981 Radovljica

ISKRA ELEKTROMEHANIKA KRANJ
TOZD Tovarna telefonskih enot
Blejska Dobrava 124

po sklepu komisije za delovna razmerja in delitev osebnih dohodkov razglaša prosta dela in naloge

SAMOSTOJNEGA TEHNIKA KONTROLORJA II
(1 izvajalec)
za delo v vhodni kontroli

- zaključena srednja šola elektro smeri (šibki tok),
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov: ISKRA Elektromehanika, Kranj, TOZD Tovarna telefonskih enot, Blejska Dobrava 124.

Delovna organizacija
ŠPORT IN REKREACIJA
Škofja Loka

Razpisuje v skladu z 39. členom Statuta prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA

Za individualnega poslovodnega organa je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- visoka ali višja šolska izobrazba ekonomske, organizacijske, pravne ali telesnokulturne smeri,
- 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na delih in nalogah vodenja,
- moralno-politične kvalitete in organizacijske sposobnosti

Kandidat, ki izpolnjuje vse razpisane pogoje, bo imenovan za dobo 4 let. Pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov šport in rekreacija Škofja Loka – razpisna komisija.

TK GORENJSKI TISK n. sol. o.
TOZD Blagovni promet n. sol. o.
Kranj

objavlja prosta dela in naloge

ZA TOZD BLAGOVNI PROMET N. SOL. O. KRANJ

1. **NOTRANJI TRANSPORT IN POMOČ PRI ODPREMI**

Pogoj:
- končana osnovna šola,
- odslužen vojaški rok

Delo se združuje za določen čas in je zanj določeno enomesečno poskusno delo.

2. **FOTOGRAFSKA DELA**

Pogoj:
- 3 letna poklicna šola fotografske smeri

Delo se združuje za določen čas za nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta. Za opravljanje del in nalog je določeno dvomesečno poskusno delo.

Ponudbe z dokazili o izobrazbi in strokovnosti sprejema tajništvo delovne organizacije v roku 15 dni od objave.

KOMPAS JUGOSLAVIJA
TOZD HOTEL KRANJSKA GORA

Delavski svet temeljne organizacije združenega dela Hoteli Kranjska gora, ki je v sestavi turistične in gostinske delovne organizacije Kompas iz Ljubljane
razpisuje dela in naloge

POMOČNIKA DIREKTORJA TEMELJNE ORGANIZACIJE
za štiriletno mandatno dobo

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:
- višja ali srednja strokovna izobrazba gostinsko-turistične smeri ali družboslovne smeri,
- tri leta ustreznih delovnih izkušenj, od tega eno leto na področju urejanja samoupravnih zadev,
- pasivno znanje dveh svetovnih jezikov,
- moralno-politična neoporečnost

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v zaprti ovojnici v 20 dneh po objavi na naslov Kompas – TOZD hoteli Kranjska gora za Razpisno komisijo.

Veletrgovina
ŽIVILA
TOZD Maloprodaja Kranj

Komisija za delovna razmerja TOZD Maloprodaja na podlagi sklepa objavlja naslednja prosta dela in naloge

VZDRŽEVALCA HLADILNIH NAPRAV

Pogoji:
- VK monter hladilnih naprav,
- dve leti delovnih izkušenj pri opravljanju del servisiranja hladilnih naprav,
- vozniški izpit B kategorije,
- poskusno delo 60 dni

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba Veletrgovina Živila Kranj, poslovni prostori Naklo, 15 dni po objavi oglasa.

DO DOMPLAN KRANJ
Cesta JLA 14

razpisuje dela in naloge

VODENJE SPLOŠNEGA ODDELKA

Kandidat mora izpolnjevati poleg splošnih pogojev še naslednje:
- da je diplomirani pravnik,
- da ima 4 leta delovnih izkušenj pri urejanju pravnih zadev,
- da ima organizacijsko vodstvene sposobnosti ter družbeno politične in moralno etične vrline

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom v 15 dneh po objavi razpisa na naslov DO Domplan, Kranj, Cesta JLA 14, Kranj.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po izbiri.

Osnovna šola
MATIJA VALJAVEC
Preddvor

Razpisna komisija za imenovanje ravnatelja razpisuje po sklepu sveta osnovne šole dela in naloge

RAVNATELJA

Pogoj:
- kandidat mora izpolnjevati pogoje iz 511. člena Zakona združenega dela in 137. člena Zakona osnovne šole in imeti:
- strokovni izpit in najmanj 5 let delovnih izkušenj v vzgojnoizobraževalnem delu, ustrezne moralno-politične lastnosti,
- organizacijske in strokovne sposobnosti.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema razpisna komisija 15 dni po objavi razpisa.

SOZD VIATOR
TOZD Gostinstvo
GOZD Martuljek
objavlja prosta dela in naloge

NATAKARJA IN MATERIALNEGA KNJIGOVODJE

Poleg splošnih pogojev se zahtevajo še:

za natakarja:
- poklicna šola za natakarje,
- eno leto delovnih izkušenj,
- dva meseca poskusne dobe,
- delo se združuje za nedoločen čas

za materialnega knjigovodjo:
- srednja šola, hotelska ali srednja komercialna šola,
- tri leta delovnih izkušenj,
- dva meseca poskusne dobe,
- delo se združuje za nedoločen čas

Rok za prijavo je 15 dni od objave.

Prijave z dokazili o izobrazbi sprejema komisija za medsebojna delovna razmerja v TOZD Gostinstvu, Gozd Martuljek.

Trgovsko podjetje
MERKUR
Veleželeznina n. sol. o.
Kranj, Koroška 1

TOZD PRODAJA NA DEBELO n. sub. o. Kranj

Odbor za delovna razmerja vabi k sodelovanju delavca za dela in naloge

VODENJE POSLOVNE ENOTE ELEKTRO MATERIALA

Pogoji:
- višješolska ali srednješolska izobrazba elektro smeri – jaki tok,
- najmanj tri leta delovnih izkušenj v nabavi in prodaji blaga

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas – najkasneje do 1. 9. 1981. Vloge z ustreznimi dokazili naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov Trgovsko podjetje Merkur, veleželeznina, n. sol. o., Kranj, Koroška cesta 1, kadrovsko-socialna služba.

Kandidati bodo v 15 dneh po sklepu odbora za delovna razmerja obveščeni o izbiri.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše drage žene, mamice, babice, sestre in tete

ŠTEFKE PAVLIN

roj. Sušnik

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, krajevni skupnosti Stražišče in znancem, ki ste jo spremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam v težkih trenutkih pomagali in izrazili sožalje.

VSI NJENI!

Včeraj, 25. maja 1981 smo se na kranjskem pokopališču poslovili od naše

ŠPELE URŠIČ-BETKE

roj. Gašperšič

mož Pavle in hči Barbka z družino, mama, sestre in bratje z družinami ter drugi sorodniki.

Kranj, 26. maja 1981

MALI OGLASI

telefon 23-341

PRODAM

HRASTOV klasični PARKET [illegible]. Informacije po telefonu [illegible]-537 med 8. in 9. uro 4673

[illegible]dam novo trajnožarečo PEČ. [illegible] Jakob, Zadraga 7, Duplje po [illegible] 4751

[illegible]ja in avgusta bom prodajal 2 [illegible]a stare JARČKE, rjave in [illegible]te. Sprejemam naročila. Sta[illegible] Log 9, Škofja Loka 4870

Pri zahvali za pokojno MARIJO BITENC je bilo [illegible]motoma objavljeno roj. [illegible]čar: pravilno se glasi ro[illegible] TIČAR

Prodam SENO. Tušek, Zg. Luša 13, Selca nad Škofjo Loko 4960

Prodam 3/4 kub. m DESK 20 mm za »POBJON«. Roblek, Bašelj 15, Preddvor 4961

Prodam SLAMOREZNICO s puhalnikom in verigo. Štefanja gora 16, Cerklje 4962

Prodam malo rabljeno motorno KOSILNICO figaro, greben širok 110 cm, z vozičkom (pogon na bencin – petrolej). Slavko Udir, Sp. Besnica 155, Kranj 4963

Prodam nov GRUNDIG RR 940 super stereo za 18.000 din. Naslov v oglasnem oddelku. 4964

Prodam PUJSKE stare 9 tednov, težke od 25 do 30 kg. Trboje 51, Kranj 4965

Prodam trajnožarečo PEČ – kamin EMO 5 in trodelno OKNO z roleto, 170 × 155. Kopač Fani, Jelenčeva 31, Kranj, tel. 21-751 4966

Prodam dvoje dvokrilnih zastekljenih VRAT 140 × 210. Kok Franc, Tupaliče 70, Preddvor 4968

Prodam brezhibno SEDEŽNO GARNITURO iz umetnega usnja (raztegljivo). Kranj, tel. 21-217 4969

Prodam globok OTROŠKI VOZIČEK, rjav žamet. Bečan, Bistrica 6, Tržič 4970

Poceni prodam 75 cementnih ZIDAKOV. Vodopivec, Radovljica, Staneta Žagarja 14 4971

Prodam SENO. Mrak Viktor, Železniška 3, Lesce 4972

Globok OTROŠKI VOZIČEK prodam. Šnajder, Vešter 17, Škofja Loka 4973

MARIJA PRIMC

Cesta na Klanec 3 Kranj (v bližini gostilne Blažun)

Vam nudi kvalitetno in hitro izdelavo vseh vrst očal.

Se priporočam!

Prodam 20 kv. m suhega klasičnega hrastovega PARKETA dolžine 40 cm. tel.: 79-546 v večernih urah

Prodam 10 neustrojenih KUN. Naslov v oglasnem oddelku. 4974

GRADITELJI HIŠ! Za ploščo 12 × 10 prodam PLOHE, PUNTE in BANKINE ter suhe macesnove in smrekove PLOHE. Frelih Milena, Podporezen 5, Podbrdo 4975

Prodam stabilni VRTALNI STROJ 18 mm, še v garanciji. Bevk, Tominčeva 31, Kranj – Stražišče 5005

Prodam kombiniran OTROŠKI VOZIČEK, cena 1700 din. Zupanec Fani, Drulovka 43/b, Kranj 5006

Prodam betonsko ŽELEZO 6 mm, valoviti SALONIT in novo HLADILNO SKRINJO. Telefon 22-298 5007

KUPIM

Kupim dve 10-litrski MLEKARSKI »KANGLI«. Markun Lovro, Srednja Bela 36, Preddvor 5009

Kupim 1000 kom cementnih zidakov ali zamenjam za modelarca. Žeje 9

Kupim dobro ohranjeno REPOREZNICO na ročni pogon. Kejžar Jože, Begunje 5 4919

Kupim dve KLAFTRI bukovih DRV. Ponudbe: Podjed, Zg. Brnik 9, Cerklje 4976

Kupim KOŠNJO v okolici Cerkelj. Prodajalec naj se zglasi: Sp. Brnik 40, Cerklje 4977

VOZILA

Prodam MOPED APN-4. Sv. Duh 18, Škofja Loka 4813

Prodam PEUGEOT 204, letnik 1971, po ugodni ceni. Fajfar, Podlubnik 153, Škofja Loka 4816

Po delih prodam R-10 ter zaganjač in alternator za Z-101. Kok Franc, Tupaliče 70, Preddvor 4978

Prodam GOLF, nov, neregistriran. Naslov v oglasnem oddelku. 4979

Za WARTBURGA kupim levi BLATNIK in prvo MASKO. Švegel Andrej, Lom 35 ali tel. 50-104 do 9. ure dopoldan 4980

Prodam VW 411 L, letnik 1970, dobro ohranjen. V račun vzamem gradbeni kredit ali les. Telefon 064-62-944 popoldan 4981

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1973, registrirano do 23. 5. 82. Stanić, Jezerska 94, Kranj 4982

R-4 TL special, letnik 1979, prodam. Telefon 064-22-004 4983

Po delih prodam FIAT 850 special. Jazbec Marko, Trojarjeva 38, Stražišče – Kranj 4984

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1971, registrirano do maja 1982. Kropivšek Bojan, Strahinj 101 4985

Prodam ZASTAVO 101 L, letnik 1976, rdeče barve z radio-aparatom, ter novo plastično BANJO, dolžine 170 cm, rumene barve, 2500 din ceneje kot v trgovini. Ferjan Dušan, Ribno 131, Bled 4986

Prodam »FIČOTA«, starejši letnik, tudi za dele. Tel. 26-959 popoldan 4987

Dobro ohranjen R-4, 30.000 km, avgust 1977, prodam. Logonder, Virmaše 72 (pri kulturnem domu) Škofja Loka 4988

Prodam novo DIANO po tovarniški ceni. Nudim 40.000 din kredita. Telefon 23-783 4989

Prodam nov MOPED tomos avtomatic in kovane okenske OKVIRE. Torkar, Na Plavžu 13, Železniki

MOSKVIČ 1500, letnik 1978, prodam, za 7 SM. Informacije po telefonu 064-77-416 dopoldan 4991

JAWO 350, prevoženih 13.000 km, prodam. Ogled vsak dan od 15. do 17. ure. Praprotnik, Prešernova 13, Radovljica 4992

DIANO 6, letnik 1977, pravkar registrirano, prodam. Možnost delno na kredit. Telefon 27-323 popoldan

Prodam 125-P, letnik 1980. Informacije dopoldan po tel. 064-70-165

Prodam osebni avto AMI 8, letnik 1972. Kopač Srečo, Mošnje 37/a, Radovljica 4995

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1975, prenovljeno. Vidmar Bernard, Zg. Bitnje 203, Žabnica 4996

Prodam 4 nove GUME trayal, 14 × 145. Tavželj, Kovor 53 5008

stil kamin

- ODPRTI KAMINI
- VRTNI GRIL KAMINI
- ORODJE, OPREMA, DODATKI
- Proizvodnja, montaža, finalizacija vseh vrst odprtih kaminov s popolnim sek. ogrevanjem zraka in radiatorske vode (15.000 kcal/h)

ZUPAN Janez, Maistrova 1, 61234 MENGEŠ, tel. 061/737-562

STANOVANJA

Iščem SOBO v Kranju z uporabo ali souporabo kopalnice. Tel. 21-648 od 13. do 14. in 19. do 20. ure 4997

Tričlanska družina išče skromno STANOVANJE v okolici Kranja. Saje Darinka, Planina 60, Kranj 4998

Mlada družina najame STANOVANJE v Kranju ali okolici (predplačilo). Telefon 25-234 popoldan in občina Kranj int. 213 dopoldan 4999

Sprejmem KV AVTOLIČARJA ali delavca za priučitev. Draksler Izidor, Zasavska 36/b, Kranj – Orehek 4941

Sprejmem mlajšo DELAVKO. Oddam tudi delo na dom. Šifra: normirano delo 5000

ZAPOSLITVE

Zaposlim KV SLIKOPLESKARJA OD od 10.000 do 15.000 din. Ponudbe pošljite pod: KV slikopleskar 5001

društvo MODRIJA

Koncerti:

SREBRNA KRILA

V KRANJU:

v četrtek, 28. 5. 1981 ob 20. uri športna dvorana na Planini

V KAMNIKU:

v četrtek, 28. 5. 1981 ob 17. uri kinodvorana

V ŠKOFJI LOKI:

v petek, 29. 5. 1981 ob 16. uri kinodvorana Sora

NA JESENICAH:

v petek, 29. 5. 1981 ob 20. uri športna dvorana pod Mežakljo

V DOMŽALAH:

v soboto, 30. 5. 1981 ob 20. uri dvorana Komunalnega centra Domžale

Predprodaja vstopnic po 100 dinarjev: v Kranju – v turistični poslovalnici Alpetour (v hotelu Creina).

na Jesenicah – v hotelu Pošta,

v Domžalah – v turistični poslovalnici Sap-Viator

Tovarna klobukov ŠEŠIR Škofja Loka sprejme delavca za delo oblikovalca klobukov 5002

OSTALO

Pozivam osebo, ki mi je odnesla kljuko za nakladanje lesa, naj jo vrne v izogib posledic. Britof 315 5010

GOZDNO GOSPODARSTVO BLED
n. sol. o.
Ljubljanska 19

išče za terenska ureditvena dela – izmero gozdov v okolici Bohinja za mesec julij in avgust

DIJAKE IN ŠTUDENTE IZ OBMOČJA BOHINJA

Podrobne informacije o plačilu in delu dobite na TOK gozdarstvo Bohinjska Bistrica, Grajska ulica 14 ali na Gozdnem gospodarstvu Bled, Ljubljanska 19, sektor za urejanje gozdov.

Prijave je treba poslati najkasneje v enem tednu po objavi na naslov: Gozdno gospodarstvo Bled, Ljubljanska 19, 64260 Bled.

OBVESTILA

Cenjene stranke obveščam, da je SERVIS GOSPODINJSKIH STROJEV v Škofji Loki, Ljubljanska c. 10, tel. 61-965 (pri Suškem mostu) odprt vsak dan od 7. do 9. ure, v sredah pa od 14. do 15. ure. Popravljam električne bojlerje Gorenje ti-ki, pralne in pomivalne stroje candy v garancijski in izvengarancijski dobi. Čiščenje bojlerjev, štedilnikov ter ostalih pralnih strojev itd... Dela opravljam na področju občin: Škofja Loka Kranj in Tržič 5003

PRIREDITVE

Društvo upokojencev RADOVLJICA vabi svoje člane, njih svojce in ostale občane na PROSLAVO TEDNA UPOKOJENCEV, ki bo 29. 5. 1981, ob 17.30 v KINO DVORANI v RADOVLJICI. VSTOPNINE NI! 5004

Izdaja ČP Glas, Kranj, Stavek TK Gorenjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska pravica, Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. – Tekoči račun pri SDK v Kranju: številka 51500-603-31999 – Telefoni: n. c. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-835, redakcija 21-860, komerciala – propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341.
Individualna polletna naročnina 250,– din, za inozemstvo preračunano v valuto vključno s poštnino.
Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi žene, mame in stare mame

MARIJE OBLAK

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vsestransko pomoč, darovano cvetje in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo pevcem in celotnemu kolektivu podjetja Kladivar ter Zavodu za socialno medicino in higieno Gorenjske.

Žalujoči: mož in otroci z družinami!

Gorenja vas, Zgornje Bitnje

Sporočamo žalostno vest, da je v 61. letu starosti umrla naša draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

FRANČIŠKA JELAR

roj. Oranič – Krivčeva mama iz Zadrage

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 27. maja 1981, ob 16. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Dupljah.

Žalujoči: mož Ciril, hčerka Francka z družino, sin Tomaž z družino, brat Viktor z družino, sestri Micka in Kati z družino!

Zadraga, 25. maja 1981

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubega sina in brata

DAMIJANA ČERNILCA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sošolkam in sošolcem njegovega 8. c. r., sošolkam in sošolcem STŠ za lesarstvo, upravi STŠ za lesarstvo, PA Ljubljana, sosedom, KS in OO ZSMS, Naklo, OOZSM Strahinj, OO ZSMS Tržič in brigadirjem iz Tržiča, Aero klubu Kranj, Osnovni šoli F. Prešeren Naklo, VVZ-om, kolektivu IBI Kranj, ZLIT Tržič, OSZSS Kranj, SZDL Kranj in Republiškemu odboru sindikata delavcev tekstilne in usnjarske predelovalne industrije Slovenije, ki ste z nami sočustvovali in nam stali ob strani v težkih trenutkih. Hvala vsem, ki ste nam izrazili pismena in ustna sožalja, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti v mnogo prerano počivališče. Iskrena zahvala predsedniku OO ZSMS Naklo, sošolcu in brigadirju za lepe poslovilne besede. Zahvala osebju CIT-a Kliničnega centra v Ljubljani. Hvala tudi pevcem in godbenikom.

VSEM ISKRENA HVALA!

Vsi njegovi!

Strahinj, 21. maja 1981

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta

JANEZA LOKARJA

Božičevega ata iz Primskovega

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje, mu darovali cvetje in sočustvovali z nami.

Posebno se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI!

Boh. Bela – *Predstavniki družbenopolitičnih skupnosti in organizacij Gorenjske ter kranjske, radovljiške in jeseniške občine so si v sredo, 20. maja, ogledali Center obrambne vzgoje v Boh. Beli, kjer so trenutno na usposabljanju starešine iz teritorialnih enot Staneta Žagarja in Lojzeta Kebeta-Štefana. Ob tej priložnosti je pokrajinski štab TO za Gorenjsko povabil tudi Ivana Jana, da je delavcem stalne sestave TO Gorenjske, starešinam enot in gostom spregovoril o vstaji jugoslovanskih narodov in narodnosti v letu 1941, še posebej pa o vstaji na Gorenjskem. – Foto: L. M.*

RK zbira rabljena oblačila

V četrtek, 28. maja, ob 17. do 19. ure bo po vsej Sloveniji stekla že tradicionalna akcija zbiranja rabljenih oblačil, obutve, posteljnega perila in odej. Zbiranje blaga bo potekalo po že ustaljenem načinu: občani, ki lahko oddajo Rdečemu križu rabljena, a čista in še uporabna oblačila, in drugo blago, naj zavitke oddajo pred glavna vhodna vrata, kjer jih bodo pobrali aktivisti Rdečega križa iz krajevne organizacije RK, razen če v posameznih krajevnih skupnostih ne bo organizirano na drug način, to je, da je zavitke treba prinesti na zbirno mesto v KS.

Občani seveda lahko oddajo v humanitarne namene tako rabljena kot tudi nerabljena oblačila in drugo blago, ki ga iz katerega koli razloga sami ne potrebujejo več. Blago bodo aktivisti RK pripeljali v občinska skladišča, kjer bodo po sortiranju na voljo občanom, ki so se znašli v težavah, del pa se bo vskladiščil za primere elementarnih nesreč. Ob tej priložnosti občani lahko oddajo Rdečemu križu tudi tekstilne ostanke, vendar pa naj jih posebej zavijejo in označijo; RK namreč oddaja tekstilne ostanke podjetjem, ki zbirajo odpadne surovine, izkupiček od te prodaje pa gre za humanitarne namene.

Ne pozabite na četrtek! Še posebej so poleg odej in posteljnega perila zaželjena otroška oblačila. Rdeči križ prosi, da zavijete le čisto, oprano, zašito in zlikano oblačilo; le takega bo namreč mogoče tudi uporabiti za pomoč ljudem v stiski.

GLASOVA ANKETA

Kaj bi pokazali turistu

Gotovo se vam je že kdaj primerilo, da vas je ustavil turist in povprašal za nasvet, kaj si v vašem kraju lahko zanimivega ogleda. Ali pa ste dobili goste in si razbijali glavo, kam bi jih peljali, zardevali zaradi kupov nesnage in se hudovali, ker se vsi lokali, kakršnikoli že so, zapro ob desetih ali najkasneje enajstih zvečer. Kaj bi svetovali tujcu v vašem kraju, kaj bi mu pokazali?

Mira Kozina iz Kranja, učiteljica v osnovni šoli na Planini:

»Gosta bi vsekakor peljala v staro mestno jedro, v Prešernov muzej, do gledališča in morda še v gaj. Drugam najbrž ne, ker so zakotne ulice preveč zanemarjene in neurejene, novejši del mesta pa ni tako zanimiv. Mislim, da na Kranj v turističnem pogledu ne moremo biti preveč ponosni. Pogrešam zelenje in cvetje. Še tisto, kar ga je, ljudje ne znajo ceniti. Gazijo po zelenicah, mečejo odpadke v cvetlična korita. Nečistoča me najbolj moti. Stari del mesta bi morali zapreti, čeprav po drugi strani ne najdem odgovora, kako bi rešili promet. Z gostinsko ponudbo je pa v Kranju sploh slabo. Pogrešam soliden lokal, ki bi bil odprt tudi nekoliko pozneje v noč.«

Pavel Kobilica iz Zg. Gorij, zaposlen v Gozdnem gospodarstvu na Bledu:

»V našem kraju bi turist lahko našel kup zanimivosti. Predvsem naravnih. Lepa je soteska Vintgarja, v kateri domače turistično društvo zdaj obnavlja mostove, podobno pa bo uredilo tudi ‚pokljuško luknjo' pod Zatrnikom. Iz Gorij ni daleč do Radovne in Krme pa do Pokljuke, kjer je tako pozimi kot poleti obilo možnosti za rekreacijo in oddih. Pri

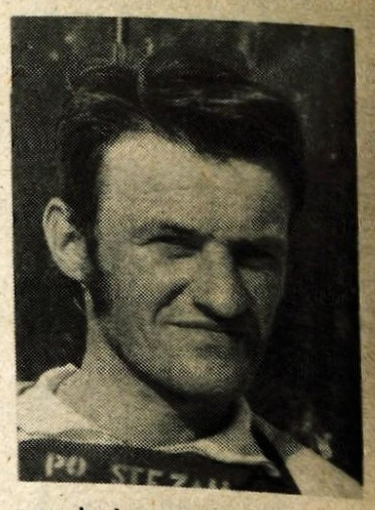

nas bodo zadovoljni predvsem tisti, ki imajo radi naravo in mir ter nekoliko zmernejše cene kot jih ponuja Bled. Kmečki turizem je dokaj dobro razvit, za tujca pa bi bilo vsekakor zanimivo pogledati tudi staro obrt zvončarstva, ki v Gorjah še živi.«

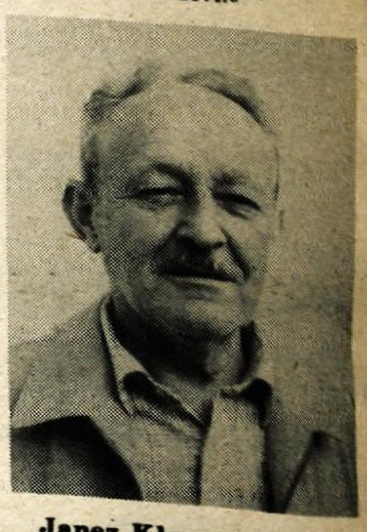

Janez Klemenc z Raven pri Tržiču, upokojenec:

»Turistu bi svetoval, naj si ogleda muzej in staro Kurnikovo hišo v Tržiču, privlačna je Dolčanova soteska s hudičevim mostom, z neoskrunjeno Tržiško Bistrico in odtisi praživali, izpustiti pa bi bilo škoda tudi ljubljansko dolino. Naravnih lepot imamo pri nas ogromno, vendar jih ne znamo izkoristiti, ponuditi. Nevem, zakaj turistično društvo nikakor ne more zaživeti, da bi to dejavnost spodbujalo in vodilo. Tako pa nimamo niti kmečkega turizma, niti posebno dobrih domačih gostiln, s katerimi bi se lahko pohvalili, niti hotela. Res ni čudno, da turisti ne najdejo poti k nam.«

H. Jelovčan

V soboto srečanje na Ljubelju!

V soboto, 30. maja ob 10. uri, bo na Ljubelju tradicionalno srečanje internirancev, zapornikov, mladine, borcev in vseh naših občanov, ki ga organizirata republiški odbor ZZB NOV Slovenije in občinski odbor ZZB NOV Tržič.

Slavnostna govornica bo tokrat tovarišica Mira Svetina, narodni heroj in družbenopolitična delavka. V kulturnem programu bodo nastopali kulturni delavci iz Kamnika, sodeloval pa bo tudi tržiški pihalni orkester.

Iz Tržiča bodo vozili avtobusi po potrebi in sicer od 8. ure dalje.

Radioamaterji v akciji

Jesenice – V sklepnih aktivnostih v akciji Nič nas ne sme presenetiti je aktivno sodelovala tudi lokalna radijska postaja Triglav Jesenice, ki je skupaj z radioamaterji iz radovljiške in jeseniške občine, ki so ji priskočili na pomoč, poročala o dogajanjih.

Tako so se novinarji neposredno javljali iz več krajevnih skupnostih radovljiške in jeseniške občine. Poročali so, kaj se dogaja, pogovarjali so se z odgovornimi o poteku akcije, pripravah, problemih, nazadnje pa posredovali tudi oceno predsednikov občinskih konferenc SZDL Jesenice in Radovljica o zaključni akciji.

Novinarji brez pomoči radioamaterjev ne bi mogli dobro opraviti. V studiu lokalne radijske postaje je bila radioamaterska postaja, na terenu pa štiri postaje, poleg tega pa še ena v Lescah. Pri tem so sodelovali radioamaterji iz radio kluba Železar Jesenice YU 3 DNA, radio kluba Lesce YU 3 UAR in radio kluba Gorje YU 3 DZG.

Vabljiva jama pod Babjim zobom

Zanimanje za staro turistično jamo pod Babjim zobom zadnje čase močno narašča. Domačini iz Bohinjske Bele vsako leto organizirajo množični pohod, ki se ga zadnja leta udeleži vedno več navdušenih obiskovalcev tudi iz drugih krajev. Društvo za raziskovanje jam Bled, jim ob takih pohodih nudi strokovno vodenje in nekaj več svetlobe, ob kateri marsikatero oko najde prej še skrite lepote, opažajo pa žal tudi, da je vedno več kapnikov polomljenih in poškodovanih, kar da misliti o zaščiti nekoč kar znane jame.

Priznanja podeljena

Ob zaključku 6. sejma malega gospodarstva v Kranju so za najboljše razstavljene novosti in zanimivosti podelili 6 medalj in 11 priznanj

Kranj – Komisija, ki je ocenjevala letošnje razstavljene izdelke na sejmu malega gospodarstva v Kranju, je upoštevala predvsem novost, oblikovanje, kvaliteto – sem je prištevala tudi uporabo domačih materialov – in seveda so imeli prednost izdelki, ki bodo nadomestili drag uvoz.

Tako si je prvo mesto prislužil TIKO Tržič za kabino za lakiranje in ventilacijsko garderobno omaro, drugo Predrag Lipovec za lovilec odpadnih olj, tretjo pa PLASTOR Ljubljana za posebno pretočno črpalko. Četrta medalja je bila podeljena Stanetu Zormanu iz Zbilj za končna stikala, peta Andreju Rutarju iz Kranja za zamisel centralnega ogrevanja iz odprtega kamina, šesta pa Dušanu Jagodicu iz Kranja za stroj za žaganje in cepljenje drv, »cirkocep«.

Priznanja pa so dobili: Justin Sedelšak z Vranskega za peč za centralno kurjavo na trda goriva, Anton Rakovec iz Strahinja za konvertor, transformator, ki spreminja tok iz istosmernega 6 V v izmeničnega na 220 V, Boris Udovč iz Nakla za kvalitetne in izredno lepe kamnoseške izdelke, Milan Kokalj z Bleda za varilno masko, Kovina Šmartno za ozračevalni ventil za centralno kurjavo, Bojan Frantar iz Kranja za bojler za izkoriščanje sončne energije, Rotor Zemun za ščetke in držala za ščetke v motorjih, Franc Andolšek iz Ljubljane za izvirnost modelov čevljev, Viljem Germ iz Slovenske Bistrice za napravo za akumuliranje odvečne energije, Stare Ludvik s Sp. Brnika za sadilec sadik in Lotrič Alojz iz Gorjuš za gorjuške pipe in čedre.

D. Dolenc

Avseniki na Jesenicah – *V organizaciji Športnega društva Jesenice so minuli četrtek v dvorani Podmežaklo predstavili člani ansambla bratov Avsenik. Prepolna športna dvorana je nadvušeno pozdravila njihov koncert starejših in novejših skladb, s katerimi se ansambel že 28 let predstavlja na domačih in na tujih koncertnih odrih. Program sta popestrila tudi Vinko Šimek in seveda neumorno humoristični član ansambla Franc Košir. Čisti dohodek koncerta so Avseniki namenili za izgradnjo športne hale pod Mežaklo. – Foto: D. Sedej*

Gorenjski jamarji v Kamniški jami

V prvi polovici maja so se zbrali jamarji z Bleda, Kranja, Domžal in Kamnika v dolini Kamniške Bele pod slapom Orglice, da bi si pod vodstvom kamniških jamarjev ogledali Kamniško jamo, ki so jo ti odkrili prav za prvomajske praznike 1978. leta.

Sprva so odkrili le vhod jame, ki leži na višini 1400 metrov, pod samim vrhom Zeleniških špic nasproti Rzevnikove severozahodne stene. Dostop do jame je dokaj težaven, posebno še, če je potrebno tovoriti s seboj jamarsko opremo. Veliko znoja so fantje pretočili preden je bil raziskan glavni rov. Težave pa so se nadaljevale še v stranskih rovih, kjer je več brezen v stopnjah. Zadnje večje raziskave so opravili maja 1980, vendar so ostali še neraziskani kamini, kjer je možnost odkritja še kakšne etaže, kar se v podzemlju večkrat zgodi. Jama pa je raziskovalce že dosedaj bogato nagradila, saj so v predzadnji dvorani našli zelo redke oraganitne kristalne tvorbe, ki so v svetu redkost.

Pri nas je dosedaj odkrita le še Ravenska jama nad Cerknom, ki se lahko ponaša z oraganitnimi tvorbami.

Udeležence srečanja je pot vodila ob slapu Orglice čez Peske proti Zeleniškim špicam. Prvič se je zgodilo, da so se dobili na skupni ekskurziji predstavniki vseh na Gorenjskem delujočih jamarskih društev. V dolgi koloni je bilo veselo vzdušje kljub rahlemu rosenju. Jamarji so pač ljudje, ki jih mokrota ne moti posebno, saj v večini jam s stropa curlja. Najtežje delo jih čaka pred vhodom v jamo, ko se preoblečejo v pajace, si napolnijo vodo v karbidovke, in jih preskusijo, če brezhibno gorijo.

Začetne metre so morali premagovati kleče, kajti strop je do dvorane, imenovane »bivak«, visok le nekaj deset centimetrov. Na »bivaku« so kamniški jamarji, ko so jamo še odkrivali, prenočevali v visečih mrežah. Temperatura zraka se v alpskih jamah giblje od 1 do 5 stopinj C. Do sedaj je v jami odkritih 1580 metrov rovov, globina pa sega do 226 metrov.

Gorenjski jamarji so si to pot ogledali le glavni rov, kajti za stranske ni bilo časa. O tem, da so bila pripovedovanja Kamničanov o lepotah oraganitnih tvorb resnična, so se lahko prepričali v predzadnji dvorani. Med udeleženci je bilo tudi nekaj veteranov s po dvajset let jamarskega staža, ki so priznali, da takih tvorb še niso videli veliko.

Jama tudi orientacijsko ni lahka, saj, kot so pripovedovali prvopristopniki, se jim je zgodilo, da so ob odkrivanju nekajkrat zašli. Tako se je enemu primerilo, da je v dvorani obšel veliko podrto skalo, zamenjal smer in jo nekaj deset korakov nazaj proti izhodu misleč, da je odkril novo dvorano.

Jamarji so obujali spomine na prve raziskave. Dogodkov, drobnih a pomembnih, je bila cela vrsta. Po šestih urah v podzemlju, so imeli gorenjski jamarji za seboj dan lepih doživetij, ki človeka bogate vse življenje. Še bodo organizirali taka srečanja, so si obljubili ob slovesu.

D. Preisinger

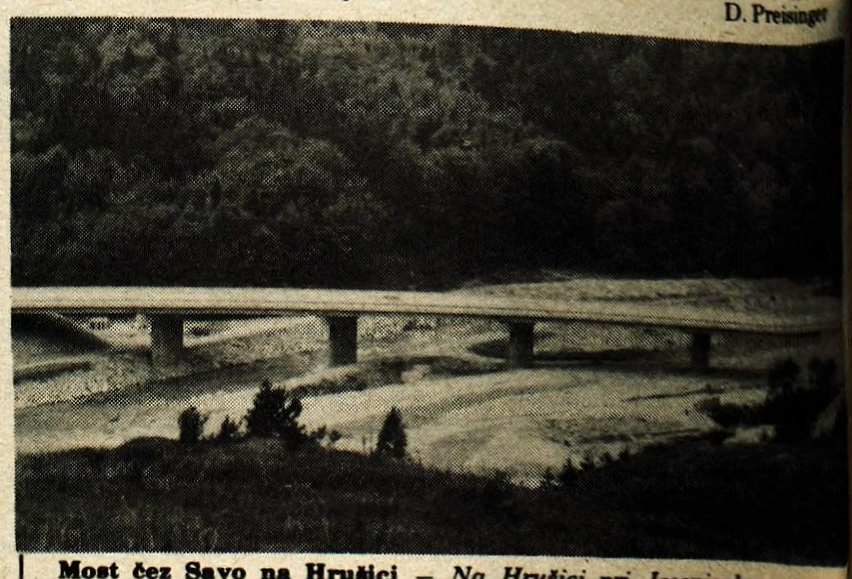

Most čez Savo na Hrušici – *Na Hrušici pri Jesenicah potekajo intenzivna pripravljalna dela za gradnjo Karavanškega predora. Deloma so preusmerili tudi magistralno cesto Jesenice–Kranjska gora, zgradili pa so že tudi most čez Savo Dolinko. Od tod bo cesta speljana pod Podmežaklo in tako obvozila Jesenice, ki so ozko prometno grlo. – Foto: D. Sedej*